

Izvor: Sabljak, M.

PU 7001

PLAN UPRAVLJANJA PODRUČJEM EKOLOŠKE MREŽE DONJA POSAVINA I PRIDRUŽENIM ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA: POSEBNIM REZERVATOM PRAŠNIK I ZNAČAJNIM KRAJOBRAZOM PAŠNJAK IVA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Usluga izrade planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenim područjima – Grupa 2.: izrada planova upravljanja iz Skupine 2.

3. FAZA:

Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000

NACRT PLANA UPRAVLJANJA

područjem ekološke mreže Donja Posavina (HR1000004) i pridruženim zaštićenim područjima: Posebnim rezervatom Prašnik i Značajnim krajobrazom Pašnjak Iva
(šifra: PU 7001)

Krapje, 4. svibnja 2023.

SADRŽAJ

1.	UVOD I KONTEKST	1
1.1.	Svrha plana upravljanja	1
1.2.	Područje obuhvaćeno Planom upravljanja	2
1.2.1.	Ekološka mreža Natura 2000	2
1.2.2.	Zaštićena područja	6
1.2.3.	Međunarodna zaštita	7
1.3.	Javne ustanove nadležne za upravljanje područjem	8
1.3.1.	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije	8
1.3.2.	Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje	10
1.3.3.	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica	12
1.4.	Planski dokumenti relevantni za Plan upravljanja	13
1.5.	Međunarodna suradnja	15
1.6.	Proces planiranja i uključivanja dionika	15
2.	OBILJEŽJA PODRUČJA	17
2.1.	Prostorni i administrativni položaj područja	17
2.2.	Klima	18
2.3.	Georaznolikost	19
2.3.1.	Geologija i geomorfologija	19
2.3.2.	Hidromorfologija i hidrologija	19
2.3.3.	Pedologija	21
2.4.	Ekološko stanje voda	22
2.5.	Krajobrazi	22
2.6.	Bioraznolikost	24
2.6.1.	Staništa i vrste	24
2.6.1.1.	Ptice šumskih staništa	25
2.6.1.2.	Ptice vodenih staništa	30
2.6.1.3.	Ptice travnjačkih i mozaičnih staništa	38
2.6.1.4.	Bioraznolikost PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva	40
2.7.	Invazivne strane vrste	42
2.8.	Kulturne vrijednosti	44
2.9.	Društveno-ekonomska obilježja	45
2.9.1.	Stanovništvo	45
2.9.2.	Vlasništvo i namjena korištenja zemljišta	46
2.9.3.	Glavne gospodarske djelatnosti i korištenje područja	47
2.9.3.1.	Šumarstvo	48

2.9.3.2. Vode i vodno gospodarstvo	49
2.9.3.3. Lovstvo i ribarstvo.....	49
2.9.3.4. Poljoprivreda	50
2.9.3.5. Turizam, uključujući posjećivanje	52
2.9.3.6. Industrija, energetika i prometna infrastruktura	54
2.9.4. Uloga javnih ustanova u razvoju područja, uključujući posjećivanje	54
2.9.4.1. Uloga Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije u razvoju područja.....	55
2.9.4.2. Uloga Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje u razvoju područja	55
2.9.4.3. Uloga Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica u razvoju područja	56
3. UPRAVLJANJE.....	57
3.1. Vizija područja i opći ciljevi	57
3.2. Teme plana upravljanja (A – D) i evaluacija stanja	57
3.2.1. Tema A. Očuvanje prirodnih vrijednosti i mozaičnosti krajobraza.....	57
3.2.1.1. Evaluacija teme.....	57
3.2.1.2. Opći cilj	67
3.2.1.3. Posebni ciljevi	67
3.2.1.4. Aktivnosti	69
3.2.2. Tema B. Održivost korištenja prirodnih dobara	98
3.2.2.1. Evaluacija teme.....	98
3.2.2.2. Opći cilj	101
3.2.2.3. Posebni ciljevi	101
3.2.2.4. Aktivnosti.....	103
3.2.3. Tema C. Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija.....	111
3.2.3.1. Evaluacija teme.....	111
3.2.3.2. Opći cilj	114
3.2.3.3. Posebni ciljevi	114
3.2.3.4. Aktivnosti.....	115
3.2.4. Tema D. Razvoj kapaciteta javnih ustanova za upravljanje područjem	120
3.2.4.1. Evaluacija teme.....	120
3.2.4.2. Opći cilj	122
3.2.4.3. Posebni ciljevi	122
3.2.4.4. Aktivnosti.....	124
3.2.4.4.1 Aktivnosti – JUSMŽ	124
3.2.4.4.2 Aktivnosti – JUPPLP	127
3.2.4.4.3. Aktivnosti – JUBPŽ	130
3.2.4.5. Aktivnosti.....	135

3.3. Upravljačka zonacija.....	137
3.3.1 Posebni rezervat šumske vegetacije Prašnik	137
3.3.2 Značajni krajobraz Pašnjak Iva	139
3.4. Relacijska tablica između ciljeva, mjera očuvanja i aktivnosti upravljanja	145
4. LITERATURA	224
Internet literatura	230
5. PRILOZI	232
Prilog 1	232
Prilog 2	233
Prilog 3	235

IMPRESSUM

Naziv projekta:	Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000
Oznaka projekta:	KK.06.5.2.03.0001
Element projekta:	E1 – Planiranje upravljanja ekološkom mrežom Natura 2000
Projektna aktivnost/podaktivnost:	A 1.1. Izrada konačnih nacrtu PU kroz participativni proces planiranja i izrada nacrtu programa zaštite šuma
Ugovor:	Ugovor o javnoj nabavi pružanja usluge „Usluga izrade planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 i zaštićenim područjima – Grupa 2.: izrada planova upravljanja iz Skupine 2 Evidencijski broj nabave 805/02-19/15JN
Dokument:	Nacrt Plana upravljanja područjem ekološke mreže Donja Posavina (HR1000004) i pridruženim zaštićenim područjima: Posebnim rezervatom Prašnik i Značajnim krajobrazom Pašnjak Iva (šifra: PU 7001) (Grupa 2)
Naručitelj:	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) Radnička cesta 80 HR- 10000 Zagreb
Izvršitelj:	Particip GmbH Merzhauser Str. 183 Njemačka - 79100 Freiburg

Izrađivači Plana upravljanja:

Javne ustanove nadležne za izradu Plana upravljanja:

Koordinirajuća javna ustanova:

**LONJSKO
POLJE**
Park prirode
Nature Park

Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Sudjelujuće javne ustanove:

zaštita PRIRODE smž

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske

Uprava za zaštitu prirode

Zavod za zaštitu okoliša i prirode

Jedinica za provedbu projekta

WYG savjetovanje d.o.o.

Particip GmbH

Napomena: Izrazi koji se koriste u ovom planu upravljanja imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

POPIS TABLICA

Tablica 1.1	Ciljne vrste područja značajnog za očuvanje ptica (POP), HR1000004 Donja Posavina
Tablica 2.1	Ciljne vrste ptica područja obuhvaćenog PU 7001 Donja Posavina, primarno vezane uz šumska staništa
Tablica 2.2	Ciljne vrste ptica područja obuhvaćenog PU 7001 Donja Posavina, primarno vezane uz vodena staništa (prvenstveno gniježđenje)
Tablica 2.3	Ciljne vrste ptica područja obuhvaćenog PU 7001 Donja Posavina, primarno vezane uz travnjačka i mozaična staništa
Tablica 2.4	Invazivne strane vrste zabilježene na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina
Tablica 2.5	Pokrov i namjena korištenja zemljišta područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina
Tablica 3.1	Relacijska tablica između ciljeva i mjera očuvanja te priručnih i aktivnosti upravljanja za područjem EM značajnao za očuvanje ptica HR1000004 Donja Posavina

POPIS SLIKA

Slika 1.1	Područje ekološke mreže HR1000004 Donja Posavina obuhvaćeno PU 7001 – Donja Posavina
Slika 1.2	Zaštićena područja na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina
Slika 1.3	Shematski prikaz unutarnjeg ustrojstva Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije
Slika 1.4	Shematski prikaz unutarnjeg ustrojstva Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje
Slika 1.5	Shematski prikaz unutarnjeg ustrojstva Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica
Slika 1.6	Treća dionička radionica za PU 7001 održana u Sisku
Slika 2.1	Prostorni i administrativni položaj područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina
Slika 2.2	Sunjsko polje – poplavna površina unutar Donje Posavine s prirodnom dinamikom plavljenja
Slika 2.3	Prikaz udjela stanišnih tipova zastupljenih na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina prema NKS-u
Slika 2.4	Štekavac (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
Slika 2.5	Crna roda (<i>Ciconia nigra</i>)

Slika 2.6	Mušjak crne žune (<i>Dryocopus martius</i>)
Slika 2.7	Bijela roda (<i>Ciconia ciconia</i>)
Slika 2.8	Čaplja danguba (<i>Ardea purpurea</i>)
Slika 2.9	Raspored zabilježenih lokacija kolonija bregunica na rijeci Savi od Zagreba do Stare Gradiške (lokacije 14 do 27 su na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina)
Slika 2.10	Raspored lokacija gniježdenja vodomara na rijeci Savi od Zagreba do Stare Gradiške (lokacije 30 do 72 su na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina)
Slika 2.11	Sirijski djetlić (<i>Dendrocopos syriacus</i>)
Slika 2.12	Naseljenost na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina
Slika 2.13	Pokrov i namjena korištenja zemljišta područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina
Slika 2.14	Pašarenje na području Utoličkog polja (područje u obuhvatu PU 7001)
Slika 3.1	Siva žuna (<i>Picus canus</i>)
Slika 3.2	PRŠV Prašnik
Slika 3.3	ZK Pašnjak Iva
Slika 3.4	Idejno rješenje budućeg Centra za posjetitelje pored PRŠV Prašnik
Slika 3.5	Vidikovac u Sunjskom polju

POPIS PRILOGA

Prilog 1.	Popis gospodarskih jedinica u granicama područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina
Prilog 2.	Popis lovišta u granicama područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina
Prilog 3.	Popis dionika koji su se uključili u izradu PU 7001 – Donja Posavina

POPIS KRATICA

APPRRR	Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
ARKOD	Nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela
BPŽ	Brodsko-posavska županija
CLC	<i>The CORINE Land Cover</i> – digitalna baza podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta Republike Hrvatske za razdoblje 1980. – 2006.
DGU	Državna geodetska uprava
DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod
DZS	Državni zavod za statistiku
EIONET	Europska informacijska i promatračka mreža za okoliš, engl., <i>European Environment Information and Observation Network</i>
EM	Ekološka mreža
ES	Ekvivalent stanovnika
EU	Europska unija
EU ETC SEE – ERDF	Europska teritorijalna suradnja Jugoistočne Europe – Europski fond za regionalni razvoj, engl. <i>European Territorial Cooperation in South East-Europe – European Regional Development Fund</i>
FSC	Vijeće za nadzor šuma, engl. <i>The Forest Stewardship Council</i>
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
GJ	Gospodarska jedinica
HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
HAZU	Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
HLS	Hrvatski lovački savez

HOD	Hrvatsko ornitološko društvo
IBA	Važna ornitološka područja Europe, engl. <i>Important Bird Area of Europe</i>
IPA	Instrument pretpristupne pomoći u procesu pristupanja Europskoj uniji, engl. <i>Instrument for Pre-accession Assistance</i>
ISRBC	Međunarodna komisija za sliv rijeke Save, engl. <i>International Sava River Basin Commission</i>
IUCN	Međunarodna unija za očuvanje prirode, engl. <i>International Union for Conservation of Nature</i>
IWC	Međunarodno zimsko prebrojavanje ptica vodarica (engl. <i>International Waterbird Census</i>)
JRLS	Jedinice regionalne i lokalne samouprave
JU	Javna ustanova
JUBPŽ	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica
JUPPLP	Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje
JUSMŽ	Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije
LAG	Lokalna akcijska grupa
LD	Lovačko društvo
LU	Lovačka udruga
MINGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
MP	Ministarstvo poljoprivrede
NIP	Projekt integracije u EU Natura 2000
NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
NN	Narodne novine
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
OPKK	Operativni program konkurentnost i kohezija
PEM	Područje ekološke mreže Natura 2000
PG	Poljoprivredno gospodarstvo
POP	Područje očuvanja značajno za ptice
POR	Posebni ornitološki rezervat
POVS	Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove

PP	Park prirode
PPOVS	Posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
PPPPO	Prostorni plan područja posebnih obilježja
PRŠV	Posebni rezervat šumske vegetacije
PU	Plan upravljanja
RH	Republika Hrvatska
SMART	Specifičan, mjerljiv, dostižan/prilagodljiv/izvediv, realan, vremenski određen, engl. <i>Specific, Measurable, Achievable/Adaptable/Attainable, Realistic, Timely</i>
SMŽ	Sisačko-moslavačka županija
ŠRD	Športsko-ribolovno društvo
ŠRK	Športsko-ribolovni klub
ŠRU	Športsko-ribolovna udruga
TDI	Terensko dnevno izvješće
UNESCO	Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu, engl. <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>
UŠP	Uprava šuma podružnica
UZP	Uprava za zaštitu prirode
VGI	Vodnogospodarska ispostava
VGO	Vodnogospodarski odjel
vPOVS	Vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
ZK	Značajni krajobraz
ZP	Zaštićeno područje
ZZOP	Zavod za zaštitu okoliša i prirode
ZZP	Zakon o zaštiti prirode

1. UVOD I KONTEKST

Plan upravljanja područjem ekološke mreže Donja Posavina (HR1000004) i pridruženim zaštićenim područjima: posebnim rezervatom Prašnik i Značajnim krajobrazom Pašnjak Iva – šifra PU 7001 (Grupa 2) (u daljnjem tekstu: PU 7001 – Donja Posavina ili PU 7001) strateški je dokument tri javne ustanove: Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje (JUPPLP), Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije (JUSMŽ) i Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica (JUBPŽ), kojim se utvrđuje stanje područja ekološke mreže te definiraju ciljevi upravljanja i očuvanja, aktivnosti za postizanje ciljeva i pokazatelji provedbe plana. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19), plan upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže donosi se za razdoblje od deset godina, uz mogućnost izmjene/nadopune nakon pet godina.

Proces izrade plana utemeljen je na Smjernicama za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i/ili područjima ekološke mreže (MINGOR, 2020) te se radi na participativan način, uz uključivanje dionika. Plan upravljanja (PU 003) izrađen je u sklopu projekta „Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000”, a Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske (MINGOR), kao Naručitelj Projekta, osiguralo je provedbu projekta sufinanciranjem bespovratnim sredstvima EU. Ovaj PU izradile su tri javne ustanove (JU PPLP, JUSMŽ, JUBPŽ), a sudjelovali su predstavnici MINGOR-a te ostali dionici relevantni za ovo područje.

Ovaj PU strukturiran je kroz četiri glavne cjeline: uvodni dio, opis procesa planiranja i uključivanja dionika, opis vrijednosti područja obuhvaćenog PU-om i upravljački dio. Upravljački dio sadrži viziju, ciljeve upravljanja, evaluacije stanja, aktivnosti upravljanja za područja ekološke mreže po svakoj od ciljnih vrsta i staništa te pokazatelje provedbe, a veza između ciljeva i mjera očuvanja prikazana je u relacijskim tablicama.

Izrađen je kroz vođeni proces i u suradnji sa zainteresiranim dionicima. Na temelju analize dostupnih podataka o području određeni su ciljevi upravljanja, aktivnosti koje Javne ustanove trebaju provesti kako bi se definirani ciljevi ostvarili, kao i pokazatelji koji omogućavaju praćenje i prilagodljivo upravljanje.

Plan se odnosi na razdoblje provedbe od 2024. do 2033. godine.

1.1. Svrha plana upravljanja

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, dalje u tekstu ZZP) plan upravljanja zaštićenim područjem i/ili područjem ekološke mreže je akt planiranja kojim se utvrđuje stanje zaštićenog područja i/ili područja ekološke mreže i određuju ciljevi upravljanja i/ili očuvanja, aktivnosti za postizanje ciljeva i pokazatelji provedbe plana. Donosi se za razdoblje od deset godina, uz mogućnost izmjene/dopune nakon pet godina. Upravljanje zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže, u okviru zakonom predviđenih ovlasti Javne ustanove, provodi se na temelju plana upravljanja, kojeg donosi Upravno vijeće Javne ustanove, uz suglasnost ministarstva nadležnog za zaštitu prirode. Planom upravljanja nastoje se na jednom mjestu sažeto i jasno prikazati sve glavne informacije o području obuhvaćenom planom te, participativnim procesom utvrđene,

politike i strategije, odnosno ciljeve i aktivnosti koje usmjeravaju upravljanje tim područjem, kao i upravljanje resursima Javne ustanove.

Ciljevi i mjere očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova koji se propisuju posebnim pravilnikom ugrađeni su u plan upravljanja kroz ciljeve i aktivnosti upravljanja, a veza između aktivnosti upravljanja i ciljeva i mjera očuvanja prikazana je u relacijskoj tablici u Poglavlju 3.4. Aktivnosti upravljanja odnose na područje djelovanja pojedine Javne ustanove sukladno ZZP.

Plan upravljanja u prvom redu pomaže Javnoj ustanovi da dugoročno učinkovito upravlja očuvanjem zaštićenih područja i područja ekološke mreže. No, plan upravljanja je ujedno i javni dokument, dostupan svima, koji omogućuje dionicima i zainteresiranoj javnosti da prate djelovanje JU i da se vlastitim angažmanom, gdje je to moguće, uključe u upravljanje i tako doprinesu očuvanju vrijednosti područja.

Usvajanjem plana upravljanja on postaje službeni dokument Javne ustanove, a aktivnosti svih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnosti u predmetnom području trebale bi biti usklađene s ciljevima upravljanja utvrđenim Planom. U slučaju plana upravljanja zaštićenim područjem, sukladno ZZP-u, njega su se dužne pridržavati sve pravne i fizičke osobe koje ondje obavljaju svoje djelatnosti.

1.2. Područje obuhvaćeno Planom upravljanja

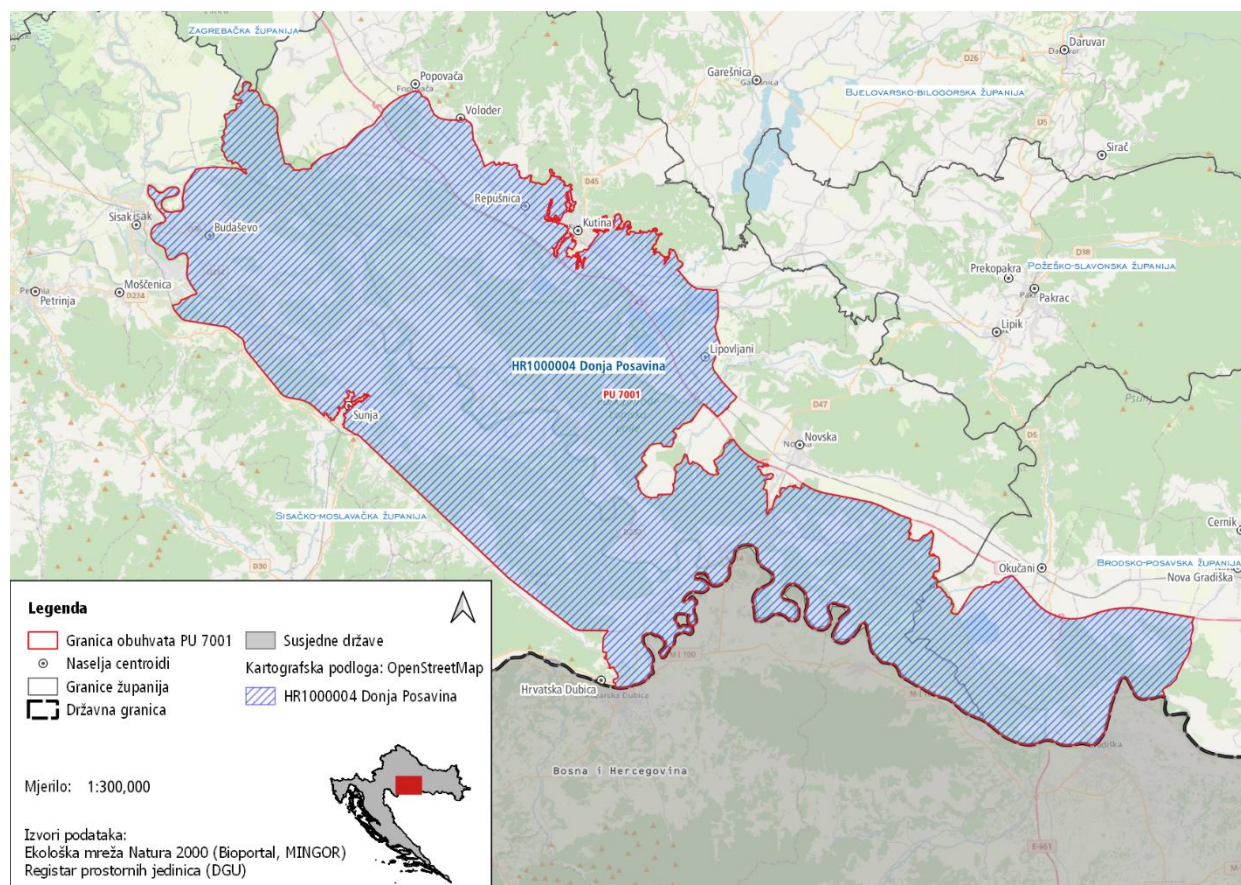
1.2.1. Ekološka mreža Natura 2000

Ekološka mreža Natura 2000 je koherentna europska ekološka mreža sastavljena od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju, a omogućuje očuvanje ili, kad je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti (Poveznica 15).

Za svako se područje ekološke mreže propisuju ciljevi i mjere očuvanja za ciljne vrste i stanišne tipove. Pravilnik o ciljevima i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20) propisuje ciljeve i mjere očuvanja značajna za ptice. Također, Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže (NN 111/22) definiraju se ciljevi i mjere očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova za područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove. Propisani ciljevi i mjere ugrađuju se u plan upravljanja kroz ciljeve i aktivnosti upravljanja, a veza između ciljeva, mjera očuvanja i aktivnosti upravljanja prikazana je u relacijskoj tablici (**Tablica 3.1**). Osim u područjima ekološke mreže, za upravljanje kojima je nadležna pojedina JU, propisani ciljevi i mjere ugrađuju se i u sektorske planove gospodarenja prirodnim dobrima, koje provode drugi sektori.

Ekološka mreža Republike Hrvatske proglašena je 2013. godine Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13). Trenutno je na snazi Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19) (dalje u tekstu: Uredba o ekološkoj mreži). Uredbom o ekološkoj mreži utvrđena je ekološka mreža Natura 2000 Republike Hrvatske, kao i nadležnosti javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže za upravljanje i donošenje planova upravljanja ekološkom mrežom. Ekološka mreža Republike Hrvatske obuhvaća 25956 km² i pokriva 36,8 % kopnenog teritorija, te 9,3 % mora pod nacionalnom jurisdikcijom (teritorijalno more i isključivi gospodarski pojas RH), a sastoji se od 745 područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (uključujući vPOVS, POVS te PPOVS) te 38 područja očuvanja značajnih za ptice (POP) (Poveznica 15).

Na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina se nalazi jedno područje ekološke mreže: **Područje ekološke mreže Natura 2000 – HR1000004 Donja Posavina (Slika 1.1)**, riječ je o POP području površine 121.053,27 ha (Poveznica 4) na kojem je utvrđeno 49 ciljnih vrsta ptica, uglavnom gnjezdarica i 21 vrsta negnjezdećih selidbenih vrsta ptica (**Tablica 1.1**).

Slika 1.1 Područje ekološke mreže HR1000004 Donja Posavina obuhvaćeno PU 7001 – Donja Posavina

Izvori: Ekološka mreža Natura 2000 (Bioportal, MINGOR); Registar prostornih jedinica (DGU)

Tablica 1.1 Ciljne vrste područja značajnog za očuvanje ptica (POP), HR1000004 Donja Posavina

Izvor: Uredba o ekološkoj mreži

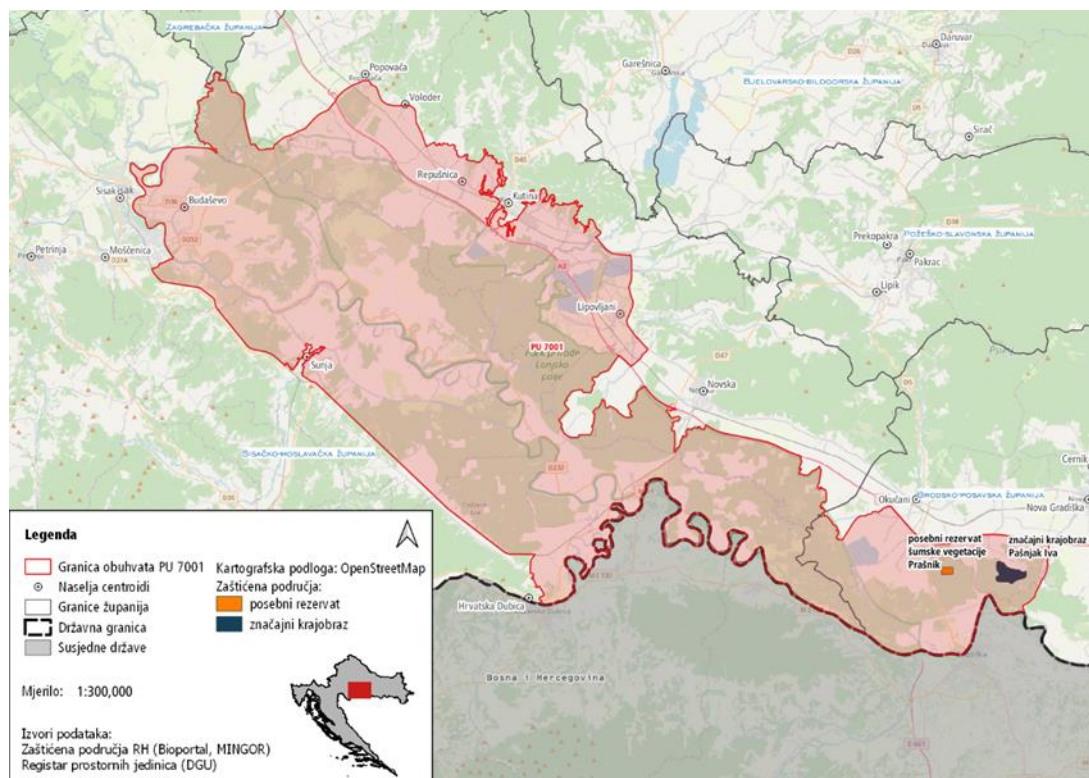
Rbr.	Znanstveni naziv	Hrvatski naziv
1.	<i>Chlidonias hybrida</i>	bjelobrada čigra
2.	<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica
3.	<i>Riparia riparia</i>	bregunica
4.	<i>Pandion haliaetus</i>	bukoč
5.	<i>Ardea purpurea</i>	čaplja danguba
6.	<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak
7.	<i>Chlidonias niger</i>	crna čigra
8.	<i>Milvus migrans</i>	crna lunja
9.	<i>Ciconia nigra</i>	crna roda
10.	<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna
11.	<i>Podiceps nigricollis</i>	crnogrlji gnjurac
12.	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	crnoprugasti trstenjak
13.	<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić
14.	<i>Falco vespertinus</i>	crvenonoga vjetruša
15.	<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka
16.	<i>Circus aeruginosus</i>	eja močvarica
17.	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica
18.	<i>Nycticorax nycticorax</i>	gak
19.	<i>Strix uralensis</i>	jastrebača
20.	<i>Crex crex</i>	Kosac
21.	<i>Egretta garzetta</i>	mala bijela čaplja
22.	<i>Actitis hypoleucos</i>	mala prutka
23.	<i>Porzana pusilla (Zapornia pusilla)</i>	mala štijoka
24.	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol
25.	<i>Phalacrocorax pygmeus (Microcarbo pygmeus)</i>	mali vranac
26.	<i>Aquila pomarina (Clanga pomarina)</i>	orao kliktaš

Rbr.	Znanstveni naziv	Hrvatski naziv
27.	<i>Aquila clanga (Clanga clanga)</i>	orao klokotaš
28.	<i>Netta rufina</i>	patka gogoljica
29.	<i>Anas strepera (Mareca strepera)</i>	patka kreketaljka
30.	<i>Aythya nyroca</i>	patka njorka
31.	<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša
32.	<i>Philomachus pugnax</i>	pršljivac
33.	<i>Tringa glareola</i>	prutka migavica
34.	<i>Porzana porzana</i>	riđa štijoka
35.	<i>Ciconia ciconia</i>	Roda
36.	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak
37.	<i>Dendrocopos syriacus</i>	sirijski djetlić
38.	<i>Porzana parva (Zapornia parva)</i>	siva štijoka
39.	<i>Picus canus</i>	siva žuna
40.	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak
41.	<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš
42.	<i>Gallinago gallinago</i>	šljuka kokošica
43.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	štekvac
44.	<i>Casmerodius albus</i>	velika bijela čaplja
45.	<i>Numenius arquata</i>	veliki pozviždač
46.	<i>Alcedo atthis</i>	vodomar
47.	<i>Grus grus</i>	ždral
48.	<i>Platalea leucorodia</i>	žličarka
49.	<i>Ardeola ralloides</i>	žuta čaplja

Značajne negniježdeće (selidbene) populacije ptica (patka lastarka *Anas acuta*, patka žličarka *Anas clypeata*, kržulja *Anas crecca*, zviždara *Anas penelope*, divlja patka *Anas platyrhynchos*, patka pupčanica *Anas querquedula*, patka kreketaljka *Anas strepera*, lisasta guska *Anser albifrons*, siva guska *Anser anser*, guska glogovnjača *Anser fabalis*, glavata patka *Aythya ferina*, krunata patka *Aythya fuligula*, patka batoglavica *Bucephala clangula*, crvenokljuni labud *Cygnus olor*, liska *Fulica atra*, šljuka kokošica *Gallinago gallinago*, crnorepa muljača *Limosa limosa*, patka gogoljica *Netta rufina*, kokošica *Rallus aquaticus*, crna prutka *Tringa erythropus*, krivokljuna prutka *Tringa nebularia*, crvenonoga prutka *Tringa totanus*, vivak *Vanellus vanellus*, veliki pozviždač *Numenius arquata*).

1.2.2. Zaštićena područja

Na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina se nalaze i **2 zaštićena područja: Posebni rezervat šumske vegetacije¹ Prašnik i Značajni krajobraz² Pašnjak Iva (Slika 1.2).**

Slika 1.2 Zaštićena područja na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina
Izvori: Zaštićena područja RH, Bioportal, MINGOR; Registar prostornih jedinica (DGU)

Treba napomenuti da se na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina nalazi još pet ZP-a, no oni su obuhvaćeni posebnim planovima upravljanja koji se izrađuju u okviru istog projekta kao i PU 7001: POR Đol Dražiblato i ZK Sunjsko polje, obuhvaćeni su PU-om 006 – Sunjsko polje, te PP Lonjsko polje s pridruženim ZP-ima: POR Rakita i POR Krapje Đol, PU-om 103 – Lonjsko polje.

PRŠV Prašnik smješten je u poplavnom području između Save i Drave, u blizini sela Novi Varoš (Općina Stara Gradiška) unutar BPŽ. Područje je zaštićeno od 1965. godine Rješenjem br. 89/2-1965 tadašnjeg Republičkog zavoda za zaštitu prirode i prostire se na površini od 54,46 ha (Poveznica 4).

¹ Prema članku 114. Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) posebni rezervat je područje kopna i/ili mora od osobitog značenja zbog jedinstvenih, rijetkih ili reprezentativnih prirodnih vrijednosti, ili je ugroženo stanište ili stanište ugrožene divlje vrste, a prvenstveno je namijenjen očuvanju tih vrijednosti.

² Prema članku 118. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) značajni krajobraz je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i bioraznolikosti i/ili georaznolikosti ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje.

Prašnik je do 300 godina stara sastojina hrasta lužnjaka, koja predstavlja jedini izvorni ostatak slavonske prašume u RH i jednu od najstarijih europskih prašuma. U **PRŠV Prašnik** raste i jedan od najvećih europskih hrastova, visok gotovo 40 metara, a za kojeg se procjenjuje da je niknuo još 1675. godine (Hrvatske šume, 2015). Ovo područje je zbog svoje vrijednosti još 1929. godine isključeno iz redovnog gospodarenja šumom, a ovaj način gospodarenja dodatno je formaliziran spomenutim proglašenjem zaštićenog područja u kategoriji posebnog rezervata šumske vegetacije.

ZK Pašnjak Iva nalazi se u poplavnom području rijeke Save, u selu Gorice (Općina Dragalić). Područje je zaštićeno Odlukom Županijske skupštine Brodsko-posavske županije od 2010. godine i prostire se na površini od 268,11 ha (Poveznica 3).

ZK Pašnjak Iva je prirodna plavljena depresija, čija su posebnost poplavni nitrofilni pašnjaci i travnjaci, koji se održavaju ispašom konja izvorne domaće pasmine *posavski konj* te redovitom košnjom.

1.2.3. Međunarodna zaštita

Područje Lonjskog i Mokrog polja, uključujući POR Krapje Đol, međunarodno je važno stanište različitih vrsta ptica te je uvršteno 3. veljače 1993. na Ramsarski popis vlažnih staništa od međunarodne važnosti (pod brojem CROATIA 3HR003).

Šire područje Donje Posavine nalazi se na Popisu područja od posebne važnosti za ptice, uspostavljenom od strane nevladine udruge *BirdLife International* – IBA2 site HR009. Također, selo Čigoč je 1994. proglašeno prvim „*Europskim selom roda*“ zbog vrlo uspješnog gniježđenja populacije **bijele rode**, pa JUPPLP svakog lipnja u godini suorganizira i manifestaciju „*Dan sela Čigoč – Europskog sela roda*“.

1.3. Javne ustanove nadležne za upravljanje područjem

Područjem obuhvaćenim PU 7001 – Donja Posavina upravljaju tri javne ustanove, svaka u svojem dijelu područja, prema mjesnoj nadležnosti: JUSMŽ, JUPPLP i JUBPŽ. Za izradu ovog Plana upravljanja, koordinirajuća javna ustanova je JUPPLP, dok su preostale JU sudjelujuće. Prema ZZP-u, ustanove obavljaju djelatnosti zaštite, održavanja i promicanja zaštićenog područja, u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziru provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjeluju u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

1.3.1. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije

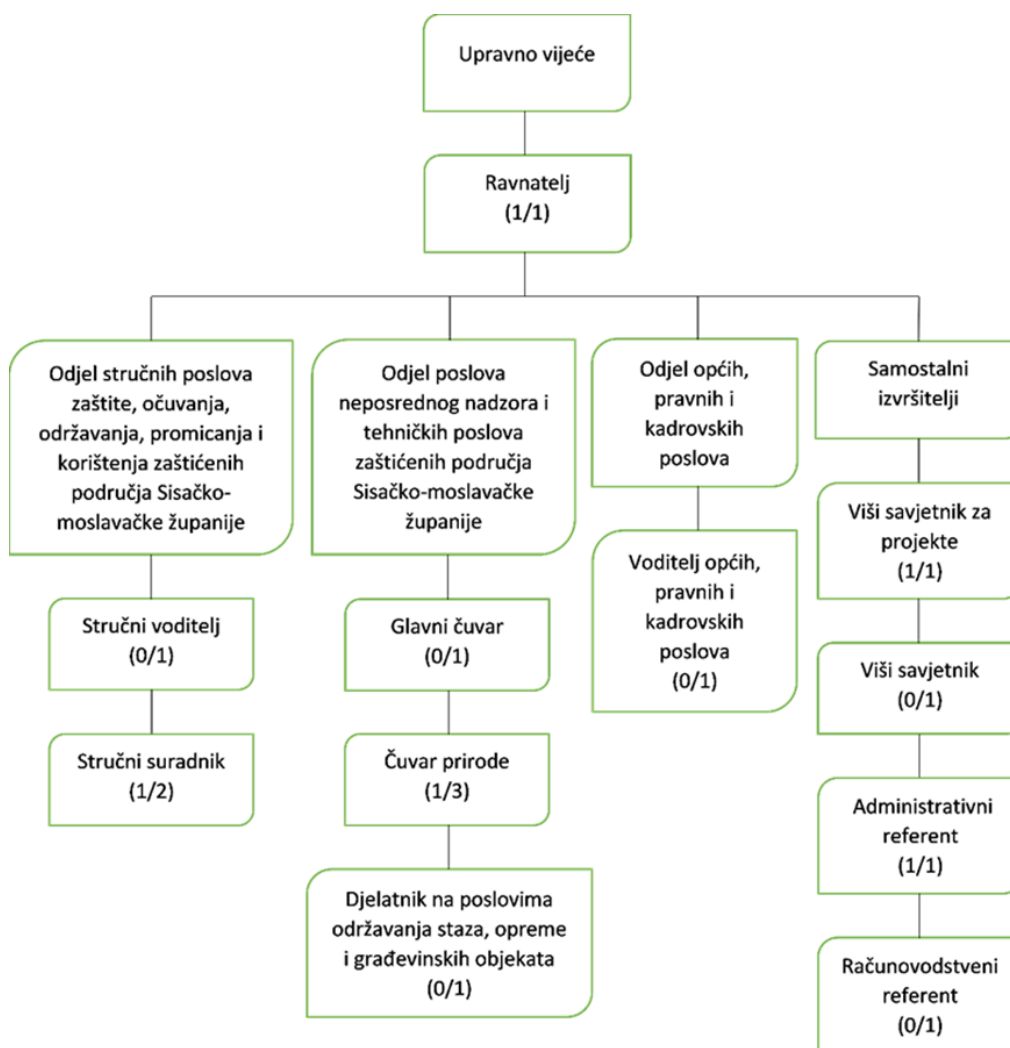
Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije (JUSMŽ) osnovana je 21. prosinca 2005. godine Odlukom o osnivanju koju je donijela Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije (kasnije i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Sisačko-moslavačke županije). Ustanova je službeno započela s radom 21. kolovoza 2006. godine („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, br.1/06, 16/13).

Djelatnost i ustrojstvo JUSMŽ detaljnije su uređeni Statutom od 16.04.2014. i pročišćenim tekstom Statuta koji sadrži izmjene i dopune od 24.07.2017. godine i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu iz 2016. godine³.

Osnovna djelatnost Ustanove su zaštita i upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije, što uključuje devet zaštićenih područja i 19 područja ekološke mreže (16 POVS i 3 POP), kao i zaštićene vrste i staništa, minerale, fosile, sigovine i speleološke objekte. Ukupna površina ZP na području SMŽ kojima upravlja JUSMŽ iznosi 46.108,80 ha, dok površina PEM iznosi 176.391,64 ha što ukupno čini 39,46 % površine SMŽ (Poveznica 15).

Ustanovom upravlja Upravno vijeće koje imenuje župan, a sastoji se od 3 člana, uključujući predsjednika. Ustanovu vodi ravnatelj, kojeg imenuje i razrješuje Županijska skupština SMŽ. Rad Ustanove organiziran je kroz tri odjela, koji pokrivaju stručne poslove, nadzor te opće i kadrovske poslove (**Slika 1.3**). JUSMŽ trenutno ima ukupno pet djelatnika: ravnatelja, višeg savjetnika za projekte, stručnog suradnika, čuvara prirode te administrativnog referenta. Stručni rad koordinira viša savjetnica za projekte sa stručnim suradnikom, a poslove nadzora područja i rad čuvara prirode čuvarica prirode.

³ Statut Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije (pročišćeni tekst) (KLASA: 023-04/17-01/01, URBROJ: 2176-134-17-25, Popovača, 24.7.2017.); Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove za upravljanje prirodnim vrijednostima Sisačko-moslavačke županije (KLASA: 023-04/16-01/01, URBROJ: 2176-134-16-19, Popovača, 16.8.2016.).

Slika 1.3 Shematski prikaz unutarnjeg ustrojstva Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije

U razdoblju od 2017. do 2021. godine, JUSMŽ je ostvarila ukupan prosječan **prihod** u iznosu od oko 2,9 milijuna kuna, pri čemu je vidljiv trend rasta prihoda od 2019. godine, kada je zabilježen porast od 30,8% u odnosu na petogodišnji prosjek. Malo više od polovice prihoda čine sredstva iz proračuna Županije (55%), a značajni su i prihodi vezani uz provedbu projekata sufinanciranih iz fondova Europske unije, koji u ukupnom iznosu čine 35% proračuna JUSMŽ. Ostalih 10% prihoda predstavljaju razne pomoći i tekuće donacije.

JUSMŽ obavlja svoju djelatnost u prostoru novoizgrađenog Edukativno-prezentacijskog centra Natura SMŽ u Petrinji.

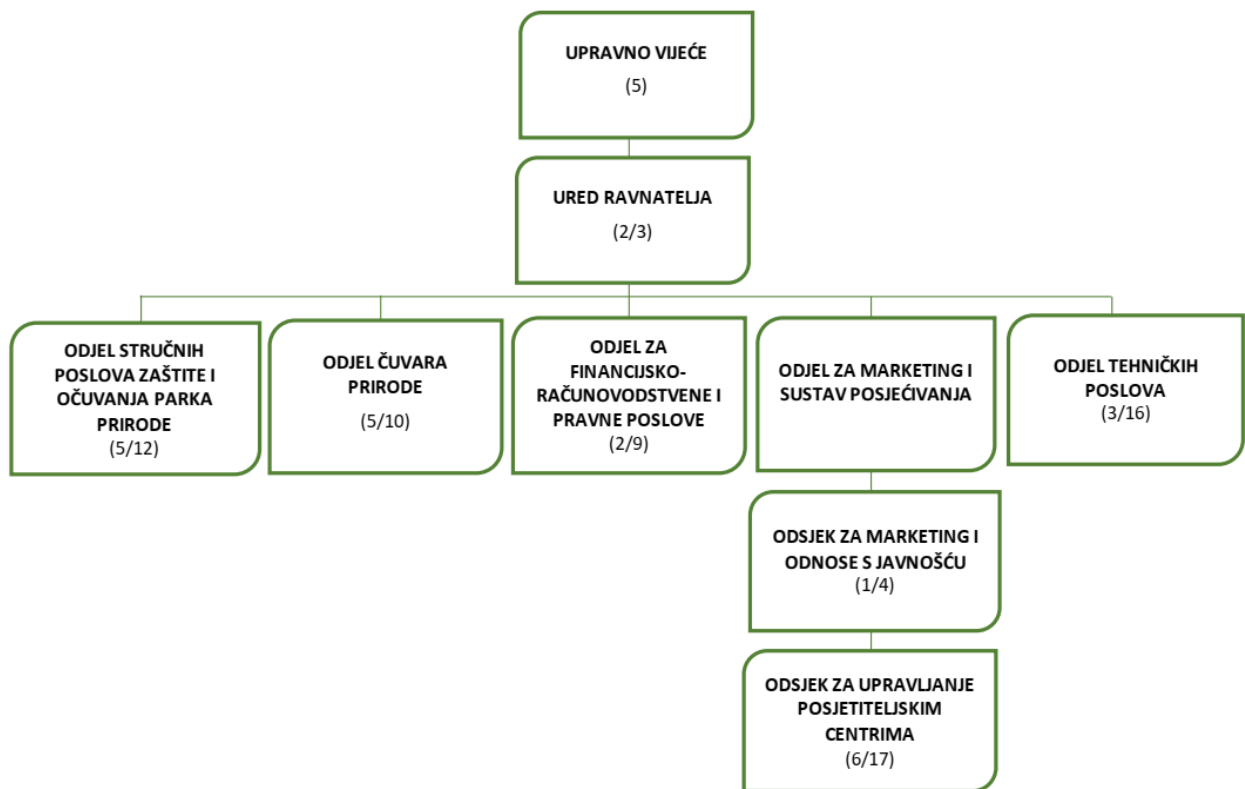
1.3.2. Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje

Javnu ustanovu „Park prirode Lonjsko polje“ (JUPPLP) je osnovala Vlada RH 1996. godine *Uredbom o osnivanju Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje* od 16. rujna 1996. godine (Narodne novine br. 36/96). Ustanova je službeno započela s radom 1998. godine. Osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske obavlja Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Primarni razlog osnivanja JUPPLP je bilo upravljanje područjem Parka prirode i pripadajućim zaštićenim područjima – POR Krapje Đol i POR Rakita. Nakon uspostave ekološke mreže Natura 2000, nadležnost i **djelatnost** JUPPLP su prošireni i na pojedina područja ekološke mreže. Točnije, sukladno *Uredbi o ekološkoj mreži*, JUPPLP je postala nadležna i za upravljanje te donošenje planova upravljanja za tri područja ekološke mreže (2 POVS i 1 POP): HR2000416 Lonjsko polje, HR2001311 Sava nizvodno od Hrušćice i HR1000004 Donja Posavina, koji su svaki pojedinačno obuhvaćeni zasebnim planovima upravljanja. JUPPLP je jedina upravljačka ustanova za PEM Lonjsko polje, dok na PEM Donja Posavina upravlja u suradnji s JUSMŽ i JUBPŽ, te na PEM Sava nizvodno od Hrušćice upravlja u suradnji s JUZgŽ, JUSMŽ, JUBPŽ i JUVSŽ.

Područje Parka prirode Lonjsko polje zauzima površinu od 51.173,29 ha (Poveznica 4). Sukladno Statutu i Pravilniku o unutarnjem **ustrojstvu**⁴, Javnom ustanovom upravlja Upravno vijeće, a rad i poslovanje vodi i organizira ravnatelj. Stručni rad JU, u sklopu djelatnosti zaštite, održavanja, promicanja i korištenja Parka, vodi i nadzire stručni voditelj. Poslove ostalih ustrojstvenih jedinica vode i nadziru njihovi voditelji. Neposredni nadzor u Parku obavljaju čuvari prirode, organizirani unutar posebne ustrojstvene jedinice koju vodi glavni čuvar prirode, a njihove ovlasti i poslove propisuje ZZP.

Upravno vijeće se sastoji od 5 članova koje imenuje i razrješuje ministar. Upravno vijeće donosi Statut JUPPLP, Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i Pravilnik o plaćama, daje prijedlog Pravilnika o zaštiti i očuvanju te planove upravljanja, i to uz suglasnost Ministarstva, kao i Pravilnik o radu i druge opće akte određene aktom o osnivanju i Statutom; imenuje i razrješava stručnog voditelja, glavnog čuvara prirode, čuvar prirode i čelnike unutarnjih ustrojstvenih jedinica. Ravnatelja imenuje i razrješuje ministar nadležan za poslove zaštite prirode. JU trenutno ima ukupno 24 zaposlenih djelatnika, raspoređenih prema ustrojstvenim jedinicama (**Slika 1.4**) (prema podacima JUPPLP iz svibnja 2022.).

⁴ Statut Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje (Oznaka: I-547/14-DO-R od 26. rujna 2014., Izmjene i dopune. Klasa: 003-08/20-01/1, Urbroj: 2176-144-01/01-20-4 od 17. ožujka 2020.), Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu (Klasa: 003-05/21-01/1, Urbroj: 2176-144-01/01-21-2 od 1. ožujka 2022.).

Slika 1.4 Shematski prikaz unutarnjeg ustrojstva Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje

U razdoblju od 2016. do 2021. godine, JUPPLP je ostvarila ukupan prosječan **prihod** u iznosu od oko 7,1 milijuna kuna godišnje, s tim da je vidljiv trend rasta prihoda, a koji je u 2021. godini porastao za oko 75% u odnosu na šestogodišnji prosjek.

Glavni izvor prihoda u tom razdoblju je Državni proračun Republike Hrvatske (28,2 %), potom slijede prihodi od EU pomoći (28,6%), a značajniji su i prihodi od pomoći iz inozemstva i subjekata unutar općeg proračuna (28,2%), dok manji dio čine vlastiti prihodi (7,3%), prihodi od ulaznica i prodaje nefinancijske imovine (0,6%) te donacije (< 1%).

Zbog svjetske i nacionalne krize potaknute pandemijom COVID-19 virusa, izvori prihoda iz Državnog proračuna, opći prihodi i primici, te prihodi od ulaznica i prodaje nefinancijske imovine su, u odnosu na 2019. godinu, smanjeni. Iznimno, prihodi od pomoći iz inozemstva i subjekata unutar općeg proračuna, EU pomoći, donacije te ostali prihodi za posebne namjene, porasli su u odnosu na 2019. godinu. Sjedište JUPPLP se nalazi u sklopu Posjetiteljskog centra Krapje, u selu Krapju, koje je Vijeće Europe 1995. godine proglasilo "Selom graditeljske baštine".

1.3.3. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica

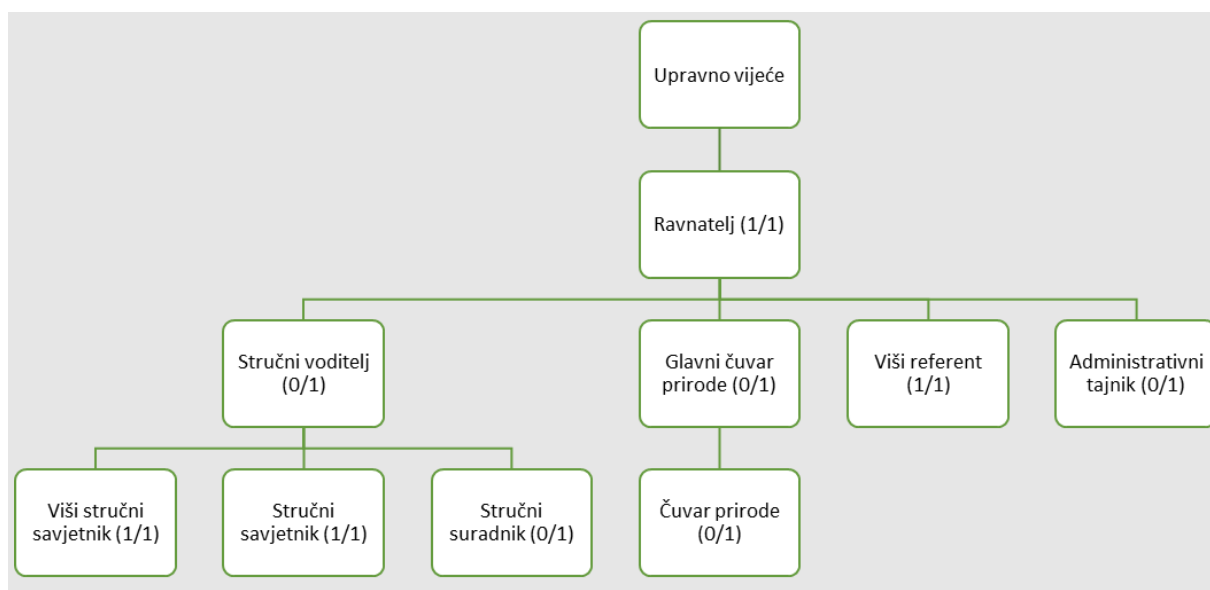
Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica osnovana je 28. lipnja 2004. godine Odlukom o osnivanju koju je donijela Županijska skupština Brodsko-posavske županije (kasnije i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica). Ustanova je službeno započela s radom 9. ožujka 2005. godine ("Službeni vjesnik Brodsko-posavske županije", br. 10/04, 1/05, 18/09 i 12/14).

Djelatnost i ustrojstvo JUBPŽ detaljnije su uređeni Statutom i Pravilnikom⁵ o unutarnjem ustrojstvu iz 2014. godine.

Ustanova prvenstveno obavlja djelatnost zaštite i upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže, što uključuje osam ZP (četiri posebna rezervata, tri značajna krajobraza i jedan spomenik prirode - paleontološki) te 16 područja ekološke mreže. JUBPŽ nadležna je za 60.759 ha PEM-a (30 % ukupne površine BPŽ) te za 21.218,22 ha ZP (10% ukupne površine BPŽ).

Ustanovom upravlja Upravno vijeće koje se sastoji od pet članova, uključujući predsjednika. Upravno vijeće imenuje i razrješuje župan. Ravnatelj organizira i vodi poslovanje te predstavlja Ustanovu. Stručne poslove obavlja stručna služba pri kojoj djeluju stručni savjetnici. Ustanova je ustrojena kao jedinstvena ustrojstvena jedinica. Trenutno su zaposlena ukupno četiri djelatnika: ravnatelj, viši stručni savjetnik, stručna savjetnica i viša referentica (**Slika 1.5**).

⁵ Statut Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije - Natura Slavonica (KLASA: 023-01/14-01/246, URBROJ: 2178/1-11-01-14-1 od 11. srpnja 2014. godine.), Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada (KLASA: 351-01/14-01/59, URBROJ:2178/01-27-01-14-3 od 11. srpnja 2014. godine.).

Slika 1.5 Shematski prikaz unutarnjeg ustrojstva Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica

U razdoblju od 2016. do 2021. godine, JUBPŽ ostvarila je prosječan godišnji **prihod** u iznosu od 821.223 kuna, s tim da je trend financiranja bio promjenjiv. Glavni izvor financiranja je županijski proračun (oko 89%), uz manji udio sredstava FZOEU i međunarodne nevladine zaklade EURONATUR. Značajno povećanje prihoda očekuje se u 2022. i 2023. godini, prvenstveno zbog sredstva EU i to za provedbu projekta "Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma", u sklopu kojeg se priprema projektna dokumentacija za izgradnju centra za posjetitelje u Prašniku, sufinanciranom s 5.574.385,60 kn te za projekt "Uređenje i opremanje poučne staze s odmorištem i vidikovcem u posebnom ornitološkom rezervatu Bara Dvorina", sufinanciranom s 597.656,25 kn.

JUBPŽ ima sjedište u Slavonskom Brodu, u zgradi u vlasništvu BPŽ.

1.4. Planski dokumenti relevantni za Plan upravljanja

U procesu izrade Plana upravljanja potrebno je voditi računa i o značajnijim važećim planskim, odnosno strateškim dokumentima. Za cijelo područje PPLP u razdoblju od 2009. do 2018. godine na snazi je bio odgovarajući Plan upravljanja. U tijeku je izrada novog PU za područje pod šifrom 103 – Lonjsko polje, koji obuhvaća i područje Parka prirode i područje ekološke mreže Lonjsko polje. Na snazi je i Prostorni plan Parka prirode Lonjsko polje iz 2010. godine, kao prostorni plan područja posebnih obilježja (PPPO) (Narodne novine br. 37/10). Ovaj Plan određuje organizaciju prostora, razmještaj funkcija od važnosti za upravljanje područjem, sustav javne i druge infrastrukture, mjere korištenja, uređenja i zaštite prirode, okoliša, krajobraznih vrijednosti i kulturnih dobara. U 2021. godini započela je izrada analiza za izmjene i dopune ovog Prostornog plana.

Trenutno su važeći i županijski prostorni planovi i prostorni planovi nižeg reda, odnosno planovi koji obuhvaćaju ostale administrativne jedinice na području obuhvata PU (gradovi i općine). Prostorni planovi SMŽ (Službeni glasnik SMŽ Narodne novine br. 4/01, 12/10, 10/17, 12/19 i 23/19 – pročišćeni tekst) i BPŽ (Službeni vjesnik BPŽ Narodne novine br. 04/01, 06/05, 11/07, 14/08 – pročišćeni tekst,

05/10, 09/12, 39/20, 45/20 – pročišćeni tekst) doneseni su početkom 2000-ih, uz naknadne izmjene i dopune. Značajniji strateški dokumenti na nacionalnoj razini jesu Strategija i akcijski plan zaštite prirode RH za razdoblje od 2017. do 2025. godine (Narodne novine br. 72/17), Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Narodne novine br. 46/20), Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje od 2016. do 2021. (Narodne novine br. 66/16), koji se izrađuje sukladno Okvirnoj Direktivi EU o vodama te Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026, kojeg je Vlada RH usvojila u srpnju 2021. godine. Usvojena je i Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine (Narodne novine br. 13/21). Na županijskoj razini izrađen je Plan razvoja Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021. - 2027. godine, dok je izrada ovakve strategije za SMŽ u tijeku.

1.5. Međunarodna suradnja

JU nadležne za upravljanje područjem obuhvaćenim PU 7001 – Donja Posavina su uključene u pojedina međunarodna udruženja te surađuju s ostalim međunarodnim subjektima. U tom smislu treba izdvojiti suradnju u okviru provedbe Ramsarske konvencije (JUPPLP), članstvo u Mreži SavaParks (*SavaParks Network*) (JUPPLP, JUBPŽ i JUSMŽ) te suradnju s Međunarodnom komisijom za sliv rijeke Save (Savska komisija) (JUPPLP). Mreža SavaParks okuplja institucije i nevladine organizacije zainteresirane za očuvanje rijeke Save iz četiri države kojima protječe rijeka Sava (Slovenija, Hrvatska, BIH, Srbija). Mreža predstavlja platformu za razmjenu informacija i zajedničku razradu, prijavu i provedbu projekata (Poveznica 31). Osim toga, JUPPLP je ujedno članica i Mreže DanubeParks – umrežavanje zaštićenih područja uz rijeku Dunav (Poveznica 5). Iako su aktivnosti ove mreže više usmjerene na rijeku Dunav, ipak doprinose očuvanju rijeke Save, posebice kroz provedbu projekata koji stavljaju naglasak na primjenu dobre prakse u očuvanju rijeka, razmjenu iskustva i jačanju JU nadležnih za upravljanje zaštićenim područjem. JUPPLP također surađuje s organizacijama EURONATUR – suradnja vezano uz umrežavanje Europskih sela roda. Također, JUPPLP je do 2018. surađivala s ArcaNet-om, švicarskom asocijacijom za očuvanje nukleus stada izvornih pasmina te u ovom trenutku nema planiranih aktivnosti zbog kojih bi se nastavilo članstvo. Također je važno spomenuti kako je selo Čigoč 1994. proglašeno prvim „*Europskim selom roda*“ zbog vrlo uspješnog gniježđenja populacije bijele rode, pa JUPPLP svake godine u lipnju suorganizira i manifestaciju „*Dan sela Čigoč – Europskog sela roda*“. Nacionalni odbor Vijeća Europe 1995. godine selo Krapje proglasilo „*Selom graditeljske baštine*“.

Park prirode Lonjsko polje je 2014. godine dobio i EUROPARC-ovu povelju za razvoj održivog turizma (ECST). Nakon 2019. godine više nije produljena suradnja s ECST, prvenstveno zbog visoke članarine.

1.6. Proces planiranja i uključivanja dionika

Plan upravljanja pripremljen je kroz strukturirani proces prema načelima participativnog planiranja i prilagodljivog upravljanja, a na temelju dosadašnje prakse u planiranju upravljanja zaštićenim područjima u Hrvatskoj, sukladno Smjernicama za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i/ili područjima ekološke mreže (MINGOR, 2020).

U okviru procesa planiranja održano je pet internih radionica i četiri dioničke radionice (uključujući i javnu raspravu). Uz navedene dioničke radionice, u periodu od siječnja do travnja 2023. godine provedeno je nekoliko operativnih i koordinirajućih sastanaka kako bi se razjasnile i dodatno raspravile specifičnosti pojedinih područja i tema (zoniranje i sl).

Stručnjaci tvrtke Particip GmbH proveli su koordinaciju cijelog procesa uključivanja dionika na temelju provedene analize dionika, kojom je procijenjena njihova važnost i utjecaj na izradu ovog PU-a. Na temelju spomenute analize, pripremljena je lista dionika relevantna za organizaciju dioničkih radionica te uključivanja stavova ključnih dionika u nacrt i razradu pojedinih elemenata PU.

Ovaj Plan upravljanja napravljen je u sinergiji rada tri JU (JU Park prirode Lonjsko polje kao nositelja izrade PU-a uz dodatan doprinos JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije i JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica.

Slika 1.6 Treća dionička radionica za PU 7001 održana u Sisku
Izvor: Fotoarhiva Particip GmbH, 2023, foto: Komljenović, J.

Glavni doprinos sadržaju Plana upravljanja dali su članovi radne grupe za planiranje koja je osnovana na početku procesa izrade PU-a, a koju čine djelatnici Javnih ustanova, stručnjaci tvrtke Particip, izvršitelji pripreme prijedloga ovog PU-a te Jedinica za provedbu projekta i predstavnici Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (ZZOP i UZP). Stručni tim izvršitelja pružio je podršku Javnim ustanovama kroz stručno savjetovanje, koordinaciju procesa, facilitaciju internih radionica (sastanaka Radne grupe za izradu PU-a), organizaciju i facilitaciju procesa uključivanja dionika kroz dioničke radionice i dodatne načine komunikacije. Tijekom procesa izrade samog dokumenta dodatno je analiziran značaj ptica na području obuhvata ovog PU uz doprinos ZZOP koji su sa svojim prijedlozima također aktivno sudjelovali u kreiranju i oblikovanju prijedloga aktivnosti.

U sklopu procesa izrade PU-a održane su **četiri dioničke radionice (uključujući javnu raspravu)**. Na **prvoj dioničkoj radionici** prisutni su dionici identificirali vrijednosti, odnosno pritiske i prijetnje na području obuhvata PU-a i sukreirali prijedlog dorade vizije područja. **Druga dionička radionica** imala je za cilj raspraviti prijedlog tema i podtema kao i pripadajućih aktivnosti kako bi se ostvarili opći i posebni ciljevi za svaku predloženu podtemu. **Treća dionička radionica (Slika 1.6)** imala je za cilj raspraviti o predstavljenim temama, podtemama i općim ciljevima Plana upravljanja kao i prikupljanje prijedloga aktivnosti upravljanja za odabrane teme PU-a i te suradnika u njihovoj provedbi. U proces izrade PU-a uključeni su predstavnici lokalne samouprave, državnih, regionalnih i lokalnih institucija te predstavnici stručne zajednice. Informacije i prijedlozi prikupljeni tijekom procesa uključivanja dionika uvršteni su u relevantne dijelove Plana te su njegov sastavni dio. **Četvrta dionička radionica** održana je u sklopu javne rasprave i na njoj su dionici imali priliku dati komentare na završnu verziju Plana. Popis dionika koji su se uključili u proces izrade PU-a nalazi se u **Prilog 3**.

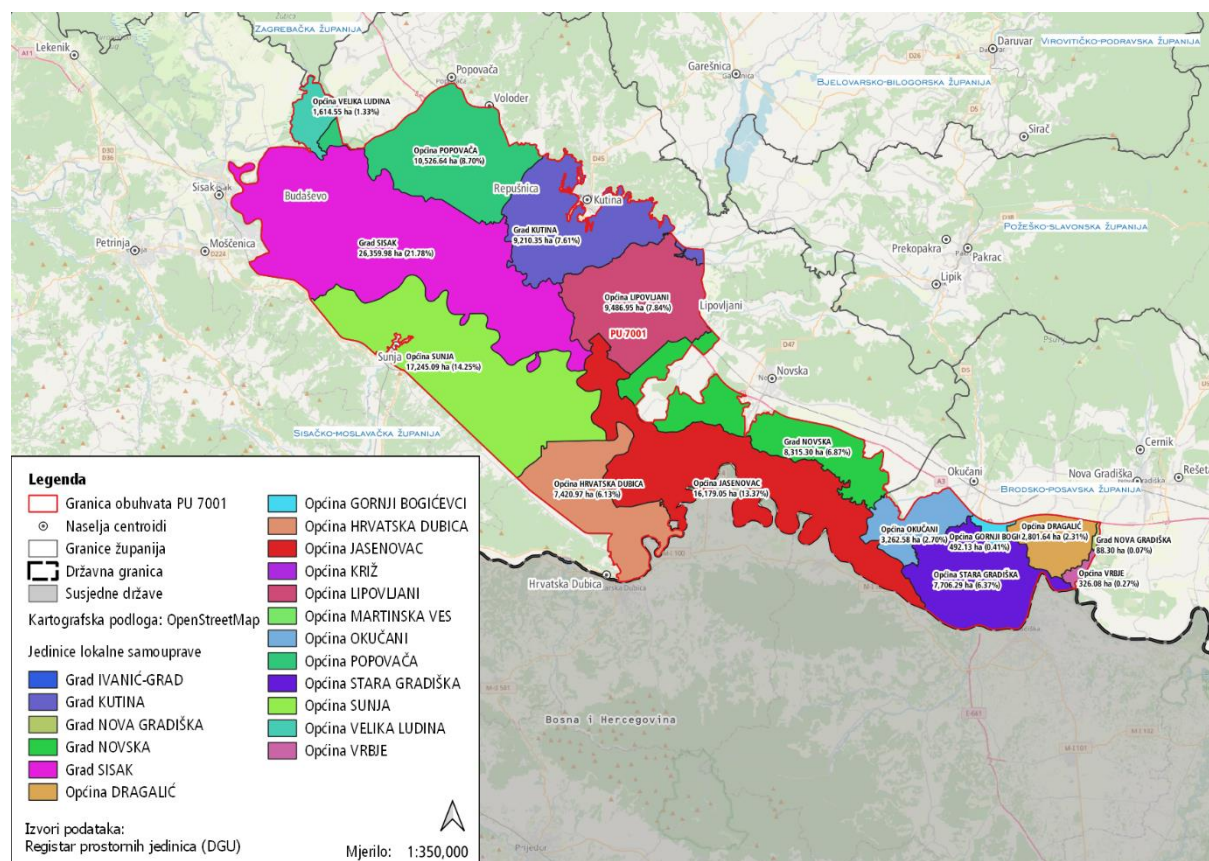
2. OBILJEŽJA PODRUČJA

2.1. Prostorni i administrativni položaj područja

Područje obuhvaćeno PU 7001 – Donja Posavina se nalazi u središnjem dijelu kontinentalne Hrvatske, uz srednji tok rijeke Save i obuhvaća površinu od 121.053,27 ha (Poveznica 4).

Smješteno je u pojasu srednjeg toka rijeke Save, obuhvaćajući južnim dijelom područje ZK Sunjsko polje s desne strane obale, te PP Lonjsko polje duž lijeve strane obale. Sjeverno se proteže duž pojasa uz autocestu Zagreb – Beograd te Moslavačku goru. Južna granica nizvodno od Jasenovca graniči s Bosnom i Hercegovinom. Zauzima oko 2,16% ukupnog teritorija Republike Hrvatske.

Prostire se na području triju županija, administrativno većim dijelom pripada SMŽ (87,87% ukupne površine) te manjim dijelom BPŽ (12,12% ukupne površine) i gotovo nezatno Zagrebačkoj županiji (0,01% ukupne površine). Područje se prostire na ukupno 18 jedinica lokalne samouprave, od kojih najvećim dijelom na području Grada Siska te općina Jasenovac i Sunja (**Slika 2.1**).

Slika 2.1 Prostorni i administrativni položaj područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina
Izvori: Registar prostornih jedinica DGU; Ekološka mreža Natura 2000, Bioportal, MINGOR

2.2. Klima

Klima područja Donje Posavine je kontinentalna, a prema Köppenovoj klasifikaciji klime, pripada podvarijanti tipa C klime i to umjereno toploj vlažnoj klimi s toplim ljetom (Cfb). Najhladniji mjesec je siječanj, a srednje siječanske temperature na području SMŽ kreću se između -2 °C i 0 °C, dok se u BPŽ prosječna siječanska temperatura kreće oko -2,4 °C. Najtopliji mjesec je srpanj, s prosječnim temperaturama od 18 do 22 °C na području SMŽ, te oko 20,4 °C na području BPŽ (Eko Invest d.o.o za BPŽ, 2018; Program zaštite okoliša Grada Siska 2019. – 2022).

U hladnom dijelu godine dominiraju anticiklonalni tipovi vremena s maglom ili niskom naoblakom i vrlo slabim strujanjem, dok ljeti dominiraju manji gradijenti tlaka te su vrlo česta turbulentna miješanja zraka, razvoj naoblake i pojava pljuskova. U proljeće su značajne brze i nagle promjene vremena s izmjenom kišnih i bezoborinskih razdoblja, dok su u jesen karakteristična razdoblja mirnog anticiklonalnog vremena s kišovitim danima koji nastaju kao posljedica prolazećih ciklona (Eko Invest d.o.o za BPŽ, 2018; Program zaštite okoliša Grada Siska 2019. – 2022).

Padaline su dosta ravnomjerno raspoređene tijekom godine, s proljetnim i jesenskim maksimumom. U proljeće i u ljetnom razdoblju padaline su konvekcijske, a jesenski maksimum je vezan uz prolaz ciklona. Snijeg se zadržava na tlu najčešće 40 dana. Prosječna količina padalina u SMŽ iznosi 1023,4 mm, dok na području BPŽ iznosi 700 – 800 mm.

Mrzevi su tipični za područje, pa uvijek postoji mogućnost pojave kasnog proljetnog, ali i ranog jesenjeg mraza.

Zbog svojih klimatskih i geografskih obilježja, područje RH je prepoznato kao značajno izloženo klimatskim promjenama. Promjena klime i njezini utjecaji očituju se nizom pojava: promjenom temperature, količine i raspodjele oborina, učestalosti ekstremnih meteoroloških prilika, promjenama u vodnim resursima, ekosustavima i biološkoj raznolikosti, poljoprivredi, šumarstvu, utjecajem na ljudsko zdravlje, ali i na gospodarski sektor uzrokujući značajne ekonomske štete (Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu, Narodne novine br. 46/2020).

Utjecaj klimatskih promjena na prostoru SMŽ i BPŽ vidljiv je kroz promjene vodnih režima uzrokovane manjim količinama oborina te većim i dužim vrućinama i sušom, posebno u ljetnom razdoblju, odnosno poplave u zimskom razdoblju (Poveznica 6). Povećanje učestalosti ekstremnih meteoroloških prilika posljedično dovodi do promjena u ekosustavima i biološkoj raznolikosti, poljoprivredi, šumarstvu, ali i zdravstvenim poteškoćama u ljudi te ekonomskim štetama.

2.3. Georaznolikost

2.3.1. Geologija i geomorfologija

Područje Donje Posavine je izrazito nizinsko područje, nadmorske visine od 90 do 110 metara. Osnovna reljefna osobitost je nizinska dolina rijeke Save, koja ima izrazito meandrirajući tok te niske obale, s pritocima i mrtvajama. Dolinske strane rijeka imaju močvarne poloje, naplavne ravni te više ili manje izražene riječne terase koje u središnjem području SMŽ predstavljaju ocjedito plodnije i naseljeno tlo (Prostorni plan PPLP, 2010).

U geološkom smislu, područje Donje Posavine leži na **kvartarnim naslagama** koje izgrađuju široku dolinu rijeke Save i doline njezinih lijevih pritoka, a važne su za rezerve podzemne vode i vodonosnike za pitku vodu.

Najrasprostranjeniji su najmlađi aluvijalni sedimenti koji se sastoje od šljunka, pijeska, gline i mulja. Većim su dijelom pokriveni obradivim tлом. Šljunak i pijesak su sličnog petrografskog sastava (vapnenci, dolomiti, pješčenjaci, rožnjaci, eruptivi, metamorfit, kvarc) (Velić i Vlahović, 2009).

Prema genetskim tipovima sedimenata, razlikujemo pleistocenske sedimente (kopneni beskarbonatni prapori i jezersko-barski sedimenti) i sedimente iz holocena (aluvijalni nanosi savskih terasa te riječni i potočni nanosi) (Velić i Vlahović, 2009).

Kvartarni nanosi nastaju povlačenjem poplavnih voda, koje ostavljaju za sobom krupno zrnate fluvijalne nanose. Sava ih deponira na cijelom području nizvodno od Siska, do utoka Une u Savu.

Na području je izražena fluvijalna erozija, podlokavanje i odronjavanje dijelova obala lokalnih vodotoka te rijeke Save. Propusnost tla je velika, a nivoi podzemnih voda su visoki. Periodično ponavljanje rasta vodnog režima, uzrokovanih kišama i otapanjem snijega, uzrokuje poplave i stvaranje močvara, po čemu je ovaj prostor poznat (Prostorni plan PPLP, 2010).

Mikroreljef je jedan od najvažnijih faktora koji utječu na stanište. U prirodnom okruženju razlika od 10 cm ima utjecaj na rasprostranjenost flore. Plavljenjem su nastali prirodno uzvišeni tereni (grede) koji gotovo nikad ne plave. Poplavna voda u mikrodepresijama može nestati samo transpiracijom i isparavanjem. Mikrouzvisine su smještene između greda i mikrodepresija (Prostorni plan PPLP, 2010).

2.3.2. Hidromorfologija i hidrologija

Rijeka Sava je glavni čimbenik koji ima znatan utjecaj na prirodne, kulturne i krajobrazne značajke ovog područja i bitno utječe na vodni režim Donje Posavine. Opskrbljuju ju vode iz planinskog zapadnog dijela slijeva (slijev Save u Sloveniji) i većim desnim pritocima (Kupa, Una, Vrbas, Ukrina, Bosna) (Prostorni plan PPLP, 2010) te vode sa sjevera sliva iz lijevih pritoka Save (Ilova, Pakra, Lonja, Trebež, Strug).

Sava je u ovom dijelu izrazito meandrirajuća rijeka, čiji meandri predstavljaju specifičan oblik riječnih zavoja gdje se očituju dva glavna oblika riječnog djelovanja na riječno korito: erozija i sedimentacija. Upravo ova dva procesa nepovratno mijenjaju tok i korito rijeke te imaju znatan utjecaj na prirodne, kulturne i krajobrazne značajke užeg i šireg područja kojim Sava protječe.

Hidromorfološki procesi na rijeci Savi prate se i analiziraju, te rezultati ukazuju da, mada su ljudske aktivnosti promijenile prirodni oblik i tok rijeke, odnosno riječni krajobraz, tok rijeke Save na području obuhvaćenom PU 7001 ipak je procijenjen kao neznatno do umjereno promijenjen. Jedna od značajnih pokretačkih sila morfoloških promjena u slijevu rijeke Save je zaštita od poplava (Schwarz, 2016).

U postojećem sustavu obrane od poplava, područje Donje Posavine je izuzetno značajno radi velikog kapaciteta brojnih retencijskih područja. U Donjoj Posavini je danas plavljenje najčešće uzrokovano indirektnim punjenjem pritoka Save i odteretnih kanala i njihovim izlivanjem u retencijska područja: Odransko polje i Zelenik (u sklopu kojeg je Sunjsko polje) s desne strane te Lonjsko polje, Opeka, Trstik i Mokro polje s lijeve strane. Od navedenih retencija sve su na području EM Donja Posavina, osim retencije Odransko polje. Neke od površina na području Donje Posavine su djelomično ili potpuno poplavljene u prosjeku 30 – 100 dana u godini (Poveznica 14).

Lonjsko polje je kao prirodna retencija dio sustava za obranu od poplave Srednje Posavlje te je plavljenje Lonjskog polja kontrolirano, dok ostale poplavne površine područja EM Donja Posavina imaju prirodnu dinamiku plavljenja (**Slika 2.2**).

Slika 2.2 Sunjsko polje – poplavna površina unutar Donje Posavine s prirodnom dinamikom plavljenja
Izvor: Fotoarhiva JUSMŽ, 2022, foto: Butina, Z.

Sustav Srednje Posavlje ima ključnu važnost u zaštiti od poplava uzvodnih gradova (Zagreb, Sisak, Karlovac) te područja slavonske dionice Save nizvodno od Stare Gradiške, kao i u zaštiti od poplava u susjednim državama Bosni i Hercegovini te Srbiji. Zaštita od poplava zasnovana na nizinskim retencijama i ekspanzijskim površinama je omogućila zadržavanje vrijednosti ekosustava na poplavnim površinama područja EM Donja Posavina. (Hrvatske vode, 2016).

Na razinu podzemnih voda utječu uglavnom oborine, a rijeka Sava sa svojim pritocima značajan utjecaj može imati jedino za vrijeme poplava. Na poplavnom prostoru Lonjskog polja, površinsko tečenje je jedina komponenta otjecanja, što utječe na pedološke značajke tla ovog područja (Gugić i sur., 2008), pa time i Donje Posavine.

2.3.3. Pedologija

Tla područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina su najčešće hidromorfna, različitih tipova, podtipova, varijeteta i formi. Odlika hidromorfni tala je prirodno slaba dreniranost i prirodni proces hidrogenizacije unutar 2 m dubine, koji je uvjetovan viškom površinske ili/i podzemne vode koja nije niti zaslanjena, niti alkalizirana (Gugić i sur., 2008).

Hidromorfna tla su različito plavljena podzemnim vodama te je dubina razine podzemne vode u direktnoj vezi s tipovima tla. Na predmetnom području dominiraju sljedeći tipovi tla: močvarno glejno tlo, aluvijalno tlo obranjeno od poplava, pseudoglej na zaravni, močvarno glejna, djelomično hidromeliorirana tla te pseudoglej-glej, djelomično hidromeliorirani (Poveznica 7).

Močvarno glejno vertično tlo se pretežno nalazi na livadama i pašnjacima te oranicama, a zauzima najniže geomorfološke pozicije. Aluvijalna tla nastaju pod utjecajem poplave, a budući da su izgrađeni veliki nasipi za obranu od poplava, uvjeti tvorbe ovakvog tla postoje samo u zoni unutar nasipa. Prostire se u uskom pojasu uz rijeku Savu i njezine glavne pritoke. Pseudoglej je tlo koje se javlja na pleistocenskim i holocenskim ilovačama, a uvrštava se u nekarbonatne prapore, odnosno pretaložene prapore. Fizikalna svojstva ovih tala najizrazitije su obilježena teže propusnim horizontom, odnosno slabom do nepotpunom dreniranošću, pa su stagnirajuće oborinske vode glavni čimbenik procesa pseudoglejavanja (Prostorni plan PPLP, 2010).

Tlo na području PRŠV Prašnik je livadsko ili semiglejno tlo karakterizirano dubokom podzemnom vodom koja se kreće između 100 i 150 cm u profilu tla u najvlažnijem periodu godine. Semiglejna tla razvijena su na aluvijalnim sitnopjeskovitim sedimentima kod kojih se u profilu tla ispod humusnog horizonta dubine oko 10 cm odvija proces posmeđivanja s pojačanim trošenjem primarnih minerala i tvorbom gline. Tlo je vrlo porozno u humusno-akumulativnom horizontu, a kapacitet za vodu je velik. Dublji horizonti su zbijeniji i manje porozni (Rauš i sur. 1979; Prostorni plan PPLP, 2010).

Kemijska svojstva ovog tla variraju s dubinom profila. Površinski horizonti su kiseli sa srednjim do visokim kapacitetom adsorpcije, dok su potpovršinski horizonti jako kiseli (pH=4,5) i s niskim kapacitetom za baze. Stupanj zasićenosti baza u adsorpcijskom kompleksu je velik u najdubljim horizontima, a kapacitet adsorpcije je mali zbog većeg sadržaja pjeskovitih čestica (Rauš i sur., 1979).

2.4. Ekološko stanje voda

Mnoge vrste ptica na području Donje Posavine su vezane za vodu, bilo zbog svojeg načina hranjenja, ili zbog načina gniježđenja. Osim ptica, većina prirodnih vrijednosti ovog i šireg područja ovise o vodi, pa je stoga važno praćenje kakvoće površinskih i podzemnih voda.

Monitoring na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina periodički provode Hrvatske vode putem mjernih monitoring postaja postavljenih na nekoliko lokacija područja obuhvaćenom PU 7001. Mjerne postaje su namijenjene za monitoring površinskih voda i za monitoring podzemnih voda duž toka rijeke Save ili njenih pritoka.

Podaci o ekološkom stanju u 2019. godini pokazuju da je kakvoća vode najbolja u dijelu Lonjskog polja uz rijeku Savu, dok je s druge strane najlošija u sjevernom i sjeveroistočnom dijelu područja, posebno na mjernim postajama Ilova nizvodno od utoka Kutinice, Kutinica prije utoka u Ilovu, Lateralni kanal Jelenska i Novska – Bročice. Vodotok Veliki Strug ima znatan utjecaj na kakvoću voda Lonjskog polja, a njegova kvaliteta je ocijenjena kao loša već više od jednog desetljeća, i to zbog povećanog udjela amonijaka (Hrvatske vode, 2011; Hrvatske vode, 2021).

Stanje površinskih voda određuje se na temelju ekološkog i kemijskog stanja tijela ili skupine tijela površinskih voda, a sukladno Okvirnoj Direktivi EU o vodama. Ekološko stanje ocjenjuje se u odnosu na biološke (fitobentos i makrofita), hidromorfološke, osnovne fizikalno-kemijske i kemijske elemente koji prate biološke elemente (Hrvatske vode, 2020) i određuje se na riječnim segmentima pod nazivom "vodna tijela". Stanje vodnih tijela ažurira se u okviru Registra vodnih tijela kao pratećeg dijela Plana upravljanja vodnim područjima. Registar vodnih tijela se novelira donošenjem Plana upravljanja vodnim područjima i vrijedi tijekom šestogodišnjeg trajanja Plana. Trenutno je važeći Plan upravljanja vodnim područjima i Registar vodnih tijela za razdoblje 2016. – 2021. godina. Sljedeća novelacija Registra vodnih tijela bit će provedena nakon stupanja na snagu Plana upravljanja vodnim područjima 2022. – 2027.

Općenito, nepovoljno stanje kvalitete vode na području Lonjskog polja uglavnom se pripisuje neadekvatnom zbrinjavanju otpadnih voda i neracionalnoj primjeni mineralnih gnojiva te ostalih agrokemikalija koje se ispiru s poljoprivrednih površina u vodotoke (Hrvatske vode, 2011).

2.5. Krajobrazi

Prema Zakonu o zaštiti prirode, krajobraz je dio prostora čiji je karakter rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika. Prema Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske, područje obuhvaćeno PU 7001 – Donja Posavina se nalazi u krajobraznoj jedinici Nizinska područja Sjeverne Hrvatske. Ključnu ulogu u formiranju krajobraza ovog područja ima rijeka Sava i njezine pritoke.

Riječ je o tipičnom srednjeeuropskom krajobrazu riječnih dolina, kakav je postojao prije 150 godina u Srednjoj Europi (Prostorni plan PPLP, 2010). Tok rijeke Save je djelomično reguliran u 18. i 19. stoljeću, kada se presijecanjem meandara i kanaliziranjem korita gradio plovni put te su nastali današnji mrtvi rukavci.

Prema Studiji krajobraznih vrijednosti SMŽ, krajobraz područja čine prirodni, kulturni i vizualni elementi (Ires ekologija, d.o.o za SMŽ, 2019). Ključnu ulogu u formiranju krajobraza ovog područja ima rijeka Sava i njezine pritoke.

Općenito, **prirodne elemente krajobraza** čine površinski pokrov s obzirom na bioraznolikost i prirodnost šumskih staništa, što se prvenstveno odnosi na travnjačka i vodena staništa (Ires ekologija za SMŽ, 2019). Na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina, rijeka Sava je najznačajniji prirodni element krajobraza kojim njezin tok prolazi i ima ključnu ulogu u formiranju krajobraza ovog i šireg područja, s karakterističnom vizurom koju čine prostorna organizacija naselja, položi te travnati nasipi i autohtona vegetacija (Zelena infrastruktura, 2020). Sava i njene pritoke su svojim prirodnim ciklusima plavljenja utjecale na morfologiju terena, prirodna, estetska i funkcionalna obilježja krajolika te se slika krajobraza uz rijeku Savu neprestano mijenja (Oikon, 2019). Prema geomorfološkoj regionalizaciji Hrvatske (Bognar, 1999) područje EM Donja Posavina pripada megamakrogeomorfološkoj regiji 1. Panonskog bazena, makrogeomorfološkoj regiji 1.2. Slavansko gromadno gorje s Požeškom zavalom i nizinom Save, mezomorfološkoj regiji 1.2.5. Dolina Save. Za ovo područje karakterističan je fluvijalni reljef oblikovan mehaničkim radom vodotokova i tozona srednjeg i donjeg mehanizma vodenog toka kod koje je nagib korita mali, dno doline široko, dominira bočna erozija, a tekućica uglavnom teče po vlastitim nanosima te ih erodira. Takav tip reljefa vezan je kako za djelovanje rijeke Save, tako i za završne dijelove njenih pritoka (Kupa, Una, Sunja, Lonja, Trebež). Glavna karakteristika ovog tipa reljefa je široka dolina ravnog dna blagih dolinskih strana, s izraženim polojem, naplavnom ravni, te više ili manje izraženim riječnim terasama koje sadržavaju ocjedito plodnije i naseljeno tlo. Položi se nalaze uz cijeli tok Save, a zbog sporijeg otjecanja vode i jačeg djelovanja bočne erozije korito Save je oblikovalo i riječne zavoje – meandre, te su uz njih česti i mrtvi rukavci (stara korita) - mrtvaje.

Kulturne elemente krajobraza općenito čine nepokretna kulturna baština, odnosno kulturno-povijesne cjeline, povijesne građevine i sklopovi, arheološke zone te memorijalna i etnološka područja i obilježja. Također, neophodno je spomenuti da je rijeka Sava svojim prirodnim procesima uvjetovala način izgradnje okolnih naselja prepoznatljive matrice, izduženog, longitudinalnog tipa, s tradicionalnim stambenim objektima na uskim parcelama, pravilno nanizanim uz cestu (Zelena infrastruktura, 2020).

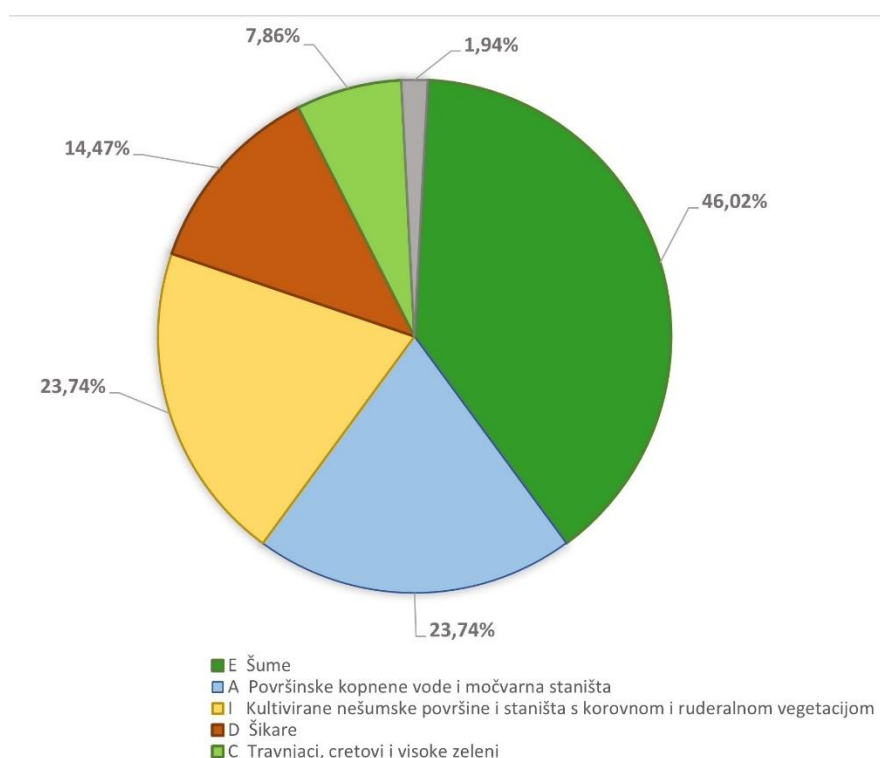
Vizualne elemente krajobraza ovog područja čine tradicionalno-ambijentalne vizure uz rijeku Savu s obalnim pojasom i polojima, odnosno područjima smještenim u inundacijskom prostoru rijeke Save koja karakterizira sitni sediment (pijesak i mulj), široke obale blagih nagiba te obraštenost travnjačkom vegetacijom. Položi su se tradicionalno koristili za ispašu stoke, i takav način korištenja su posebno prakticirali stanovnici u obližnjim naseljima, koji nisu u blizini imali velike komplekse pašnjaka (Gugić, 1996) te su specifični za područje SMŽ te BPŽ. Položi su danas dio autentičnosti krajobraza i čine ih zelene neizgrađene površine uz rijeku Savu, a vrlo često se i dalje koriste za tradicijsku ispašu stoke, osim kada su potpuno plavljeni za vrijeme visokih vodostaja. Danas je ovo područje izrazito tradicijski krajobraz, koji je rezultat suživota lokalnog stanovišta s rijekom, odnosno poštivanja njezine dinamike plavljenja i pronalaska najoptimalnije organizacije prostora u kojem je moguć održivi razvoj (detaljnije u Poglavlju 2.8. **Kulturne vrijednosti**).

2.6. Bioraznolikost

2.6.1. Staništa i vrste

Područje obuhvaćeno PU 7001 – Donja Posavina predstavlja najveću retenciju u Hrvatskoj s velikim površinama vlažnih travnjaka, poplavnih šuma (šume hrasta lužnjaka, šume bijele vrbe i crne topole), šikarama te brojnim povremenim ili stalnim vodenim površinama (bare, rukavci, kanali) i rijekama (Sava, Lonja i manje rijeke) (Tutiš i sur., 2013). Prema bogatstvu bioraznolikošću, posebno ciljnim vrstama ptica, kao i vrijednim stanišnim tipovima ističu se područje Parka prirode Lonjsko polje, uključujući POR Krapje Đol i POR Rakita, ribnjaci Lipovljani i Vrbovljani (Sloboština), POR Đol Dražiblato, ZK Sunjsko polje, PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva.

Prema NKS-u, na ovom području je rasprostranjeno svih šest osnovnih tipova staništa, od kojih su najzastupljenije šume (46,02%) i kultivirane nešumske površine (23,74%), a najmanji je udio izgrađenih i industrijskih staništa (**Slika 2.3**) (Karta kopnenih nešumskih staništa, 2016). Obilježja staništa ključna su za očuvanje ciljnih vrsta ptica. Prema literarnim podacima, kao i podacima o opažanjima prikupljenim u okviru provedbe Projekta integracija u EU Natura 2000 (NIP projekt) u razdoblju od 2011. do 2016. godine, a koje je ustupio MINGOR, do sada je zabilježeno barem 250 vrsta ptica, ali i ostalih vrsta koje zajedno s pticama čine sastavnice bioraznolikosti ovog područja, među kojima je barem 439 vrsta beskralješnjaka, 16 vrsta vodozemaca i 12 gmazova, 73 vrste slatkovodnih riba te 58 vrsta sisavaca (Gugić i sur., 2008., MINGOR, 2021). U sljedećim potpoglavljima detaljnije će biti obrađene ciljne vrste ptica te bioraznolikost PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva.

Slika 2.3 Prikaz udjela stanišnih tipova zastupljenih na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina prema NKS-u

Izvor: Karta kopnenih nešumskih staništa, 2016

2.6.1.1. Ptice šumskih staništa

Na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina, obitava 10 ciljnih vrsta ptica uglavnom vezanih uz šume (**Tablica 2.1**).

U nizinskim šumama Donje Posavine obitavaju značajne populacije ugroženih **ptica grabljivica**, koje koriste šume za gniježđenje ili zimovanje. Ciljne gnijezdeće vrste jesu: **štekvac** (*Haliaeetus albicilla*) (koji prvenstveno obitava u poplavnim šumama), **orao kliktaš** (*Aquila pomarina* (*Clanga pomarina*)), **škanjac osaš** (*Pernis apivorus*) i **crna lunja** (*Milvus migrans*).

Štekvac (*Haliaeetus albicilla*) je najveća grabljivica panonskih nizinskih područja (**Slika 2.4**). Šumska staništa služe mu za gniježđenje, i to uglavnom visoke krošnje hrasta i jasena, dok se hrani na vodenim staništima. Od procijenjenih 135 – 155 parova na nacionalnoj razini (Mikuška, 2014a), u Donjoj Posavini obitava najmanje 66 parova ili oko 45% nacionalne populacije. Najviše ih je dosad zabilježeno na području PP Lonjsko polje (58 parova) (Poveznica 14), što je očekivano obzirom na veći intenzitet istraživanja u odnosu na ostale dijelove Donje Posavine, dok je na području Sunjskog polja zabilježeno 6 parova (Lončarić, 2020), a na području obuhvata PU 7001 BPŽ, gnijezde se najmanje 2 para (Mikuška i sur., 2012).

Slika 2.4 Štekavac (*Haliaeetus albicilla*)
Izvor: Fotoarhiva JUPPLP, 2021, foto: Sabljak, M.

Orao kliktaš (*Aquila pomarina* (*Clanga pomarina*)) je selica koja se prema podacima za PP Lonjsko polje najčešće gnijezdi u starim čistim ili mješovitim (grab, jasen) šumama hrasta lužnjaka, dok izbjegava šume koje su dugotrajno poplavljene (Schneider-Jacoby, 1996). I ova grabljivica lovi plijen izvan staništa u kojem se gnijezdi, i to na otvorenim staništima, poput pašnjaka, košanica i vlažnih livada. Od procijenjenih 60 – 70 parova na nacionalnoj razini, u Donjoj Posavini je procijenjeno 40 – 50 parova (Poveznica 33) (od čega 30-ak na području PP Lonjskog polja), odnosno čak gotovo 70 % nacionalne populacije (Tutiš i sur., 2013).

Škanjac osaš (*Pernis apivorus*) gnijezdi se u šumama Donje Posavine, no populacija ove vrste nije dovoljno istražena, tako da nisu dovoljno poznati niti brojnost, niti trend populacije.

Crna lunja (*Milvus migrans*) je selica koja zimuje u Africi južno od Sahare, a gnijezdi se na rubovima šuma, u blizini vodenih staništa na kojima se hrani (Tutiš i sur., 2013). Često se hrane i lešinama te redovito pretražuju odlagališta otpada. U Donjoj Posavini je zabilježeno 30 parova, od ukupno 90 – 110 parova u cijeloj Hrvatskoj, odnosno 33% nacionalne populacije (Dumbović Mazal i sur., 2019).

U skrovitim i mirnijim dijelovima starih poplavnih šuma na visokim stablima gnijezdi se i selica **crna roda** (*Ciconia nigra*), dok hranu traži na travnjačkim i vodenim staništima (**Slika 2.5**). Od procijenjenih 220 – 340 parova na nacionalnoj razini, procijenjeno je da na području Donje Posavine obitava 60 – 80 parova ili 25% nacionalne populacije (Dumbović Mazal i sur., 2019).

Slika 2.5 Crna roda (*Ciconia nigra*)
Izvor: Fotoarhiva JUPPLP, 2019, foto: Sabljak, M.

Poplavne šume hrasta lužnjaka, kao i hrastove listopadne šume izvan dosega poplava stanište su **ptica dupljašica**, odnosno **djetlovki**, poput **crvenoglavog djetlića** (*Dendrocopos medius*), **crne žune** (*Dryocopus martius*) i **sive žune** (*Picus canus*) (Ćiković, 2013; Dumbović Mazal i sur., 2019; Ljepoja, 2020) te **bjelovrate muharice** (*Ficedula albicollis*), koje se u ovim šumama gnijezde i hrane. Pritom su posebno važne stare sastojine, odnosno dovoljan broj starih stabala za gniježđenje. Primjerice, **crnoj žuni** trebaju stara raspadajuća stabla i panjevi za hranjenje, te visoko drveće za gniježđenje i odmor (**Slika 2.6**) (Dumbović Mazal, 2015). Populacija **crvenoglavog djetlića** na ovom području čini 11% procijenjene nacionalne populacije (Poveznica 33).

Slika 2.6 Mužjak crne žune (*Dryocopus martius*)
Izvor: Fotoarhiva JUPPLP, 2020, foto: Sabljak, M.

Sova jastrebača (*Strix uralensis*) također preferira stare šume. Iako su joj primarno stanište planinske šume (primjerice 80% populacije živi u planinskom dijelu Hrvatske), na području Donje Posavine obitava u poplavnim šumama hrasta lužnjaka te u listopadnim hrastovim šumama izvan dosega poplava (Tutiš, 2013). Gnijezda radi u šupljinama u stablima, a glavčina plijena su joj mali sisavci. Procijenjena populacija na području Donje Posavine broji 20 – 25 parova, a trend je nepoznat (Dumbović Mazal i sur., 2019).

Tablica 2.1 Ciljne vrste ptica područja obuhvaćenog PU 7001 Donja Posavina, primarno vezane uz šumska staništa ⁶

CILJNE VRSTE PTICA		Procijenjena veličina populacije - POP Donja Posavina	Dugoročni (D) (1980. – 2018.) i kratkoročni trend (K) (2007.- 2018.) brojnosti (B) i/ili rasprostranjenosti (R) u RH – prema Prvom izvješću RH, Čl.12, BD	CRVENI POPIS RH (IUCN kategorije ugroženosti)
Znanstveni naziv	Hrvatski naziv			
<i>Aquila pomarina</i> (<i>Clanga pomarina</i>)	orao kliktaš (G)	40 – 50 p.	Nepoznato	EN
<i>Ciconia nigra</i>	crna roda (G)	60 – 80 p.	Nepoznato	VU
<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić (G)	1.800 – 2.200 p.	Nepoznato	LC
<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna (G)	30 – 50 p.	Nepoznato	LC
<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica (G)	10.000 – 25.000 p.	Nepoznato	LC
<i>Haliaeetus albicilla</i>	štekvac (G)	Barem 36 p. ⁷	U porastu (KB, DB), od toga DB u porastu za 120 – 125% Stabilni (KR, DR)	VU
<i>Milvus migrans</i>	crna lunja (G)	30 – 40 p.	Nepoznato	EN
<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš (G)	25 – 35 p.	Nepoznato	NT
<i>Picus canus</i>	siva žuna (G)	130 – 180 p.	Nepoznato	LC
<i>Strix uralensis</i>	jastrebača (G)	20 – 25 p.	Nepoznato	NT

Legenda:

G – gnjezdarice; Z – zimovalice; p. – parovi; j. – jedinke IUCN kategorije ugroženosti vrsta: CR – kritično ugrožena, EN – ugrožena, VU – osjetljiva, DD – nedovoljno poznata, NT – gotovo ugrožena, LC – najmanje zabrinjavajuća, NE – nije procjenjivana.

⁶ Izrađeno na temelju Nacionalnih programa monitoringa za pojedine vrste (MINGOR), Crvene knjige ptica RH 2013, Dumbović Mazal i sur., 2019, Puljić, 2016., Lončarić, 2020., SDF obrasca za POP Donja Posavina (Poveznica 33)

⁷ Prema Dumbović Mazal i sur., 2019 procijenjeni broj parova za Donju Posavinu je 28 do 30, no broj od barem 36 parova naveden je sukladno Puljić, 2016 (oko 30 parova u LP) i Lončarić, 2020 (zabilježeno 6 aktivnih parova u Sunjskom polju)

2.6.1.2. Ptice vodenih staništa

U području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina obitava oko 20.000 jedinki **ptica vodenih staništa**, posebice tijekom proljetnih i zimskih migracija (Poveznica 33). Za vodena staništa Donje Posavine vezano je 26 ciljnih vrsta ptica koje se gnijezde, zimuju ili redovito prelijeću ovo područje (**Tablica 2.2**). Osim toga, ovo područje karakteriziraju i selidbene negnijezdeće populacije 24 ciljnih vrsta ptica, među kojima dominiraju patke i guske. Nadalje, iako se gnijezdi u selima, **bijela roda** (*Ciconia ciconia*) (**Slika 2.7**) se hrani na vodenim i travnjačkim staništima (Mikuška, 2014), a na vodenim staništima hranu traže i već spomenuti **štekavac**, **crna roda**, **orao kliktaš**, **crna lunja** i **škanjac osaš** (vidi 2.6.1.1. Ptice šumskih staništa).

Slika 2.7 Bijela roda (*Ciconia ciconia*)
Izvor: Fotoarhiva JUPPLP, 2020, foto: Sabljak, M.

Među gnijezdecim vrstama najzastupljenije su različite vrste čaplji, među kojima je najbrojnija **mala bijela čaplja** (*Egretta garzetta*) s procijenjenih 120 – 260 parova (Dumbović Mazal i sur., 2019), odnosno čak 66,6% nacionalne populacije (Poveznica 33). Posebno treba izdvojiti i populacije **žličarki** (*Platalea leucorodia*) i **patku njorku** (*Aythya nyroca*), s time da **patka njorka** i gnijezdi, zimuje i prelijeće ovo područje. **Patka njorka** obično se gnijezdi u vegetaciji visokoproduktivnih plitkih otvorenih voda s obiljem vegetacije te na šaranskim ribnjacima (Dumbović Mazal i sur., 2019). Posebno se izdvajaju 2 lokaliteta važna za gniježđenje ptica vodenih, ali i hranjenje ptica šumskih staništa: POR Krapje Đol i POR Rakita na području PP Lonjsko polje.

POR Krapje Đol poznat je po mješovitoj gnijezdećoj koloniji najčešće 5 – 6 vrsta čaplji i žličarki (Mikuška, 2017, Mikuška, 2018, Mikuška 2019, Poveznica 14). Riječ je o sljedećim vrstama čaplji: **gak** (*Nycticorax nycticorax*), **siva čaplja** (*Ardea cinerea*), **mala bijela čaplja** (*Egretta garzetta*), **čaplja danguba** (*Ardea purpurea*) (Slika 2.8), **čaplja govedarica** (*Bubulcus ibis*), a ponekad i **žuta čaplja** (*Ardeola ralloides*). Na ovom području gnijezdi 70 do 140 parova, odnosno čak 58 % nacionalne populacije žličarki (Poveznica 27) i oko 1% ukupne svjetske populacije ove vrste (Gugić i sur., 2008).

Slika 2.8 Čaplja danguba (*Ardea purpurea*)
Izvor: Fotoarhiva JUPPLP, 2018, foto: Sabljak, M.

Iako nije riječ o ciljnoj vrsti, važno je istaknuti kako je u 2021. godini ovdje po prvi puta zabilježeno i gnijezđenje preletničke vrste blistavog ibisa (*Plegadis falcinellus*), s 22 gnijezdeća para. Na području POR-a Krapje Đol povremeno i neredovito gnijezdi i kritično ugrožena vrsta **mali vranac** (*Phalacrocorax pygmaeus* (*Microcarbo pygmeus*)) (Mikuška, 2019). U Hrvatskoj je ova vrsta uglavnom skitalica i zimovalica i u nizinskom dijelu Hrvatske, u većem broju se bilježi na ribnjacima Jelas, koja su smještena istočnije od obuhvata PU 7001 – Donja Posavina (Tutiš i sur., 2013). Sve ove vrste gnijezde se na obalama stajaćica, u tršćacima ili na obalama stabala.

U POR Rakita također se gnijezdi veći broj ptica močvarica, među kojima je nekoliko vrsta **trstenjaka** (*Acrocephalus* sp.), **močvarna strnadica** (*Emberiza schoeniclus*) te za vrijeme dubljih voda i nekoliko vrsta divljih pataka, uključujući već spomenutu **patku njorku** (Hubak, 2018). Dok traje zimska seoba, POR Rakita postaje mjesto s velikom koncentracijom divljih pataka.

Jedna od najkritičnije ugroženih vrsta na ovom području također je i **šljuka kokošica** (*Gallinago gallinago*). **Šljuka kokošica** gnijezdi i na **Poganovom polju** (Hubak, 2018). Na istom lokalitetu, 2013.

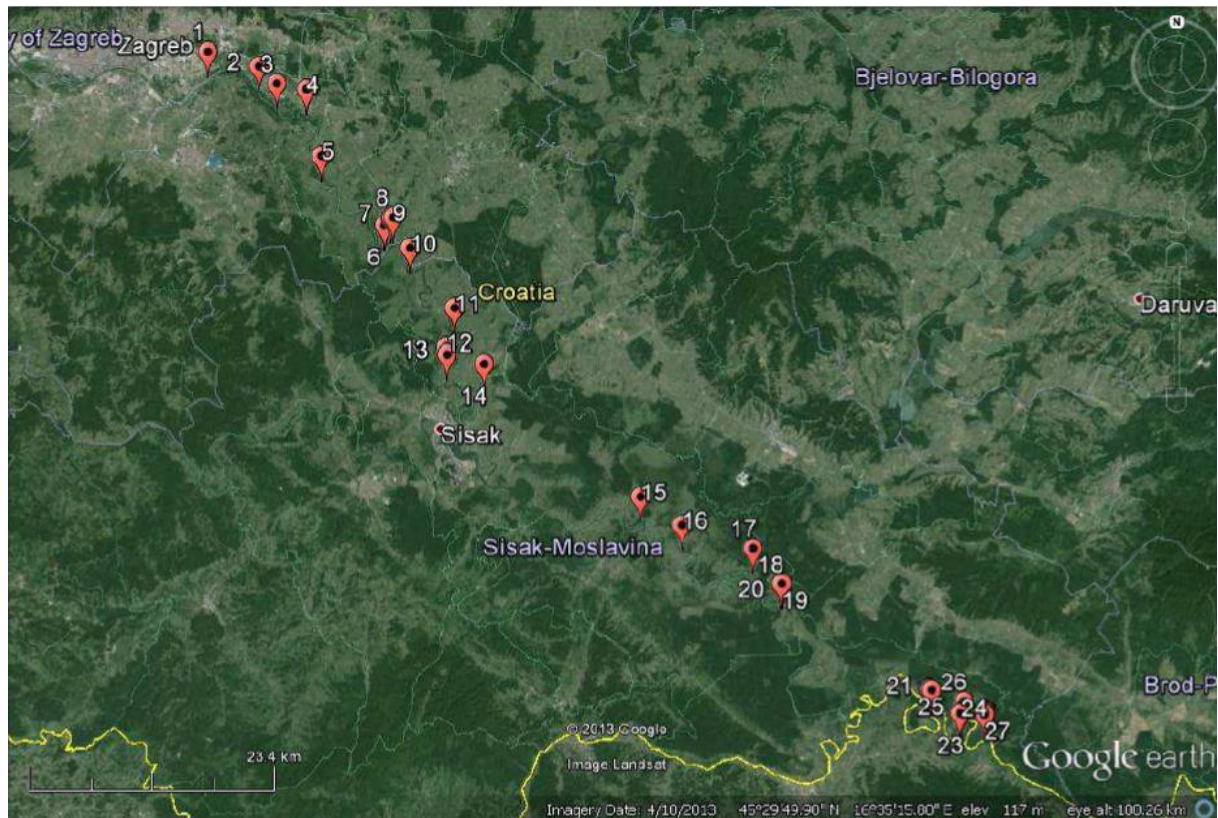
godine zabilježeno je i barem 7 vrsta ptica vodenih staništa, uključujući 15 do 20 parova **bjelobrade čigre** (*Chlidonias hybrida*) (Krnjeta, 2013). No, nakon 2013. godine, opažanja ove vrste su sporadična, a 2021. i 2022. godine nije niti evidentirana na ovom lokalitetu (usmeno, JUPPLP).

Orao klockotaš (*Aquila clanga* (*Clanga clanga*)) gnijezdi se u istočnoj Europi (Poljska, Rumunjska), pa sve do Kine i Mongolije, dok u Hrvatskoj prema postojećim podacima zimuje u Lonjskom polju i Kopačkom ritu (Tutiš i sur., 2013). Na području PP Lonjsko polje je zabilježeno 2 – 3 ptice 2003. godine. Za vrijeme zimovanja boravi u poplavnim šumama i na vodenim staništima, na kojima se hrani, ali i na otvorenim područjima.

Važno stanište ptica su i šaranski ribnjaci Lipovljani i Vrbovljani na području SMŽ. Na ribnjacima Lipovljani zabilježeno je barem 38 različitih vrsta ptica (ciljnih i neciljnih) (Krnjeta, 2014). Među njima su kolonijalne vrste čaplji, patke, uključujući i 46 parova patke **njorke**, **čapljica voljak** (*Ixobrychus minutus*), **eja močvarica** (*Circus aeruginosus*) i **siva štijoka** (*Porzana (-zaponia) parva*) (Krnjeta, 2011., HOD, 2011) te 130 – 160 parova **bjelobrade čigre** (*Chlidonias hybrida*) (Radović, 2013). Populacija **eje močvarice** na području obuhvata PU 7001 – Donja Posavina broji 8 – 12 parova ili 20% nacionalne populacije, a **bjelobrada čigra** s procjenjenih 500 do 800 parova ili 31% nacionalne populacije (Dumbović Mazal i sur., 2019). Lipovljani su značajno gnijezdilište vrste **crnogri gnjurac** (*Podiceps nigricollis*). Procjenjuje se da na području Donje Posavine obitava 10 – 20 parova **crnogri gnjurca** ili gotovo 19% populacije zabilježene na nacionalnoj razini (Dumbović Mazal i sur., 2019). Krajem 1990-tih na Lipovljanima su zabilježena i 2 para **patke kreketaljke** (*Anas strepera* (*Mareca strepera*)) (Tutiš i sur., 2013). Osim toga, ribnjak koriste i vrste ptica šumskih staništa, poput **štekavca** i **crne rode**, te močvarice poput **žličarke** i **bijele rode**. Iako je ribnjak Vrbovljani izvan funkcije, i na njemu je zabilježeno barem 11 ciljnih vrsta ptica, uglavnom sličnog sastava kao i na ribnjaku Lipovljani (HOD, 2011). Krajem 1980-tih na ovom lokalitetu je bilo zabilježeno i prvo gnijezđenje **patke gogoljice** (*Netta rufina*) (Tutiš i sur., 2013., Dumbović Mazal i sur., 2019). Danas se procjenjuje da na području Donje Posavine obitava 2 – 3 para ili gotovo 8% nacionalne populacije (Dumbović Mazal i sur., 2019).

Mala prutka (*Actitis hypoleucos*) malobrojna je gnjezdarica rijeka sa šljunkovitim i pjeskovitim obalama, otocima i sprudovima (Dumbović Mazal i sur., 2019). Uglavnom su samotne, osim za selidbe (Tutiš i sur., 2013). Na području Donje Posavine dosad su zabilježena 2 para kod Siska (Tutiš i sur., 2013).

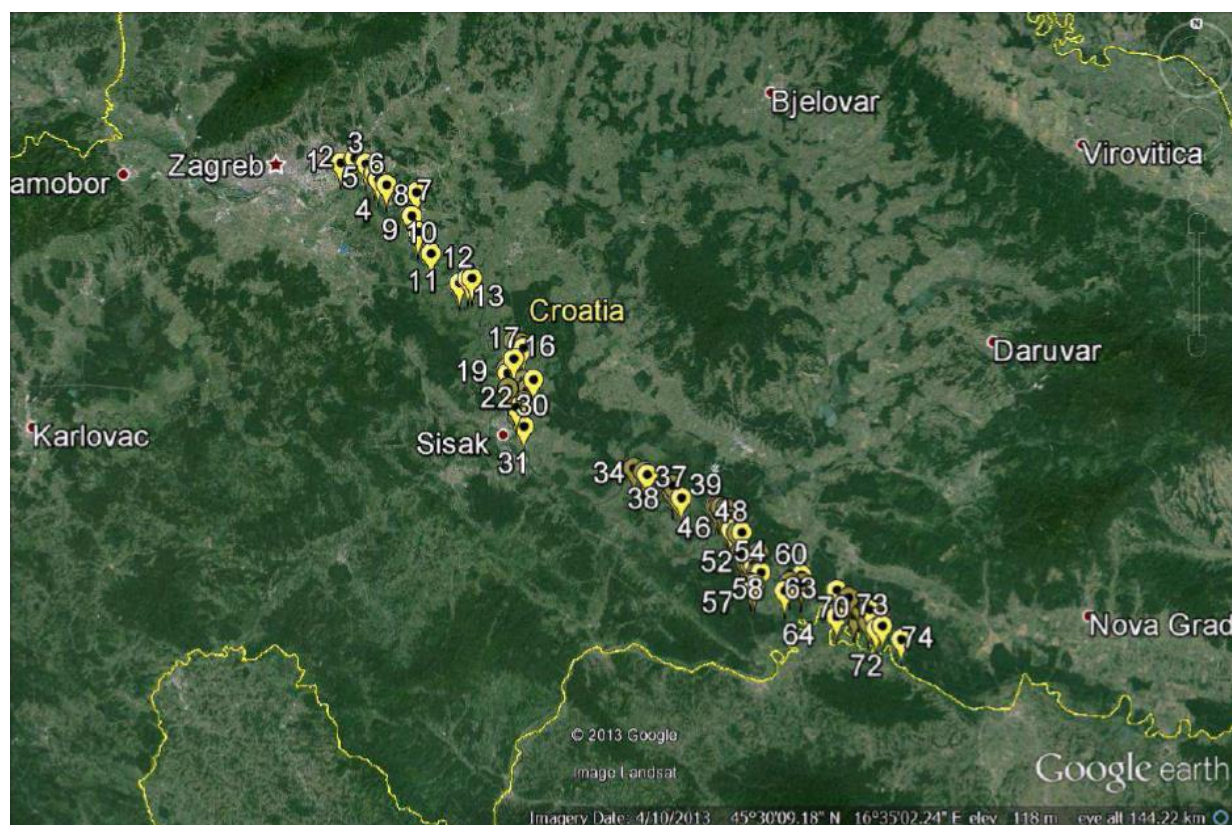
Na strmim, odronjenim, pjeskovitim obalama rijeka i jezera gnijezdi se selica **bregunica** (*Riparia riparia*). Na području Donje Posavine, kolonije **bregunica** zabilježene su na 14 lokacija uz rijeku Savu (). U BPŽ zabilježene su 2009. godine dvije gnijezdeće kolonije, da bi 2010. ostala jedna aktivna kolonija na lijevoj obali Save (zbog ilegalnog odvoza materijala) i to nizvodno od mjesta Davor (Andrić i sur. 2012.; Andrić i sur. 2015), odnosno izvan područja obuhvata PU 7001. Prema podacima JUSMŽ, na području SMŽ, kod sela Letina (općina Sunja) zabilježene su kolonije **bregunica** i **pčelarica**.

Slika 2.9 Raspored zabilježenih lokacija kolonija **bregunica** na rijeci Savi od Zagreba do Stare Gradiške (lokacije 14 do 27 su na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina)

Izvor: Mikuška, 2013

Prilikom navedenog istraživanja **bregunice** na rijeci Savi od Zagreba do Stare Gradiške, na dijelu Save u Donjoj Posavini zabilježen je i značajan broj gnijezda **vodomara** (*Alcedo atthis*) (Mikuška, 2013) (**Slika 2.10**).

Slika 2.10 Raspored lokacija gniježđenja **vodomara** na rijeci Savi od Zagreba do Stare Gradiške (lokacije 30 do 72 su na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina)

Izvor: Mikuška, 2013

Crna čigra (*Chlidonias niger*) do 1980-tih povremeno se gniježdila u nizinskoj Hrvatskoj, no danas je preletnica (Kralj i sur., 2013). Veličina preletničke populacije je nepoznata (Dumbović Mazal i sur., 2019), a od potvrđenih nalaza treba spomenuti onaj na ribnjacima Jelas, odnosno istočnije od područja obuhvata PU 7001 – Donja Posavina (Kralj i sur., 2013).

Područje Donje Posavine važno je odmorište brojnih vrsta ptica preletnica, koje se ovdje zadržavaju tijekom migracija. Među njima su i **crnoprugasti trstenjak** (*Acrocephalus melanopogon*), **bukoč** (*Pandion haliaetus*), **pršljivac** (*Philomachus pugnax*) i **prutka migavica** (*Tringa glareola*). Veličina populacija svih ovih vrsta je nepoznata.

Tablica 2.2 Ciljne vrste ptica područja obuhvaćenog PU 7001 Donja Posavina, primarno vezane uz vodena staništa (prvenstveno gniježđenje)⁸

CILJNE VRSTE PTICA		Procijenjena veličina populacije - POP Donja Posavina	Dugoročni (D) (1980. – 2018.) i kratkoročni trend (K) (2007.-2018.) u RH , brojnosti (B) i/ili rasprostranjenosti (R) – prema Prvom izvješću RH, Čl.12, BD	CRVENI POPIS RH (IUCN kategorije ugroženosti)
Znanstveni naziv	Hrvatski naziv			
<i>Acrocephalus melanopogon</i>	crnoprugasti trstenjak (P)	–	Nepoznato	NA
<i>Actitis hypoleucos</i>	mala prutka (G)	1-5 p.	Nepoznato	VU
<i>Alcedo atthis</i>	vodomar (G)	60 – 80 p.	Nepoznato	NT
<i>Anas strepera (Mareca strepera)</i>	patka kreketaljka (G)	4 – 6 p.	Nesigurno (KB) Nepoznato (DB, DR) Stabilan (KR)	EN
<i>Aquila clanga (Clanga clanga)</i>	orao klokotaš (Z)	2-3 j.	Nepoznato	CR
<i>Ardea purpurea</i>	čaplja danguba (G)	7 - 20 p.	Stabilni (KB, KR, DR) U padu za 40-50% (DB)	EN
	čaplja danguba (P)	Nepoznato	Nepoznato	NA
<i>Ardeola ralloides</i>	žuta čaplja (G)	0 – 6 p.	U padu za 5 – 10% (KB) U padu za 40 – 50% (DB) Stabilni (KR, DR)	EN
	žuta čaplja (P)	Nepoznato	Nepoznato	NA
<i>Aythya nyroca</i>	patka njorka (G)	70 – 200 p.	U padu za 30 – 50% (KB) Stabilan (KR) Nepoznato (DB, DR)	NT
	patka njorka (P)	Nepoznato	Nepoznato	NA
	patka njorka (Z)	25 – 76 j	Stabilan (KB) Nepoznato (DB)	NA
<i>Chlidonias hybrida</i>	bjelobrada čigra (G)	500 – 800 p.	U padu za 10-20% (KB) Stabilan (KR) Nepoznato (DB, DR)	NT

⁸ Izrađeno na temelju Nacionalnih programa monitoringa za pojedine vrste (MINGOR), Crvene knjige ptica RH, 2013, Dumbović Mazal i sur., 2019, SDF obrasca za POP Donja Posavina

CILJNE VRSTE PTICA		Procijenjena veličina populacije - POP Donja Posavina	Dugoročni (D) (1980. – 2018.) i kratkoročni trend (K) (2007.-2018.) u RH , brojnosti (B) i/ili rasprostranjenosti (R) – prema Prvom izvješću RH, Čl.12, BD	CRVENI POPIS RH (IUCN kategorije ugroženosti)
Znanstveni naziv	Hrvatski naziv			
<i>Chlidonias niger</i>	crna čigra (P)	Nepoznato	-	LC
<i>Circus aeruginosus</i>	eja močvarica (G)	8 – 12 p.	Stabilni (KR, KB) Nepoznato (DB, DR)	EN
<i>Egretta garzetta</i>	mala bijela čaplja (G)	120 – 260 p	Stabilni (KB, KR, DB) U padu za 10% (DR)	VU
	mala bijela čaplja (P)	Nepoznato	Nepoznato	NA
<i>Gallinago gallinago</i>	šljuka kokošica (G)	8 – 12 p.	Nepoznato	CR
<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak (G)	80 – 200 p.	Nepoznato	LC
	čapljica voljak (P)	Nepoznato	Nepoznato	NA
<i>Netta rufina</i>	patka gogoljica (G)	2 – 3 p.	U porastu za 200-400% (KB, DB) U porastu za 100-300% (KR, DR)	VU
<i>Nycticorax nycticorax</i>	gak (G)	80 – 300 p.	Stabilni (KB, KR) Nepoznato (DB, DR)	NT
	gak (P)	Nepoznato	Nepoznato	NA
<i>Pandion haliaetus</i>	bukoč (P)	Nepoznato	-	NT
<i>Phalacrocorax pygmaeus (Microcarbo pygmaeus)</i>	mali vranac (G)	0 – 8 p.	U porastu, posebno DB koji je u porastu za 50-100%	CR
<i>Philomachus pugnax</i>	pršljivac (P)	Nepoznato	–	LC
<i>Platalea leucorodia</i>	žličarka (G)	70 – 140 p.	Stabilan (KB) U padu za 20% (KR) Nepoznato (DB,DR)	EN
	žličarka (P)	Nepoznato	Nepoznato	NA
<i>Podiceps nigricollis</i>	crnogri gnjurac (G)	10 – 20 p.	Stabilan (KB) Nepoznato (KR, DB, DR)	EN
<i>Porzana parva (Zaponia parva)</i>	siva štijoka (G)	10 – 50 p.	Nepoznato	EN

CILJNE VRSTE PTICA		Procijenjena veličina populacije - POP Donja Posavina	Dugoročni (D) (1980. – 2018.) i kratkoročni trend (K) (2007.-2018.) u RH , brojnosti (B) i/ili rasprostranjenosti (R) – prema Prvom izvješću RH, Čl.12, BD	CRVENI POPIS RH (IUCN kategorije ugroženosti)
Znanstveni naziv	Hrvatski naziv			
	siva štijoka (P)	Nepoznato	Nepoznato	NA
<i>Porzana porzana</i>	riđa štijoka (G)	10 – 30 p.	Nepoznato	EN
	riđa štijoka (Z)	Nepoznato	Nepoznato	NA
<i>Porzana pusilla (Zaponia pusilla)</i>	mala štijoka (P)	Nepoznato	Nepoznato	NA
<i>Riparia riparia</i>	bregunica (G)	50 – 100 p.	U padu za 30-50% (KB) U padu za 65-80% (DB) Nepoznato (KR,DR)	VU
<i>Tringa glareola</i>	prutka migavica (P)	Nepoznato	–	LC

Značajne negnijeđeće (selidbene) populacije ptica (patka lastarka *Anas acuta*, patka žličarka *Anas clypeata*, kržulja *Anas crecca*, zviždara *Anas penelope*, divlja patka *Anas platyrhynchos*, patka pupčanica *Anas querquedula*, patka kreketaljka *Anas strepera*, lisasta guska *Anser albifrons*, siva guska *Anser anser*, guska glogovnjača *Anser fabalis*, glavata patka *Aythya ferina*, krunata patka *Aythya fuligula*, patka batoglavica *Bucephala clangula*, crvenokljuni labud *Cygnus olor*, liska *Fulica atra*, šljuka kokošica *Gallinago gallinago*, crnorepa muljača *Limosa limosa*, patka gogoljica *Netta rufina*, kokošica *Rallus aquaticus*, crna prutka *Tringa erythropus*, krivokljuna prutka *Tringa nebularia*, crvenonoga prutka *Tringa totanus*, vivak *Vanellus vanellus*, veliki pozviždač *Numenius arquata*)

Legenda:

G – gnjezdarice; Z – zimovalice; p. – parovi; j. – jedinke

IUCN kategorije ugroženosti vrsta: CR – kritično ugrožena, EN – ugrožena, VU – osjetljiva, DD – nedovoljno poznata, NT – gotovo ugrožena, LC – najmanje zabrinjavajuća, NE – nije procjenjivana, NA – neprikladno za procjenu.

2.6.1.3. Ptice travnjačkih i mozaičnih staništa

Travnjačka i mozaična staništa Donje Posavine izuzetno su važna za gniježđenje i prehranu ptica, među kojima i za 12 ciljnih vrsta ovog područja (**Tablica 2.3**).

Donja Posavina je jedno od najznačajnijih područja u Hrvatskoj na kojem se gnijezdi **ptica kosac** (*Crex crex*). **Kosci** su selice koje na svoja gnijezdilišta u Donjoj Posavini pristižu tijekom travnja i ovdje borave do studenog, kada se na zimovanje u Afriku (Dumbović Mazal, 2017). Najbolje stanište za gniježđenje **kosca** su vlažni travnjaci, prvenstveno livade košanice, no nalazimo ga i na ostalim travnjačkim staništima, koja su u sukcesiji, kao i travnjacima visokih šaševa unutar retencija (primjerice u Lonjskom polju (Dumbović Mazal, 2017., Dumbović Mazal i sur., 2019). Vrlo je vjerojatno da na tim staništima, koja se tek povremeno kose i oskudno pasu, **kosac** uspijeva podići i do dva legla godišnje. Prema najboljoj procjeni stručnjaka u 2021. godini, populacija kosca u Donjoj Posavini procjenjuje se na 12 – 18 pjevajućih mužjaka, odnosno 2,7% hrvatske populacije (Budinski i sur., 2021).

Najbrojnija ciljna vrsta je **rusi svračak** (*Lanius collurio*), koji s procjenjenih 15.000 – 18.000 parova na području obuhvata PU 7001 čini 4,13% nacionalne populacije (Kralj, 2013). Ova vrsta traži otvorena staništa s rastrkanim grmljem ili drvećem te mozaična staništa (Kralj i sur., 2013). **Sivi svračak** (*Lanius minor*) nastanjuje poljoprivredna područja, kao i **sirijski djetlić** (*Dendrocopos syriacus*) (**Slika 2.11**), kojemu je važno da na staništu bude i drveća, potrebnog za gniježđenje i prehranu (Dumbović Mazal i sur., 2019).- **Pjegava grmuša** (*Sylvia nisoria*) gnijezdi se u otvorenim šumama s dobro razvijenim slojem višeg grmlja, na rubovima šuma, u gušticama uz rijeke ili pašnjake i sličnim staništima, a često nastanjuje trnovito grmlje (Dumbović Mazal i sur., 2019). S procjenjenih 70 do 150 parova na području Donje Posavine čini oko 4,6% nacionalne populacije.

Slika 2.11 Sirijski djetlić (*Dendrocopos syriacus*)
Izvor: Fotoarhiva JUPPLP, 2017, foto: Sabljak, M.

Travnjaci i općenito otvorena područja stanište su grabljivice **eje livadarke** (*Circus pygargus*). Ova ugrožena vrsta prisutna je na području Donje Posavine s procijenjenih 2 – 3 parova, odnosno oko 3% nacionalne populacije. Na otvorenim staništima zadržava se i **eja strnjarica** (*Circus cyaneus*), koja se ne gnijezdi u Hrvatskoj, već se u njoj zadržava samo zimi. Zastupljena je s procijenjenih 40 – 60 jedinki (Poveznica 33).

Od ostalih grabljivica na području Donje Posavine zadržavaju se dvije vrste sokolovki. **Mali sokol** (*Falco columbarius*) malobrojna je zimovalica koji je za zimovanja najbrojniji na prostranim poljoprivrednim površinama (Tutiš i sur., 2013). **Crvenonoga vjetruša** (*Falco vespertinus*) je preletnica, no veličina populacije i rasprostranjenost su nedovoljno poznati.

Veliki pozviđač (*Numenius arquata*) malobrojna je preletnica na području panonske Hrvatske (Tutiš i sur., 2013). Za vrijeme zimovanja zadržava se uz velike rijeke i močvare. Brojnija preletnica koja u vrijeme seobi svraća u ovo područje je **ždral** (*Grus grus*). Ova vrsta gnijezdi na sjeveru Europe, a tijekom selidbe u Afriku koristi tri migracijska puta, među kojima kroz Hrvatsku prolazi tzv. Baltičko-mađarski put (Poveznica 38). Travnjaci su važno mjesto prehrane vrsta ptica koje se gnijezde na vlažnim ili šumskim staništima te naseljima, kao što su primjerice već spomenuti **orao kliktaš** te **bijela roda**.

Sela su važno stanište za gniježđenje **bijele rode** (*Ciconia ciconia*) i to aktivna seoska područja (Mikuška, 2014b). To je posebno evidentno na području PP Lonjsko polje, gdje je u razdoblju od 2004. do 2020. godine zabilježeno prosječno 97 aktivnih gnijezda **bijele rode**, a pojedini par je imao po 2 mlada. No, u posljednjih nekoliko godina primjetan je negativni trend u broju aktivnih gnijezda (Opažanja JUPPLP, 2021), što je posebno vidljivo u selu Čigoč koje je ujedno selo sa zabilježenim najvećim brojem gnijezda. Nakon Čigoča, značajni broj aktivnih gnijezda zabilježen je i u području naselja Osekovo, Mužilovčica i Jasenovac. Važnost Čigoča za **bijele rode** prepoznala je i međunarodna udruga EURONATUR te je ovo selo 1994. godine proglašeno „*Europskim selom roda*“.

U SMŽ i BPŽ se od 2009. godine provodi projekt „Zaštita i očuvanje **bijele rode** (*Ciconia ciconia*)“ (sufinanciran od strane FZOEU i županija), koji uključuje i praćenje populacije **bijele rode**. Prema podacima iz 2018. godine, u BPŽ zabilježeno je ukupno 146 gnijezda (od toga 52 na krovštima) te 264 mlade **rode**, s time da je u pojedinim gnijezdima bilo i po 5 ptića (Poveznica 13). Za razdoblje od 2009. godine zabilježen je stabilan trend u broju gnijezda, uz godišnje fluktuacije u broju ptića. Na području SMŽ izvan granica PP Lonjsko polje, prema podacima iz 2018. godine zabilježeno je 112 gnijezda **bijele rode** s 213 mladih, posebno u selima Sunjska greda, Bobovac i Gušće (podaci dostupni u JU SMŽ i dostavljeni nacionalnom koordinatorskom tijelu spomenutog projekta). Kada je riječ o trendu, na temelju usporedbe s podacima iz 2007. godine, kada je zabilježeno 147 gnijezda s 287 mladih, broj gnijezda je smanjen za četvrtinu, te broj mladih za oko 15%.

U 2021. godini na području u nadležnosti JUBPŽ, a u granicama obuhvata PU 7001, djelatnici JUBPŽ zabilježili su 21 aktivno gnijezdo **bijele rode** i 35 mladih (podaci dostupni u JUBPŽ i dostavljeni nacionalnom koordinatorskom tijelu). Najveća je brojnost **roda** u selu Gornji Varoš (9 aktivnih gnijezda i 26 mladih u 2021. godini)

U naseljenim mjestima i mozaicima kultiviranih površina gnijezde se i hrane populacije lastavica i piljaka, iako nije riječ o ciljnim vrstama područja.

Tablica 2.3 Ciljne vrste ptica područja obuhvaćenog PU 7001 Donja Posavina, primarno vezane uz travnjačka i mozaična staništa ⁹

CILJNE VRSTE PTICA		Procijenjena veličina populacije - POP Donja Posavina/parovi (p.) ili jedinke (j.)	Dugoročni (D) (1980. – 2018.) i kratkoročni trend (K) (2007.- 2018.) u RH , brojnosti (B) i/ili rasprostranjenosti (R)– prema Prvom izvješću RH, Čl.12, BD	CRVENI POPIS RH (IUCN kategorije ugroženosti)
Znanstveni naziv	Hrvatski naziv			
<i>Ciconia ciconia</i>	roda (G)	400 – 500 p.	Stabilan	LC
<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica (Z)	40-60-j.	-	LC
<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka (G)	2 – 3 p.	Nepoznato	EN
<i>Crex crex</i>	kosac (G)	60 – 200 pj. mužjaka	Nepoznato (KR, DR) U padu za 20-30% (KB), Nepoznato (DB)	VU
<i>Dendrocopos syriacus</i>	sirijski djetlic (G)	10 – 20 p.	Nepoznato	LC
<i>Falco columbarius</i>	mali sokol (Z)	0 – 2 j.	Nepoznato	VU
<i>Falco vespertinus</i>	crvenonoga vjetruša (P)	Nepoznato	Nepoznato	DD
<i>Grus grus</i>	ždral (P)	200 – 750 j.	Nepoznato	LC
<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak (G)	15.000 – 18.000 p.	Nepoznato	LC
<i>Lanius minor</i>	sivi svračak (G)	30 – 50 p.	Nepoznato	LC
<i>Numenius arquata</i>	veliki pozviždač (P)	0 – 21 j.	Stabilan (KB, KR) Nepoznato (DB, DR)	VU
<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša (G)	70 – 150 p.	Nepoznato	LC

Legenda:

G – gnjezdarice; Z – zimovalice; P – preletnice

IUCN kategorije ugroženosti vrsta: CR - kritično ugrožena, EN - ugrožena, VU – osjetljiva, DD – nedovoljno poznata, NT – gotovo ugrožena, LC – najmanje zabrinjavajuća, NE – nije procjenjivana, NA – neprikladno za procjenu.

2.6.1.4. Bioraznolikost PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva

PRŠV Prašnik je šuma hrasta lužnjaka i običnog graba (Subas. *Carpino betuli-Quercetum roboris „typicum“*), Natura stanište 9160 Subatlantske i srednjoeuropske hrastove i hrastovo-grabove šume *Carpinion betuli* (Poveznica 32). Glavno obilježje staništa u kojima se ova zajednica pojavljuje su relativno visoka razina podzemne vode, plavljenje indirektnim poplavama ili stagnirajućom površinskom vodom.

⁹ Izrađeno na temelju Nacionalnih programa monitoringa za pojedine vrste (MINGOR), Crvene knjige ptica RH, 2013, Dumbović Mazal i sur., 2019, SDF obrasca za POP Donja Posavina

U **PRŠV Prašnik** su zastupljene 3 starosne grupe hrastova: grupa starosti 60-70 godina, 150 godina te 210-290 godina. U ovu najstariju dobnu skupinu ulazi više od 1.000 hrastova na površini od 50 ha. (Poveznica 3). Ova stara sastojina predstavlja važno stanište za šumske vrste ptica, posebno **štekavca** i **crnu rodu**, kao i za brojne vrste kukaca, gljiva i karakterističnih šumskih vrsta šišmiša (Poveznica 13).

Prema preliminarnim istraživanjima, u **PRŠV Prašnik** zabilježeno je čak 8 vrsta šišmiša, uključujući 2 Natura 2000 vrste koje su karakteristične šumske vrste vezane uz stare sastojine: **širokouhi mračnjak** (*Barbastella barbastellus*) i **velikouhi šišmiš** (*Myotis bechsteinii*) (Mazija, 2016).

PRŠV Prašnik je ogledni primjer potrebe za očuvanjem starih stabala u šumskim sastojinama i posljedičnih pozitivnih učinaka na bioraznolikost, uključujući bogatstvo i brojnost šišmiša i njihovu ulogu u ekosustavu. Naime, šišmiši su, između ostalog, i regulatori brojnosti kukaca, među kojima i onih koji se smatraju štetnicima, što je važno ne samo za **Prašnik** već i okolne šume kojima se gospodari.

Od 2015. godine provode se opsežna istraživanja stanja prašume putem trajnih ploha, a koja se provode u sklopu projekta Fakulteta šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu (dalje Šumarski fakultet u Zagrebu) „Uspostava dugoročnog znanstvenog monitoringa prirodnih šumskih ekosustava u Hrvatskoj” (Poveznica 13).

Važan travnjački lokalitet je i **ZK Pašnjak Iva**, koji predstavlja prirodnu retenciju u koju se slijevaju vode rijeke Save za visokog vodostaja (Poveznica 3). Područje karakteriziraju poplavni, nitrofilni pašnjaci i travnjaci, omeđeni poplavnom šumom hrasta lužnjaka i obrađenim poljoprivrednim česticama (Poveznica 32). Prisutne su još i sastojine invazivne vrste čivitnjača (*Amorpha fruticosa*), posebice istaknute na područjima pašnjaka zapuštenih tijekom Domovinskog rata.

U vrijeme plavljenja **ZK Pašnjak Iva** postaje važno mrijestilište savskih riba te hranilište mnogih vrsta ptica, uključujući **crnu rodu** i **štekavca** koji imaju gnijezdeće teritorije u neposrednoj blizini (Poveznica 13).

Nakon povlačenja vode u korito rijeke, na ovo područje okalno stanovništvo dovodi stoku na ispašu. Od brojnih vrsta specifična je močvarna smeđa žaba (*Rana arvalis*), što je najistočniji zabilježeni nalaz u Hrvatskoj. Na području **ZK Pašnjak Iva** se napasa oko 200 grla posavskog konja, izvorne domaće pasmine, čime se sprječava zaraštavanje staništa, a provodi se i redovita košnja.

2.7. Invazivne strane vrste

Na područje obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina djelovanjem čovjeka unesene su brojne invazivne strane vrste. Zabilježeno je čak 26 invazivnih stranih vrsta: 19 biljnih i 7 životinjskih. Njih 5 nalazi se i na Popisu invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost na razini Europske unije (tzv. *Unijin popis*), od ukupno 28 takvih vrsta zabilježenih u Hrvatskoj (Poveznica 18). Iako nije na Unijinom popisu, za područje je posebno problematična amorfa ili čivitnjača (*Amorpha fruticosa*), koja zaraštava sve tipove staništa, no u najvećoj mjeri travnjačka staništa, kao što je primjerice i ZK Pašnjak Iva.

Tablica 2.4 Invazivne strane vrste zabilježene na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina
Izvori: Nikolić, 2010; JUPPLP, EC, 2019.

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv
BILJKE	
<i>Ailanthus altissima</i> *	žljezdasti pajasen
<i>Amaranthus retroflexus</i>	oštrodlakavi šćir
<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	pelinolisni limundžik (obični limundžik, ambrozija)
<i>Amorpha fruticosa</i>	grmasta amorfa (amorfa, bagremac, čivitnjača, kineski bagrem)
<i>Artemisia verlotiorum</i>	Verlotov pelin, Kineski pelin
<i>Asclepias syriaca</i> *	prava svilenica (cigansko perje)
<i>Bidens frondosa</i>	lisnati dvozub
<i>Chamomilla suaveolens</i>	slatkomirisna kamilica, žuta kamilica
<i>Conyza canadensis</i>	kanadska hudoljetnica
<i>Datura stramonium</i>	bijeli kužnjak
<i>Echinocystis lobata</i>	bodljasta tikvica
<i>Erigeron annuus</i>	jednogodišnja krasolika
<i>Galinsoga parviflora</i>	sitnocvjetna konica
<i>Juncus tenuis</i>	nježni sit
<i>Lepidium virginicum</i>	virginska grbica
<i>Ludwigia peploides</i> *	plutajuća močvarna mekčina
<i>Reynoutria spp.</i>	strane rejnutrije
<i>Solidago canadensis</i>	gustocvjetna zlatnica
<i>Solidago gigantea</i>	velika zlatnica
<i>Xanthium strumarium</i>	obalna dikica
BESKRALJEŠNJACI	
<i>Aedes albopictus</i>	tigrasti komarac

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv
<i>Corythucha arcuata</i>	hrastova mrežasta stjenica
RIBE	
<i>Carassius gibelio</i>	babuška
<i>Lepomis gibbosus</i> *	sunčanica
<i>Pseudorasbora parva</i> *	bezribica
<i>Ameiurus melas</i> *	crni somić
VODOZEMCI I GMAZOVI	
<i>Trachemys scripta</i> *	crvenouha/žutouha kornjača
SISAVCI	
<i>Myocastor coypus</i> *	barska nutrija
<i>Ondatra zibethicus</i> *	bizamski štakor

Legenda:

*Vrste s Unijinog popisa

2.8. Kulturne vrijednosti

Prirodne vrijednosti Donje Posavine neraskidivo su povezane s kulturnom baštinom ovog kraja. Materijalna i nematerijalna kulturna baština posjetiteljima daje bolje razumijevanje vrijednosti područja i problematike njegova očuvanja. Kada je riječ o materijalnoj kulturnoj baštini Donje Posavine, najpoznatija su seoska naselja, smještena na "gredama" iznad poplavnog područja rijeke Save, i njihove obiteljske drvene kuće izgrađene od hrastovine. Unutar okućnice nalaze se tradicijski građene štale, drvarnice, svinjci, koševi za kukuruz, sjenici, suše i spremišta. Krapje je jedino selo u Hrvatskoj kojemu je Vijeće Europe dodijelilo status *Sela graditeljske baštine* 1995. godine. Pravo bogatstvo se može pronaći unutar većine ovih obiteljskih kuća poput namještaja, tradicijskih nošnji, poljoprivrednog alata, pribora i pomagala u domaćinstvu te tkalački stan za izradu tekstila.

Uz obiteljske kuće, gradila su se i brojna plovila kao što su čamci, lađe i splavovi te mlinovi na vodi.

Nematerijalna baština na području Donje Posavine podrazumijeva različite oblike i pojave duhovnog stvaralaštva, koje se očituje u dijalektu, toponimima, usmenoj predaji i folklornom stvaralaštvu, uključujući tradicijske običaje, plesove, pjesme, obrede i igre. U njihovoj promociji sudjeluju mnoga kulturno-umjetnička društva i lokalne tradicijske udruge, a kao primjer očuvanja prethodno navedenog, ističu se pokladna jahanja s prikazom starinskih običaja posavskih sela i starih graničara. Također, među smotrama folklora i gastronomskim manifestacijama s ponudom tradicijskih jelovnika kraja, posebno su značajni "Dani Donje Posavine – Lonjsko polje" u Kratečkom.

Do danas očuvana tradicijska znanja i vještine stanovništva ovoga područja, prilagođeni prirodnim posebnostima područja, ogledaju se u izradi ribarskih mreža i drvenih čamaca, tkanja na tkalačkom stanju i izradi košara od pruća, kao i u tradicionalnim poljoprivrednim praksama u obradi zemlje, stočarstvu i ribarstvu. Upravo je iz tog razloga tradicionalno ribarstvo na području Lonjskog polja i Moslavine steklo status nematerijalnog kulturnog dobra¹⁰, a važno je spomenuti i udruge na području PP Lonjsko polje koje se bave njegovim očuvanjem - Ribolovna udruga za tradicijski ribolov "Hanja" Repušnica i Udruga za očuvanje tradicionalnog ribarenja Općine Jasenovac.

Veliku vrijednost ima i ZK Pašnjak Iva, na kojem se nalaze pojilište za stoku i bunar s đermom, koji najbolje oslikavaju tradicionalni krajobrazi Donje Posavine.

Nematerijalnu baštinu ovog kraja također predstavlja i krajolik sa specifičnim rasporedom obradivih površina i pašnjaka, cesta i naselja, nastalih kao prilagodba poplavnom području, ali i sami pašnjaci. Upravo na njima je posebno važno istaknuti tradicijske bunare sa stumbolom i đermom za napajanje stoke kakvi se mogu naći u ZK-u Pašnjaku Ivi.

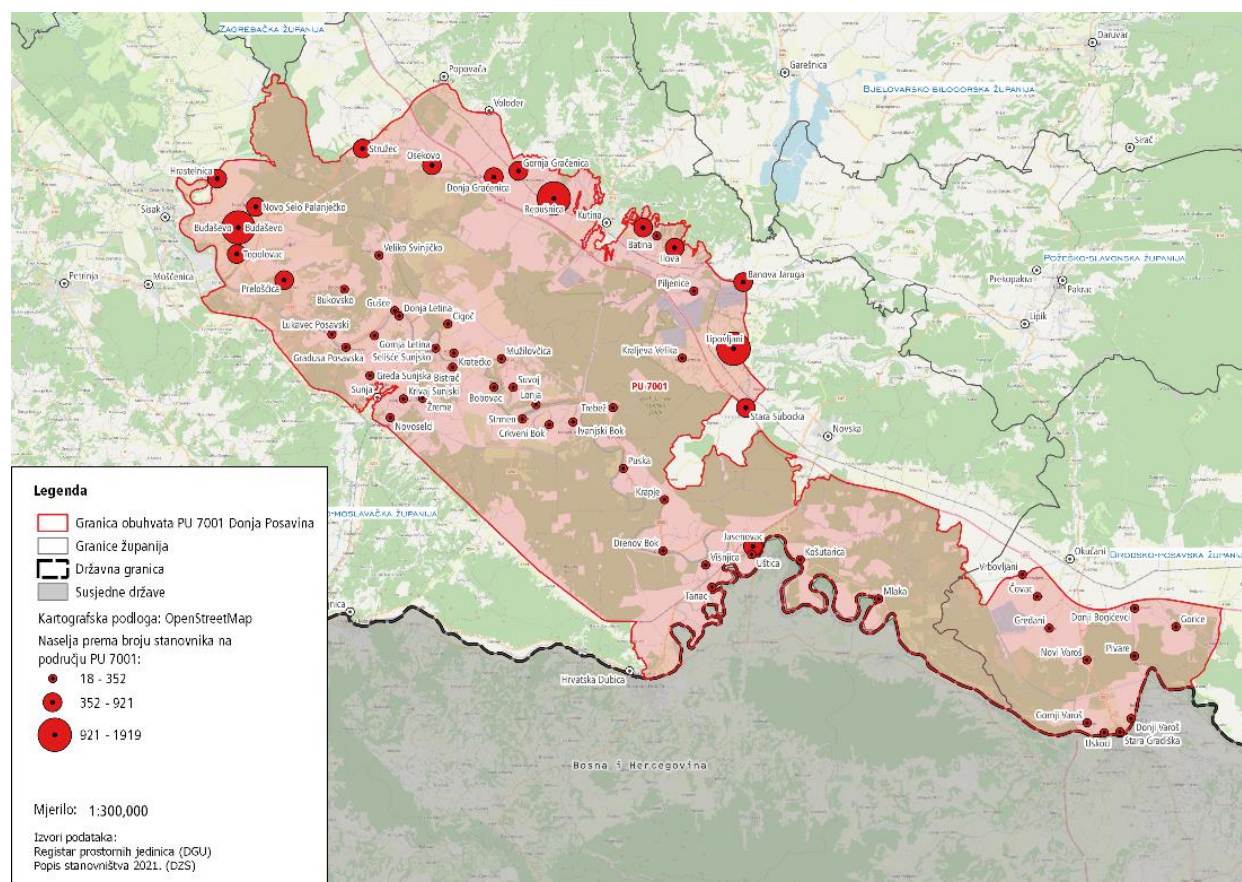
¹⁰ Rješenje Ministarstva kulture od 3. svibnja 2007. godine; KLASA: UP/I-612-08/08-06/0214, URBROJ 532-04-02-02/2-07-2

2.9. Društveno-ekonomska obilježja

Područje obuhvaćeno PU 7001 – Donja Posavina pretežito je ruralno s djelatnostima koje odgovaraju takvoj društveno-ekonomskoj strukturi (npr. poljoprivreda, šumarstvo). S obzirom da je riječ o važnom retencijskom području, do izražaja također dolazi vodno gospodarstvo.

2.9.1. Stanovništvo

Na području obuhvata PU 7001 prema Popisu stanovništva 2021. godine živi 18.925 stanovnika, što je 17% manje nego u 2011. godini (Poveznice 24 i 25). Zbog izgleda reljefa te hidroloških specifičnosti, odnosno zastupljenosti poplavnih šuma (retencijskog područja) i posljedično slabije prometne povezanosti u središnjem dijelu, sva veća naselja smještena su u rubnim dijelovima područja (Slika 2.12). Riječ je prvenstveno o uzdužnim naseljima koja prate konture obližnjih rijeka i važnih prometnica (Poveznica 14). Među njima se po najvećem broju stanovnika ističu Lipovljani, Repušnica i Budaševo, s gotovo 4.900 stanovnika, odnosno oko 25% od ukupnog broja, dok gledajući na razini općina najviše stanovnika imaju naselja Grada Siska (4.893), Grada Kutine (3.959) i Grada Popovače (3.038). Spomenuti gradovi su ujedno i najveći razvojni centri ovog područja (Poveznica 25).

Slika 2.12 Naseljenost na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina
Izvori: Registar prostornih jedinica DGU; Popis stanovništva, DZS, 2021

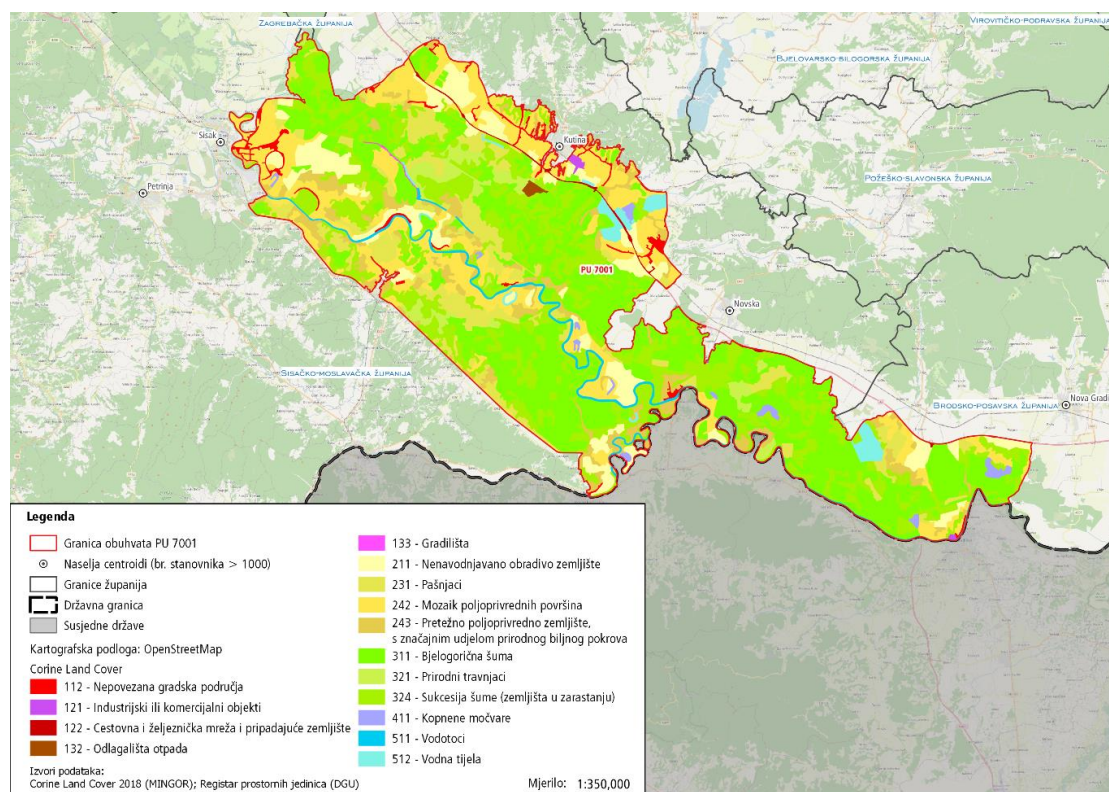
Kako podaci o dobnim skupinama temeljem Popisa stanovništva 2021. još nisu obrađeni i dostupni, struktura stanovništva prema starosti obrađena je temeljem podataka iz prethodnog popisa stanovništva iz 2011. godine.

U Donjoj Posavini 2011. godine prevladavalo je staro stanovništvo. Prosječna starost bila je 42,6 godina (prosjeak Republike Hrvatske je prema spomenutom Popisu stanovništva bio 41,7 godina). Nepovoljnu dobnu strukturu stanovništva pokazao je i indeks starenja (postotni udio osoba starosne dobi 60 i više godina u odnosu na broj osoba dobi 0 – 19 godina) koji je iznosio oko 124% te koeficijent starosti (postotni udio osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu) koji je iznosio oko 26% (Poveznica 25).

2.9.2. Vlasništvo i namjena korištenja zemljišta

Prema dostupnim podacima može se zaključiti da je većina zemljišta na području Donje Posavine u državnom **vlasništvu**. Naime, šumska područja, koja su površinom najzastupljenija su 94% državnom vlasništvu (Poveznica 9), a i ista je situacija i s najvećim dijelom PP Lonjsko polje (oko 90% u državnom vlasništvu) (METT, 2017). Pritom su u PP Lonjsko polje šumska područja gotovo u cijelosti u državnom vlasništvu (98,35%) (Poveznica 7), dok su kultivirane nešumske (oranice) i travnjačke površine u većinskom privatnom vlasništvu. Veći kompleksi travnjaka (pašnjaci) su u vlasništvu RH.

Kada je riječ o **korištenju zemljišta**, prevladavaju bjelogorične šume, a slijede ih zemljišta u zarastanju, poljoprivredne površine te pašnjaci i travnjaci (**Slika 2.13**).

Slika 2.13 Pokrov i namjena korištenja zemljišta područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina
Izvori: Corine Land Cover 2018 (MINGOR); Registar prostornih jedinica (DGU)

Tablica 2.5 Pokrov i namjena korištenja zemljišta područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina
Izvor: Corine Land Cover RH 2018 (ENVI, MINGOR)

OPIS	POVRŠINA (ha)	UDIO POVRŠINE (%)
311 - Bjelogorična šuma	36.823,47	30,42
324 - Sukcesija šume (zemljišta u zarastanju)	26.359,17	21,78
242 - Mozaik poljoprivrednih površina	18.781,50	15,52
231 - Pašnjaci	10.770,25	8,90
211 - Nenavodnjavano obradivo zemljište	9.893,06	8,17
243 - Pretežno poljoprivredno zemljište, s značajnim udjelom prirodnog biljnog pokrova	7.593,79	6,27
321 - Prirodni travnjaci	2.971,52	2,45
511 - Vodotoci	2.168,91	1,79
112 - Nepovezana gradska područja	2.003,39	1,65
512 - Vodna tijela	1.728,97	1,43
411 - Kopnene močvare	821,95	0,68
122 - Cestovna i željeznička mreža i pripadajuće zemljište	664,28	0,55
121 - Industrijski ili komercijalni objekti	189,86	0,16
132 - Odlagališta otpada	179,74	0,15
133 - Gradilišta	101,34	0,08

2.9.3. Glavne gospodarske djelatnosti i korištenje područja

Prema procjenama nadležnih JU i dionika koji su sudjelovali u izradi PU svojim sudjelovanjem na dioničkim radionicama, glavne gospodarske djelatnosti značajne za prirodne vrijednosti Donje Posavine jesu šumarstvo, vodno gospodarstvo i poljoprivreda, a osim toga prisutni su lovstvo, ribarstvo, turizam i industrija. Osnovne značajke djelatnosti na ovom prostoru detaljnije su obrađene u daljnjem tekstu.

2.9.3.1. Šumarstvo

Na području obuhvaćenom PU 7001 – Donja Posavina šumama i šumskim zemljištima u državnom vlasništvu (94%) gospodari javni šumoposjednik, odnosno Hrvatske šume d.o.o. sukladno šumskogospodarskim osnovama područja, a ostalim šumama i šumskim zemljištima upravljaju privatni šumoposjednici. Na cijelom području postoje 32 gospodarske jedinice (GJ) (Prilog 1) (Poveznica 9).

Gospodarenje šumama se provodi kroz 3 UŠP: UŠP Sisak, UŠP Zagreb, UŠP Nova Gradiška te 13 šumarija: Šumarija Sunja, Šumarija Hrvatska Dubica, Šumarija Sisak, Šumarija Lipovljani, Šumarija Popovača, Šumarija Kutina, Šumarija Novska, Šumarija Stara Gradiška, Šumarija Okučani, Šumarija Nova Gradiška, Šumarija Petrinja, Šumarija Jasenovac te vrlo malim dijelom i Šumarija Novoselec (Prilog 1).

Temelj gospodarenja šumama su osnove gospodarenja gospodarskom jedinicom, a pritom HŠ slijede standarde FSC certifikata. Od 2018. godine za područja ekološke mreže izrađuju se programi gospodarenja gospodarskom jedinicom s planom upravljanja područjem ekološke mreže (Pravilnik o uređivanju šuma, Narodne novine br. 97/18). Osnove gospodarenja izrađene prije 2018. godine bez planova upravljanja područjem ekološke mreže vrijede do isteka desetogodišnjeg razdoblja za koje su izrađene. U razdoblju od 2018. do 2022. godine na području obuhvata PU 7001 za ukupno 10 gospodarskih jedinica izrađeni su Programi gospodarenja koji su ujedno planovi upravljanja PEM, koji zauzimaju čak 49% ukupne površine svih GJ koje se barem djelomično preklapaju s područjem obuhvaćenim PU 7001 – Donja Posavina (Poveznica 9). Najveće od njih su Posavske šume - Dubica, Posavske šume - Sunja, Popovačke nizinske šume te Kutinske nizinske šume. Ostale, nešto manje gospodarske jedinice u ovoj kategoriji su: Međustrugovi, Lonja, Trstika, Podložje te Krapje Đol (Poveznica 9 i 11).

PRŠV Prašnik je danas dio površinom znatno veće gospodarske jedinice Prašnik, pod upravom Šumarije Stara Gradiška. Rezervat zauzima odsjek 7, a u navedenoj gospodarskoj jedinici. Površina današnjeg PRŠV je daleke 1929. godine na inicijativu šumarske struke izuzeta iz redovnog gospodarenja, punih 36 godine prije nego je dobio status tada specijalnog rezervata. Unutar PŠRV Prašnik ne provodi se gospodarska niti sanitarna sječa, a mrtva drvna tvar se ne izvlači iz šume. Važeća šumsko gospodarska osnova za GJ Prašnik donesena je za razdoblje od 2016. do 2025. godine, a sadrži poglavlje Program zaštite šuma za područje Posebnog rezervata šumske vegetacije „Šumski predjel Prašnik u Slavoniji“.

2.9.3.2. Vode i vodno gospodarstvo

Vodama na području Donje Posavine upravljaju Hrvatske vode, kroz VGO za srednju i donju Savu. Ispostave zadužene za manje slivove su: VGI ispostava za mali sliv „Lonja – Trebež“, VGI za mali sliv „Šumetlica – Crnac“, VGI za mali sliv „Subocka – Strug“ te VGI za mali sliv „Banovina“ (Poveznica 12).

Budući da je riječ o važnom retencijskom području, posebice područje Lonjskog polja, koje ima ključnu ulogu u zaštiti od poplava šireg područja (dijelova Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Srbije) praćenje i reguliranje poplavnog režima jedan je od najvažnijih zadataka koje obavljaju Hrvatske vode. Na velikom dijelu Donje Posavine nalaze se prirodna poplavna područja koja redovito svake godine plave. Ta područja dio su zaštitnog sustava Srednje Posavlje koji od poplava izravno štiti prostore uz Savu od Podsuseda u Zagrebu do Stare Gradiške.

Zaštita od poplava zasnovana na nizinskim retencijama i ekspanzijskim površinama omogućila je zadržavanje vrijednosti ekosustava na širokim poplavnim površinama pri čemu su specifični Sunjsko, Lonjsko i Mokro polje. Izgrađeni dijelovi odteretnog kanala Lonja – Strug (početna i završna dionica) koriste se zajedno s okolnim prirodnim vodotocima za transport upuštenih voda i punjenje (Hrvatske vode, 2016). Treba reći i da navedene regulacije u krajnjem istočnom dijelu područja PU imaju znatan utjecaj na režim plavljenja i visinu podzemnih voda u starim šumama hrasta lužnjaka u BPŽ. Potrebno je detaljno istražiti ovaj utjecaj u PRŠV Prašnik gdje dolazi do sušenja starih hrastova, a mladice graba dominiraju nad mladicama hrasta u sastojini.

2.9.3.3. Lovstvo i ribarstvo

Od ukupno 30 **lovišta** na području obuhvaćenom PU 7001 - Donja Posavina, 17 je državnih, dok je 12 županijskih, odnosno zajedničkih lovišta (Poveznica 22) (Prilog 2).

Lovne aktivnosti se provode temeljem lovnogospodarskih osnova za koje se provodi postupak ocjene prihvatljivosti lovnogospodarskog plana za ekološku mrežu. Unutar POR Krapje Đol i POR Rakita je zabranjeno ustanovljavanje lovišta,¹¹ pa su za ova područja izrađeni programi zaštite divljači koje provodi JUPPLP, a važenje im ističe 31. ožujka 2026. godine (Oikon, 2019). Glavne lovne vrste na području Lonjskog i Sunjskog polja su: jelen (*Cervus elaphus*), srna (*Capreolus capreolus*), divlja svinja (*Sus scrofa*), fazan (*Phasianus colchicus*) i zec (*Lepus europaeus*) (OIKON, 2020). Osim spomenutih, na području EM na pojedinim lovištima među glavne lovne vrste ubrajaju se i prepelica pućpura (*Coturnix coturnix*), divlja patka (*Anas platyrhynchos*) te crna liska (*Fulica atra*) (Poveznica 22), no to se odnosi na dio područja van granica PP Lonjsko polje. Naime, na cijelom području PP Lonjsko polje od 2006. godine zabranjen je lov na ptice (pernatu divljač), izuzev fazana na poljoprivrednim površinama¹². Također, na području močvarnih staništa nije dopuštena upotreba olovne sačme prilikom lova (Pravilnik o načinu uporabe lovačkog oružja i naboja, Narodne novine br. 37/2019).

Na području Donje Posavine postoji nekoliko šaranskih ribnjaka. Riječ je o državnim ribnjacima Lipovljani i Vrbovljani (lokalno poznatom kao Ribnjak Slobostina). Tvrtka PP Orahovica d.o.o. (do 2018.

¹¹ Zabrana ustanovljavanja lovišta temelji se na Zakonu o lovstvu (Narodne novine br. 99/18, 32/19 i 32/20) i Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19).

¹² Rješenje o uvjetima zaštite prirode Ministarstva kulture od 3.11.2005., Klasa: UP/I 612-07/05-33/384; Ur.br: 532-08-02-1/10-05-11).

registriran kao d.d.) je 2012. dobila od RH u zakup Ribnjak Lipovljani i to na razdoblje od 50 godina (Strateški program razvoja Općine Lipovljani 2017. - 2022), a ista tvrtka je zakupila i Ribnjak Vrbovljani (Sloboština) (Poveznica 8). Ribnjaci su funkcionalni, no na Vrbovljanima proizvodnja još nije uspostavljena u planiranom obimu.

Na ribnjacima su ustanovljena lovišta, koja su kategorizirani kao uzgajališta divljači (Uzgajališta divljači br. III/18 - Lipovljani, i br. XII/3 - Sloboština). Konkretno je riječ o uzgoju divlje patke (*Anas platyrhynchos*) i crne liske (*Fulica atra*).

PP Orahovica je ovlaštenik prava lova u spomenutim uzgajalištima divljači, temeljem ugovora o pravu lova s ministarstvom nadležnim za lovstvo, i to za uzgajalište Lipovljani za razdoblje od 2013. do 2023. godine, a za Sloboštinu za razdoblje od 2016. do 2026. godine (Poveznica 22). Lovne aktivnosti na ribnjacima mogu negativno utjecati na ciljne vrste ptica (uznemiravanje, problem mogućeg slučajnog odrstrela strogo zaštićenih ptica koje se pojavljuju u zajedničkom jatu s divljači).

Kada je riječ o **ribolovu**, dopušten je sportski (rekreacijski) ribolov, a djelomično i gospodarski ribolov. Gospodarski ribolov smije se obavljati u *Ribolovnom području rijeke Save*, koje obuhvaća tri ribolovne zone na Savi u obuhvatu PU 7001, a koje se protežu nizvodno od sela Gušće, do granice s Bosnom i Hercegovinom i potom dijelom BPŽ gotovo do šireg područja Nove Gradiške (zone S1-A, S1- B i veći dio zone S2-A) (Pravilnik o granicama i površini ribolovnih područja i ribolovnih zona za slatkovodni ribolov te o dopuštenosti i ograničenjima ribolova, Narodne novine br. 14/22). No, za područje Donje Posavine značajan je i sportski ribolov, koji se sukladno navedenom Pravilniku iz 2022. godine obavlja u 7 ribolovnih zona na području SMŽ (Sisak, Velika Ludina, Popovača, Kutina, Lipovljani, Novska i Jasenovac) i 6 zona na području BPŽ (Okučani, Gornji Bogičevci, Stara Gradiška, Dragalić, Nova Gradiška i Vrbje). Glavne vrste riba koje se love na području SMŽ jesu invazivne strane vrste riba, zatim som, štika, šaran i rjeđe smuđ (Poveznica 29).

2.9.3.4. Poljoprivreda

Budući da je veliki dio Donje Posavine poplavno područje koje kao retencija služi za zaštitu šireg područja od poplava, većina poljoprivredne proizvodnje bazira se na ekstenzivnom stočarstvu na velikim državnim kompleksima zajedničkih pašnjaka. Manji dio poljoprivrednih površina nalazi se na melioriranim ili malim parcelama van poplavnog područja te je proizvodnja na takvim površinama konvencionalna, integrirana ili ekološka. Prema evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta u RH u obuhvatu PU 7001 – Donja Posavina poljoprivredne površine zauzimaju 20,65% ukupne površine područja. Najveće površine pokrivene su pašnjacima (18,58%) te livadama i oranicama, dok su u najmanjoj mjeri zastupljeni staklenici na oranicama, miješani trajni nasadi, kulture kratkih ophodnji te ostalo zemljište (Poveznica 1).

Zbog vodnog režima retencijskog područja specifičan oblik korištenja zemljišta u poljoprivredne svrhe je tradicionalno pašarenje (**Slika 2.14**). Ono predstavlja sustav u kojem se stoka pušta na ispašu polja nakon povlačenja poplava, a njihovim povratkom se stoka ponovno drži i hrani u zatvorenim prostorima odnosno štalama.

Slika 2.14 Pašarenje na području Utoličkog polja (područje u obuhvatu PU 7001)

Izvor: Fotoarhiva JUSMŽ, 2022, foto: Butina, Z.

Neki od većih pašnjačkih kompleksa su Lonjsko polje, Mokro i Poganovo polje na lijevoj obali Save, te Sunjsko polje na desnoj obali rijeke Save (koje uključuje pašnjake Utoličko polje, Riboštak, Ograde, Ekonomija te Glavanac). Na ZK Pašnjak Iva napasa se oko 200 grla autohtone pasmine konja čiji su vlasnici članovi Udruge uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka „Slavonac” sa sjedištem u selu Dragalić.

Uzgoj izvornih pasmina domaćih životinjskih vrsta poput hrvatskog posavca i hrvatskog hladnokrvnjaka je jedna od specifičnosti ovog prostora. Na području Donje Posavine djeluje više udruga uzgajivača izvornih pasmina konja i to: Udruga uzgajivača posavskog konja “Hrvatski posavac” općine Sunja, Udruga uzgajivača konja hrvatski posavac “Donja Posavina” iz Gušća, Udruga uzgajivača konja hrvatski posavac “Novska” iz Novske, te Konjogojska udruga “Moslavina” iz Volodera, Udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka “Slavonac” iz Dragalića (Poveznica 35).

Konjogojska udruga “Moslavina” je također član Središnjeg saveza udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka (Poveznica 34).

Razvoju poljoprivrede pridonose poticajne mjere Ministarstva poljoprivrede putem Programa ruralnog razvoja (2014. – 2020.) financiranog većim dijelom sredstvima Europske unije odnosno Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (engl. EAFRD) dok je ostatak sufinanciran sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske (Poveznica 26).

Konkretno, Mjera 10 koja se odnosi na poljoprivredu, okoliš i klimatske promjene najviše se koristi za pašnjake, livade i oranice, a prema podacima iz ARKOD-a, ovom Mjerom je zahvaćeno 0,5 % od ukupne površine obuhvata PU 7001. Površinski, najveći dio za koji se traže sredstva predstavljaju pašnjaci i to u Crkvenom i Ivanjskom Boku te Donjim Bogičevcima. Teritorijalno, za ovu Mjeru najviše su

prijavljivane poljoprivredne površine koje se nalaze u Sunjskom i Lonjskom polju i njihovoj neposrednoj okolici poput spomenutog Ivanjskog i Crkvenog Boka Sunje, Strmena, Bistrača, Repušnice, Puske, Mužilovčice i drugih (Poveznica 1). Korisnici također koriste poticaje iz Mjere 13., koja se odnosi na korištenje površina u područjima s prirodnim ograničenjima. Mjera se odnosi na plaćanja za gubitak mogućnosti korištenja pašnjaka ako je poplava u vrijeme ispaše.

2.9.3.5. Turizam, uključujući posjećivanje

Turizam u Donjoj Posavini prvenstveno je vezan uz posjećivanje Parka prirode Lonjsko polje. Kao prepoznato zaštićeno područje na nacionalnoj, europskoj (IBA – Popis važnih ornitoloških područja Europe, naselje Čigoč - Europsko selo roda) i svjetskoj (Ramsarsko područje) razini privlači većinu posjetitelja ovog područja. JUPPLP ulaže značajne kapacitete u uspostavu posjetiteljske infrastrukture i pratećih sadržaja. Stoga PP Lonjsko polje ima i najrazvijeniju posjetiteljsku infrastrukturu, koja uključuje 4 posjetiteljska centra (Krapje, Repušnica, Osekovo i Čigoč) te različite interpretacijske i edukativne programe. Među njima su i edukativni programi vezani uz promociju očuvanja ptica **bijele rode**, **žličarke** i **kosca** (detaljnije razrađeno u okviru PU 103 – Lonjsko polje). Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje od 2006. godine razvija sustav za promatranje ptica i prirode kroz tisak *birdwatching* brošura te gradnju 6 vidikovaca.

JUBPŽ također provodi projekte usmjerene uspostavi posjećivanja, kao što je primjerice projekt izgradnje vidikovca na pašnjaku Ivi čiji je nositelj BPŽ, a JUBPŽ partner. Postojeća infrastruktura sastoji se od vidikovca u formi čardaka iz doba Vojne krajine, malog odmorišta i informativnih ploča. Smješteni su na tri ulaza na pašnjak. Smještaj vidikovca osigurava dobar pogled na krajobraz i domaće životinje na ispaši, a ne ometa normalnu ispašu na pašnjaku i lako je dostupan s asfaltirane ceste.

Na području Prašnika trenutno ne postoji izgrađena infrastruktura, ali se izrađuje projektni prijedlog za izgradnju Centra za posjetitelje Prašnik s pratećom infrastrukturom i multimedijom u neposrednoj blizini rezervata. Nositelj projekta izgradnje Centra za posjetitelje Prašnik je JUBPŽ. Na ulazu u PRŠV mogu se naći informativne ploče koje je izradila JUBPŽ i lugarnica koja je smještena u neposrednoj blizini rezervata i u vlasništvu je Hrvatskih šuma. Postojeću lugarnicu Hrvatske šume daju povremeno na korištenje JUBPŽ koja je koristi za aktivnosti zajedničkih projekata i u svrhu posjećivanja. U budućnosti se planira razvijati održivo posjećivanje zaštićenim područjima s naglaskom na edukaciju i moderne interpretacijske metode kroz projektne aplikacije. [Akcijski plan upravljanja posjetiteljima za područje Dvorine, Gajne i Prašnika trenutno je u izradi i njegovo se dovršenje očekuje do kraja 2023. godine.](#)

JUSMŽ je na području Sunjskog polja (Utoličko polje) postavila vidikovac koji je opremljen info i edukativnim sadržajima na temu ptica grabljivica (više detalja u PU 006). JU SMŽ ima Ornitološko-volonterski program za školsku djecu i odrasle, a postavljeni vidikovac je dio infrastrukture vezane za promatranje ptica na području Donje Posavine, s ciljem uključivanja aktivnosti promatranja ptica u turističku ponudu. JU SMŽ također ima izrađen i Akcijski plan upravljanja posjetiteljima za Sunjsko polje.

Iako je turizam cjelokupnog područja još uvijek slabo razvijen u Donjoj Posavini, zahvaljujući prirodnim i kulturno-povijesnim znamenitostima polako se razvijaju *birdwatching* turizam, cikloturizam, seoski, eno-gastro, ali i lovni turizam.

Najvažnija nacionalna cikloturistička ruta za ovo područje je ruta Sava. Povezuje gradove Sisak i Novsku, a najbitnija je za obilazak Lonjskog polja. Prolazi rubnim područjem grada Siska, kroz naselja Galdovo i Topolovac zatim ulazi u Lonjsko polje te nastavlja kroz Novsku do Borovca gdje prelazi u BPŽ. Ova ruta bi se u budućnosti trebala vezati na jednu od trasa europske cikloturističke rute EuroVelo čime bi dobila još veću internacionalnu važnost.

Ovim područjem prolaze dvije županijske cikloturističke rute: SMŽ 01 i SMŽ 02 sa svojim dionicama. SMŽ 01 povezuje Sisak, Popovaču, Kutinu, Novsku, Jasenovac, Hrvatsku Dubicu, Hrvatsku Kostajnicu, Dvor, Glinu i Petrinju. Ruta se sastoji od 10 dionica od kojih šest prolazi kroz područje ekološke mreže Donja Posavina ili u njejoj neposrednoj blizini (odnosno, kroz druga područja ekološke mreže). SMŽ 02 povezuje Sisak, Sunju i Hrvatsku Dubicu, a sastoji se od 2 dionice koje prolaze područjem Donje Posavine. U planu je povezivanje ove dvije rute preko Sunjskog polja.

Osim spomenutih na području Donje Posavine uspostavljene su i četiri lokalne rute: PPLP 01, PPLP 02, PPLP 03 te PPLP 04 (SIMORA d.o.o., 2014. i 2017).

Turistički zanimljivu graditeljsku baštinu Donje Posavine odlično predstavljaju specifične drvene posavske kuće građene od hrasta lužnjaka (Poveznica 37). Važnost očuvanja graditeljske baštine u svrhu turističke valorizacije prepoznalo je i tadašnje Ministarstvo nadležno za turizam (Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka) koje je u razdoblju od 2000. do 2011. u turistički nerazvijenim područjima e sufinanciralo projekte na temelju Programa poticanja, zaštite, obnove i uključivanja u turizam prirodne i kulturne baštine (Poveznica 21, Poveznica 23). Najopsežniji program obnove tradicijskoga graditeljstva putem ove potpore proveden je u SMŽ i to na području Parka prirode Lonjsko polje. Obnovom objekata tradicijske baštine za bavljenje turističkom djelatnošću ostvareni su preduvjeti za nova radna mjesta i dodatne izvore prihoda za lokalno stanovništvo., što je prepoznala i sama lokalna zajednica (Salopek i sur., 2006).

Atraktivnosti ovih prostora doprinosi i prisutnost velike koncentracije izvornih pasmina, posebno konja hrvatskog posavskog i hrvatskog hladnokrvnjaka, slavonsko-srijemskog podolskog goveda, turopoljske svinje i banijske šare. Zbog specifičnog oblika stočarenja pašarenjem stoka se može vidjeti kako slobodno hoda poljima, što ovaj prostor čini jedinstvenim u Republici Hrvatskoj, a i šire (SIMORA d.o.o., 2014).

Manifestacije su jedan od bitnijih aspekata turističke ponude Donje Posavine. Neke od poznatijih događaji su: Dani sela Čigoč – Europskog sela roda, Dani Donje Posavine – Lonjsko polje, Dani rijeke Save kojim se jača svijest o suživotu čovjeka i prirode, odnosno skreće pozornost na ekološku i gospodarsku vrijednost Save, u sklopu kojeg se organiziraju razna sportska i obrazovna događanja vezana uz rijeku Savu; Konjogojska izložba Sunja posvećena je promoviranju i očuvanju autohtonih pasmina konja na ovom području. Na području se organizira i obilježavanje svjetskih dana značajnih za zaštitu prirode, kao što su Svjetski dan vlažnih staništa i Svjetski dan roda.

2.9.3.6. Industrija, energetika i prometna infrastruktura

Industrija je ograničena na rubne dijelove područja obuhvata PU 7001 – Donja Posavina, sa središtima u obližnjim gradovima (Sisak, Kutina, Popovača). Najveći naglasak je na naftnoj, petrokemijskoj i kemijskoj industriji, a neke od važnijih tvrtki koje obavljaju te djelatnosti su: INA - industrija nafte d.d., Janaf d.d., CROSCO, naftni servisi, d.o.o., PharmaS d.o.o., SANO d.o.o. te Petrokemija d.d.

Osim spomenutih u Kutini, postoji postrojenje za proizvodnju visoko razvijenih elektroničkih komponenti – Selk d.d. U Sisku je još uvijek aktivna željezara ABS Sisak d.o.o. te Kemokop d.o.o. koji se bavi gospodarenjem neopasnog i opasnog otpada.

Novina u ovoj sferi je interes za razvoj IT industrije, poglavito *gaming* industrije što pokazuje osnivanje Poduzetničkog inkubatora PISMO Novska u Novskoj i izgradnja novog Kampusu koji bi trebao doprinijeti da SMŽ postane centar *gaming* industrije u Republici Hrvatskoj.

Na području obuhvata PU 7001 nema značajnijih energetske postrojenja. Sjevernim dijelom PP Lonjsko polje prolaze naftovod i dalekovodi međunarodnog i državnog značaja: DV 220 kV TE Sisak – Međurić, DV 220 kV Međurić – Prijedor i DV 110 kV od TE Sisak – Kutine, koji primjerice mogu imati negativan utjecaj na ornitofaunu (Prostorni plan PPLP, 2010).

Zahvaljujući dobrom geografskom položaju područja koje obuhvaća EM Donja Posavina, cestovne infrastruktura je dobro razvijena, od čega je uz mrežu državnih cestovnih pravaca prema Zagrebu, Slavanskom Brodu i Bosni i Hercegovini najvažnije napomenuti autocestu A3 (Bregana – Zagreb – Kutina – Novska – Lipovac) koja čini sjeveroistočni rub EM Donja Posavina. Također, od željezničke infrastrukture, kroz područje EM Donja Posavina prolazi pruga od značaja za međunarodni promet M104 (Zagreb – Velika Gorica – Sisak – Sunja – Novska). Riječni promet vezan je za rijeku Savu, s kategorijom međunarodni plovni put (E-80-12) i odgovara zahtjevima III klase plovnosti (Razvojna strategija SMŽ 2017-2020).

2.9.4. Uloga javnih ustanova u razvoju područja, uključujući posjećivanje

Javne ustanove nadležne za upravljanje područjem imaju primarno ulogu u očuvanju područja, a kako je ova aktivnost usko vezana uz prisutnost i djelatnosti čovjeka, JU daju i određeni doprinos u razvoju područja. Za početak, samim osnivanjem i djelovanjem Javnih ustanova otvaraju se i nova radna mjesta, što je posebice važno za mlade ljude. Nadalje, JU su angažirane u aktivnoj apsorpciji sredstava iz međunarodnih fondova, prije svega fondova Europske unije, koja se ulažu u provedbe projekata zaštite, očuvanja i razvoja područja, a pojedine JU, poput JUPPLP, imaju aktivnu ulogu i u održavanju tradicionalne poljoprivrede. Javne ustanove su pokretač uspostave posjetiteljske infrastrukture i promocije prostora, što je vezano i uz razvoj smještajnih kapaciteta i obogaćivanje turističke ponude. Važno je naglasiti da nadležne JU imaju različite kapacitete za realizaciju programa i projekata, pri čemu je u prednosti JUPPLP, u odnosu na županijske JUSMŽ i JUBPŽ. Dalje u tekstu detaljno su prikazane aktivnosti svake nadležne JU koje predstavljaju doprinos razvoju područja.

2.9.4.1. Uloga Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije u razvoju područja

JUSMŽ doprinosi očuvanju područja Donje Posavine primarno kroz jačanje međusektorske suradnje i suradnje s lokalnom zajednicom te sudjelovanje u provedbi nacionalnih i međunarodnih projekata. Dio ovih aktivnosti daje određeni, iako još uvijek vrlo ograničeni, doprinos i razvoju područja.

Naime, JU surađuje s lokalnom zajednicom u aktivnostima monitoringa ciljnih vrsta ptica kao što su **bijela roda, crna roda, štekavac, kosac, bregunica, pčelarica, žuna**, lastavica i piljak, zatim u realizaciji zimskog prebrojavanja ptica, te različitim edukativnim aktivnostima. Pritom treba posebno izdvojiti projekt *Zaštite i očuvanja bijele rode* (2009. – 2021.), koji se provodi uz potporu Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Cilj ovog projekta je smanjenje antropogenih utjecaja na ugroženost **bijele rode** očuvanjem posavskoga sela, očuvanjem okoliša i prirode te poticajnim mjerama očuvanja gnijezda **bijelih roda** na krovovima kuća i gospodarskih zgrada. Pripremljena je i dokumentacija za projekt *Europski krovovi roda*, odnosno *European White Storks Roofs*, koji povezuje održivi razvoj s očuvanjem strogo zaštićene vrste.

JUSMŽ inače sve više uključuje u svoj rad volontere i škole u cilju već spomenutog praćenja pojedinih vrsta, te edukacije o invazivnim stranim vrstama, upotrebi aplikacija za dojavu i bilježenje viđenja pojedinih vrsta. Nadalje, u suradnji s osnovnim školama provode se edukativni program *Znanje čuvar prirode* te radionice o bijeloj rodi, namijenjene i lokalnim školama i dječjim vrtićima, dok se kroz projekt *Natura SMŽ* provode edukativne aktivnosti namijenjene široj javnosti, kao i mnogobrojni volonterski programi. Provodi se Ornitološko-volonterski program za školsku djecu i odrasle, u kojem je predviđeno prepoznavanje 45 vrsta ptica za djecu, a 90 vrsta za odrasle i za koji je JU uz osiguranog vodiča opremljena svom potrebnom opremom (dalekozori, durbini, stativi, fotoaparati, kombi).

JU SMŽ redovno radi na zbrinjavanju ozlijeđenih ptica, pri čemu je zabilježeno 5-10 ozljeđivanja godišnje tokom proteklih 15 godina.

2.9.4.2. Uloga Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje u razvoju područja

JUPPLP ima značajnu ulogu u razvoju područja Parka prirode Lonjskog polja, uključujući i dio koji je obuhvaćen područjem Donje Posavine, pri čemu je ključna suradnja s lokalnom zajednicom i ostalim korisnicima prostora.

Osnivanjem, a potom i daljnjim razvojem JUPPLP, otvorena su i radna mjesta bilo na neodređeno vrijeme ili tijekom sezone. JUPPLP ima ključnu ulogu u osmišljavanju i realizaciji sustava posjećivanja, što je povezano i sa stvaranjem smještajnih kapaciteta i ostalih sadržaja koje nudi lokalna zajednica. JUPPLP također promiče obnavljanje i razvoj naselja u zonama turističkih posjeta. Aktivno surađuje s JRLS, TZ i s nadležnim institucijama i udrugama za očuvanje prirode, odgojno-obrazovnim ustanovama, znanstvenim institucijama te ustanovama za promicanje kulture, a ima i dobru suradnju sa agencijama te s medijima putem kojih se obavlja informiranje javnosti i promocija ponude. JU ostvaruje i međunarodnu suradnju, pa tako surađuje i s organizacijom EURONATUR – suradnja vezano uz umrežavanje Europskih sela roda, a do 2018. je surađivala s ArcaNet-om.

JUPPLP svake godine provodi praćenje stanja ptica na područje EM Donja Posavina za vrste: **bijela roda, crna roda, štekavac, kosac, dijetlovke (crna žuna, veliki djetlić), vodomar, bregunica, pčelarica, žličarka i mješovite kolonije čaplji: mala bijela čaplja, velika bijela čaplja, gak, siva čaplja, čaplja danguba, žuta čaplja, čaplja govedarica** u POR Krapje Đol, **bjelobrada čigra**, lastavice i piljci, zimujuća populacija ptica močvarica: **mala prutka, patka kreketaljka, patka njorka, velika bijela čaplja, eja močvarica, ždral, patka gogoljica, škanjac osaš, crnogri gnjurac**, te ostale značajne negnijezdeće populacije (vidljivi u Tablici 1.1. i Tablici 2.2.).

Nadalje, JUPPLP je od početka djelovanja surađuje se lokalnom samoupravom te OPG-ima na očuvanju tradicionalne poljoprivrede te uzgoj i očuvanje izvornih pasmina.

Za provedbu svih aktivnosti, JUPPLP povlači i sredstva iz međunarodnih fondova te provodi projekte koji imaju za cilju provedbu aktivnosti očuvanja i promocije prirodne i kulturne baštine.

Stoga se može reći da JU pridonosi podizanju obrazovne, kulturne i znanstvene razine ovog područja, kao i standarda stanovništva.

2.9.4.3. Uloga Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica u razvoju područja

JUBPŽ najveći doprinos razvoju područja Donje Posavine daje kroz provedbu projekata, čija je primarna svrha promocija ekološke mreže Natura 2000 kroz razvoj posjetiteljske infrastrukture i popratnih sadržaja, kao što su već spomenuti vidikovci na Pašnjaku Iva te planirani sadržaji za posjetitelje u neposrednoj blizini PRŠV Prašnik. Pritom surađuje s lokalnom upravom i samoupravom, Hrvatskim šumama, školama, turističkom zajednicom, udrugama, razvojnom agencijom i medijima.

Tijekom godine redovito vrši nadzor i monitoring. Monitoringom ciljnih vrsta (**štekavac, bijela roda**), čišćenjem invazivnih biljnih vrsta i kontinuiranim terenskim radom aktivno sudjeluje u zaštiti i očuvanju područja ekološke mreže. Poput JUSMŽ i JUBPŽ provodi projekt očuvanja **bijele rode** uz potporu FZOEU.

JUBPŽ također u suradnji s nadležnim institucijama organizira posjete povezane s edukacijom posjetitelja – studentske posjete, terensku nastavu studenata i posjete škola, bavi se organizacijom biciklijada i promocijom cikloturizma, organizira izložbe fotografija zaštićenih područja te se uključuje u promociju područja tiskanjem letaka i brošura te postavljanjem informativnih ploča. Osim što područje predstavlja putem web stranice, koju redovito održava, JUBPŽ područje ekološke mreže promovira i kroz suradnju s lokalnim medijima i nacionalnim TV kućama.

3. UPRAVLJANJE

3.1. Vizija područja i opći ciljevi

Donja Posavina je očuvani živući mozaik prirodnog i kulturnog krajobraza oblikovanog vodom i stoljetnim ljudskim radom, oaza za ptice, dobro mjesto za život lokalnog stanovništva te odmor ljudi. Nedirnuta slavonska prašuma, poplavne nizinske šume, travnjaci i ribnjaci su prepoznati kao međunarodno važno područje za očuvanje ptica i razmjenu znanja.

3.2. Teme plana upravljanja (A – D) i evaluacija stanja

3.2.1. Tema A. Očuvanje prirodnih vrijednosti i mozaičnosti krajobraza

3.2.1.1. Evaluacija teme

Područje obuhvaćeno PU 7001 – Donja Posavina jedno je od rijetkih očuvanih nizinskih poplavnih područja u Europi, koje se odlikuje poplavnim šumama, vlažnim travnjacima i vodenim staništima, koja uključuju šaranske ribnjake Lipovljani i Vrbovljani te riječne rukavce, bare, depresije, kanale i vodotoke. Pritom je važno naglasiti kako su pojedina staništa, kao primjerice travnjaci, rezultat djelovanja ljudi koji žive u ovom području. Donja Posavina je barem mjesec dana u godini poplavljena te u kombinaciji s ostalim prirodnim obilježjima predstavlja pogodno stanište za gniježđenje, zimovanje i prelet barem 250 vrsta ptica ili trećine od ukupnog broja vrsta ptica zabilježenog u Hrvatskoj. U tom smislu prepoznata je i međunarodna vrijednost područja te su Lonjsko i Mokro polje uvršteni u tzv. Ramsarski popis vlažnih staništa od međunarodne važnosti, a Lonjsko polje je uvršteno i na Popis važnih ornitoloških područja Europe (IBA). U daljnjem tekstu posebno su sagledane ciljne vrste ptica vezane uz određena staništa te posebno bioraznolikost zaštićenih područja PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva.

Ptice šumskih staništa

Najveći dio područja pokriven je šumama (oko 46%), pri čemu su posebno značajne poplavne šume (aluvijalne i poplavne miješane šume hrasta lužnjaka i običnog graba) i listopadne hrastove šume izvan dosega poplava. Posebni rezervat šumske vegetacije Prašnik (PRŠV Prašnik) predstavlja jedini izvorni ostatak glasovite slavonske šume te jedinu nizinsku prašumu u Hrvatskoj, kojeg karakteriziraju stara stabla hrasta lužnjaka (starosti 250 – 300 godina).

Šume su važno stanište za gniježđenje i zimovanje 11 ciljnih vrsta ptica, među kojima su ptice **grabljivice, dupljašice, crna roda i sova jastrebača**. Većina ptica se gnijezdi u šumama.

Prema poznatim podacima, šume Donje Posavine podržavaju čak 70 % nacionalne populacije **orla kliktaša** (*Aquila pomarina* (*Clanga pomarina*)) (od toga većinu na području PP Lonjsko polje) (Tutiš i

sur, 2013), 33% nacionalne populacije **crne lunje** (*Milvus migrans*), 45,5% nacionalne populacije **štekavca** (*Haliaeetus albicilla*), četvrtinu populacije **crne rode** (*Ciconia nigra*) te 11% nacionalne populacije **crvenoglavog djetlića** (*Dendrocopos medius*) (Puljić, 2016., Dumbović Mazal i sur., 2019., Lončarić, 2020., Poveznica 33), što stavlja još veći naglasak na potrebu očuvanja ovog područja.

Stanje populacija ciljnih vrsta ptica djelomično je poznato i prati se sporadično, uz sustavnije praćenje pojedinih vrsta na području PP Lonjsko polje. Pritom se koriste već izrađeni Nacionalni programi monitoringa za **štekavca**, **crnu rodu** i djetlovke **crvenoglavog djetlića** (*Dendrocopos medius*) i **crnu žunu** (*Dryocopus martius*) (Poveznica 20). Slabo je poznata i populacija **škanjca osaša** (*Pernis apivorus*), zbog čega je potrebno provoditi intenzivnija istraživanja ove vrste. Jedan od indikatora stanja jesu i trendovi koji se prate na nacionalnoj razini i o kojima RH izvješćuje Europsku komisiju svakih 6 godina sukladno Članku 12. Direktive o pticama. Trendovi većine vrsta su ipak slabo poznati, što je samo odraz nesustavnog pristupa u praćenju vrstama. U sljedećem razdoblju bit će potrebno intenzivirati istraživanja i uspostaviti sustavni monitoring pojedinih vrsta i to na cijelom području Donje Posavine. Jedino su poznati nacionalni trendovi populacije **štekavca**, koji su procijenjeni kao dugoročno (1980. – 2018.) i kratkoročno (2007. – 2018.) stabilni (Dumbović Mazal i sur., 2019). U sklopu izrade SMART ciljeva očuvanja i osnovnih mjera očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova (u okviru istog OPKK projekta kroz koji se izrađuje ovaj PU), do kraja 2023. godine utvrdit će se stanje grabljivica i djetlovki na području obuhvata PU 7001 – Donja Posavina, što će biti osnova za daljnje sustavno praćenje. Pritom za pojedine vrste već postoje nacionalni monitoring programi (za **štekavca**, **crnu rodu**, **orla kliktaša**, **jastrebaču**, **crvenoglavog djetlića**, **crnu žunu**).

Prema procjenama ugroženosti na nacionalnoj razini temeljem kriterija IUCN-a, najugroženija vrsta šumskih staništa koja nastanjuje područje Donje Posavine je **orao klokotaš**, koji je kritično ugrožen, a slijede **orao kliktaš**, **crna lunja** te **štekavac** i **crna roda** (Tutiš i sur., 2013).

Pritisци i prijetnje za pojedine vrste poznati su na nacionalnoj razini, na području Lonjskog polja te djelomično za **štekavca** na području BPŽ. Prema tim podacima, najznačajniji pritisak za šumske vrste ptica je degradacija staništa, od kojih je za većinu ciljnih vrsta (izuzev **orla klokotaša**) posebno problematična sječa i uklanjanje starih stabala te cijelih odsjeka starih šuma, a za pojedine vrste, poput **štekavca**, **crne rode**, **orla klokotaša** i **crne lunje**, dodatni problem, uz već navedeno problem, je i modifikacija hidrološkog režima, što utječe na razinu podzemnih voda te zadržavanje poplavnih voda u šumama (Ćiković, 2013; Mikuška, 2013; Tutiš i sur., 2013; Mikuška, 2014; Tomik, 2014.; Ravlić, 2015; Dumbović Mazal, 2019). Na temelju istraživanja **štekavca** u dijelu BPŽ koji je obuhvaćen PU 7001 – Donja Posavina, problem za ovu vrstu je uznemiravanje ptica u vrijeme gniježđenja zbog šumskih radova, što se može ograničiti zabranom kretanja u određenom radijusu oko poznatih gnijezda (Mikuška, 2010). Drugi zabilježeni problem je jednodobno gospodarenje šumama, koje u konačnici dovodi do dovršnog sijeka i čiste sječe velikih površina iste dobne starosti, zbog čega se gubi stanište pogodno za gniježđenje.

Pojedine vrste osjetljive su na korištenje kemijskih sredstava u šumarstvu, poput **bjelovrate muharice**, **jastrebače**, **škanjca osaša** i **sive žune** (Slika 3.1) te su pod pritiskom lova i krivolova, poput **orla kliktaša**, **crne lunje** i **škanjca osaša**.

Slika 3.1 Siva žuna (*Picus canus*)
Izvor: Fotoarhiva JUPPLP, 2020, foto: Sabljak, M.

Ptice vodenih staništa

Najveći broj vrsta ptica i jedinki vezano je uz različita vodena staništa, koja pokrivaju 23,74% ukupne površine područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina. Procjenjuje se da se u Donjoj Posavini gnijezdi, zimuje ili prelijeće barem 20.000 jedinki ptica vodenih staništa (Poveznica 33).

Od 26 ciljnih vrsta ptica, brojnošću su najzastupljenije **čaplje**, posebno **mala bijela čaplja** (*Egretta garzetta*) (Dumbović Mazal i sur., 2019). Područje je posebno značajno stanište za **žličarku** (*Platalea leucorodia*), koja je ovdje zastupljena s čak 58 % nacionalne i 1 % svjetske populacije (Poveznica 33, Gugić i sur., 2008). Najznačajniji lokaliteti za ptice su POR Krapje Đol (mješovita kolonija **čaplji i žličarke**) i POR Rakita (značajno stanište za **šljuku kokošicu** (*Gallinago gallinago*)) u sklopu PP Lonjsko polje, a vrijedni su i šaranski ribnjaci Lipovljani i Vrbovljani (Sloboština).

Stanje populacija u POR-ovima se sustavnije prati, a na ribnjacima samo sporadično. Za očuvanje POR Krapje Đol bitno je očuvati stalni dotok vode iz Save, a POR Rakita je nužno revitalizirati, obzirom da je uglavnom zarastao, i tako izgubio obilježja zbog kojih je proglašen zaštićenim područjem. Osim gnjezdarica, Donja Posavina je važno stanište za zimovalice i preletnice. Ukupno 24 ciljne vrste ptica značajne su selidbene negnijezdeće vrste, među kojima dominiraju patke i guske. Među zimovalicama je i **orao klokotaš** (*Aquila clanga* (*Clanga clanga*)). Veličina populacija i trendovi za većinu preletnica i zimovalica su nepoznati.

Stanje populacija ciljnih vrsta ptica djelomično je poznato i prati se sporadično, uz nešto sustavnije praćenje pojedinih vrsta na području PP Lonjsko polje i sudjelovanje JU u zimskom prebrojavanju ptica (*International Waterbird Census – IWC*). I prema Izvješću RH o stanju ptica na nacionalnoj razini temeljem Direktive o pticama, trendovi rasprostranjenosti i brojnosti mnogih vrsta još uvijek nisu dovoljno poznati, što je također odraz nesustavnog pristupa u praćenju vrstama. U sljedećem razdoblju bit će potrebno intenzivirati istraživanja i uspostaviti sustavni monitoring pojedinih vrsta i to na cijelom području Donje Posavine. No, za vrste za koje postoji dovoljno informacija za takvu procjenu pokazalo se ili da su trendovi (prvenstveno kratkoročni) stabilni - primjerice za **čaplju dangubu** (*Ardea purpurea*), **malu bijelu čaplju**, **žličarku** i **gaka** (*Nycticorax nycticorax*), **sivu čaplju**, **bregunicu**, **vodomara**; da je populacija u padu – za **patku njorku** (*Aythya nyroca*), **žutu čaplju** (*Ardeola ralloides*) i **crnu čigru** (*Chlidonias niger*); dok je u porastu za **patku gogoljicu** (*Netta rufina*) (Dumbović Mazal i sur., 2019).

U sklopu izrade SMART ciljeva očuvanja i osnovnih mjera očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova (u okviru istog OPKK projekta kroz koji se izrađuje ovaj PU), do kraja 2023. godine utvrdit će se stanje močvarica na području obuhvata PU 7001 – Donja Posavina, što će biti osnova za daljnje sustavno praćenje, pritom za pojedine vrste već postoje Nacionalni monitoring programi (**crnoprugasti trstenjak**). Prema procjenama ugroženosti na nacionalnoj razini temeljem kriterija IUCN-a najugroženije vrste vodenih staništa koje nastanjuju područje Donje Posavine su šljuka kokošica i **mali vranac** (izuzev područja PP Lonjsko polje, gdje **mali vranac** nije zabilježen), koji su kritično ugroženi, kao i **žličarka**, **žuta čaplja** i **čaplja danguba** (Tutiš i sur., 2013).

Pritisci i prijetnje za pojedine vrste poznati su na nacionalnoj razini, te na području Lonjskog polja, SMŽ, kao i za dio vrsta u BPŽ. Ptice močvarice su u najvećoj mjeri ugrožene regulacijom voda, odnosno zbog hidromelioracijskih zahvata, a problem također predstavljaju krivolov i onečišćenje voda, što je vezano uz intenziviranje poljoprivrede (Tutiš i sur., 2013). Pojedine vrste **čaplje** i **žličarke** osjetljivije su na onečišćenje voda teškim metalima i pesticidima, što je potencijalni problem za POR Krapje Đol (Orkić, 2013, Kostadinović, 2013).

Šljuka kokošica pod pritiskom je lova i odumiranja tradicionalnog stočarstva, zbog čega dolazi do zaraštavanja staništa (Tutiš i sur., 2013). Propadanje šaranskih ribnjaka problem je za **patku kreketaljku** (*Anas strepera (Mareca strepera)*) i **malog vranca** (*Phalacrocorax pygmeus (Microcarbo pygmeus)*). Istraživanje **bjelobrade čigre** (*Chlidonias hybrida*) na ribnjaku Lipovljani u razdoblju od 2010. do 2012. godine, pokazuje pad broja zabilježenih parova, što je izravno povezano s napuštanjem proizvodnje (Radović, 2013). Iako je na Poganovom polju 2013. godine zabilježeno 15 do 20 parova **bjelobrade čigre** (Krnjeta, 2013), u 2021. i 2022. godini ova vrsta nije više evidentirana na ovom lokalitetu (usmeno JUPPLP). Naime, područje je bez vode i nema povoljne vegetacije. Razlozi uznemiravanja ptica su i pašarenje i košnja vegetacije.

Trendovi populacija **crnoprugastog trstenjaka** (*Acrocephalus melanopogon*) i **crne čigre** (*Chlidonias niger*) na nacionalnoj razini u laganom su padu, između ostalog i zbog uništavanja gnijezdilišta na ribnjacima Lipovljani, što je posljedica intenziviranja proizvodnje, tj. obnove ribnjaka sjeverno od autoceste (Dumbović Mazal i sur., 2019).

Poseban problem na šaranskim ribnjacima je i lov ptica. Lov na pernatu divljači može izravno i neizravno negativno utjecati na ciljne vrste ptica u smislu smanjenja brojnosti i uznemiravanje vrsta, dok neizravno lov može smanjiti količinu plijena pojedinih vrsta. Jedan od problema predstavlja slučajni odstrel kada se strogo zaštićene vrste nalaze uz formacije pernate divljači (Mikuška i sur., 2017). Poseban problem za ptice vodenih staništa je i korištenje olovne sačme. Naime, jednom kad dospije u

okoliš, olovo iz olovne sačme može onečistiti tlo, ali olovna sačma može i direktno ući u hranidbeni lanac, jer ju ptice lako progutaju. To može rezultirati akutnim trovanjem i smrću ptica (Poveznica 3). Na cijelom području PPLP je od 2006. godine već spomenutim Rješenjem Ministarstva kulture¹⁰ zabranjen lov na pernatu divljač, izuzev fazana na poljoprivrednim površinama. Također, na području močvarnih staništa nije dopuštena upotreba olovne sačme prilikom lova (Pravilnik o načinu uporabe lovačkog oružja i nabola Narodne novine br. 37/19) .

Kolonije **bregunica** (*Riparia riparia*) se gnijezde na odronjenim, pjeskovitim dijelovima obale, i zabilježene su na 14 lokaliteta na dionici rijeke Save u okviru obuhvata PU 7001 – Donja Posavina (Mikuška i sur., 2013). U okviru istog istraživanja bilježene su i ostale značajne vrste ptica (ciljne i/ili zaštićene), te je zaključeno kako je jedna od posebno vrijednih dionica rijeke Save ona koja se proteže od Gušća do Stare Gradiške. Kada je riječ o **bregunicama**, od primarno dva lokaliteta u POP Jelas polju s ribnjacima u BPŽ, jedan je lokalitet uništen zbog ilegalnog odvoza materijala (Andrić i sur., 2012., 2015), što samo ukazuje na to da je iskopavanje pijeska jedan od značajnih pritisaka na ovu vrstu. Utvrđivanje obala također doprinosi uništavanju staništa **bregunica**. Na dionicama rijeke Save od Siska do Gušća te od zadnjeg meandra kod Mlake do Stare Gradiške, posebno je vidljivo kako se zbog izgradnje vodnih građevina izgubila mogućnost odvijanja hidromorfoloških procesa, a time i vezana bioraznolikost (Mikuška i sur., 2013).

Sve više su evidentirani i utjecaji klimatskih promjena, pa je tako kao posljedicu globalnog zatopljenja za očekivati i sve duže zadržavanje ptica na sjeveru Europe, odnosno, manji dolazak ptica na zimovanje, ali i sve više sušnih razdoblja (Poveznica 33).

Ptice travnjačkih i mozaičnih staništa

Travnjačka i mozaična staništa važna su za gniježđenje i hranjenje brojnih vrsta ptica, uključujući 10 ciljnih vrsta ptica posebno vezanih uz ova staništa. Osim toga, travnjaci su važno mjesto prehrane vrsta ptica koje se gnijezde na šumskim staništima, kao što su primjerice **orao kliktaš** i **crna lunja**. Prema Karti staništa iz 2016., na području obuhvata PU 7001 – Donja Posavina, mozaici kultiviranih površina zauzimaju 19,86% površine, a od travnjaka su najzastupljeniji nitrofilni pašnjaci i livade košanice. Posebno značajna gnijezdeća vrsta ptica travnjaka je **kosac** (*Crex crex*). Prema najboljoj procjeni stručnjaka u 2021. godini, populacija **kosca** u Donjoj Posavini procjenjuje se na 12 – 18 pjevajućih mužjaka, odnosno 2,7% hrvatske populacije (Budinski i sur., 2021). Ova brojnost pokazuje drastičan pad, s obzirom na to da je do 2007. godine na istom području gnijezdilo između 60 – 200 **kosaca** (Tutiš i sur., 2013). Procjenjuje se da je ovakav negativan trend rezultat zapuštanja livada košanica, zaraštavanja invazivnom stranom biljkom čivitnjačom (*Amorpha fruticosa*) te prenamjene livada košanica u pašnjake (Budinski i sur., 2021). Stanje populacije **kosca** sustavnije se prati na području Lonjskog polja, sukladno Nacionalnom monitoring programu, iako postoje i aktivnosti praćenja na području kojim upravlja JUSMŽ. Na području kojim upravlja JU BPŽ nije zabilježeno gniježđenje kosca u zadnjih 10 godina.

Na nacionalnoj razini, procjenjuje se da su kratkoročni i dugoročni trendovi brojnosti nepovoljni tj. kratkoročno (razdoblje 2007. do 2018.) je brojnost u padu za 20 – 30% , dok su trendovi rasprostranjenosti još uvijek nepoznati. Najveći problemi za **kosca** su ugrožavanje i degradacija staništa. Posebno su problematični napuštanje i zarastanje livada, što je povezano sa sveprisutnom

depupacijom¹³ i deruralizacijom¹⁴, ili pak njihova prenamjena u pašnjake ili oranice te neodgovarajuće tehnike košnje (Dumbović Mazal i sur., 2019). Nizanje godina sa sušom ili poplavama u proljeće dodatan je pritisak na **kosca**. Zato je **kosac** i temeljem kriterija IUCN-a procijenjen kao ugrožena vrsta (Tutiš i sur., 2013).

Osim **kosca**, najbolje je poznato stanje **bijele rode** (*Ciconia ciconia*), koja se gnijezdi u naseljima, a hrani se na vodenim staništima i travnjacima. Naselja su pak posebno značajna za gniježđenje **bijele rode** (*Ciconia ciconia*), točnije aktivna seoska područja (Mikuška, 2014b). Prema rezultatima monitoringa **bijele rode** kojeg je JUPPLP provela u razdoblju od 2004. do 2021. godine, na području Lonjskog polja od 2016. godine nadalje zamijećen je kontinuirani trend smanjenja broja aktivnih gnijezda, što je povezano s depupacijom, odnosno napuštanjem sela, te posljedično zaraštavanjem livada, pašnjaka te vodenih staništa koje **roda** koristi kao hranidbena staništa. Na području BPŽ, u razdoblju od 2009. do 2018. godine zabilježen je stabilan trend broja gnijezda i mladih. U BPŽ se smanjuje broj gnijezda roda na kućama te rode sve više gnijezde na stupovima u električnoj mreži. Trendovi na nacionalnoj razini su također stabilni, a vrsta nije ugrožena niti temeljem kriterija IUCN-a (Tutiš i sur., 2013). Kako bi se prikupili što točniji podaci o kretanju stanja bijele rode, potrebno je kontinuirano provoditi nacionalni program prstenovanja roda, telemetrijsko praćenje roda i po mogućnosti pratiti njihovo gniježđenje kamerama.

Na travnjacima i otovrenim područjima u vrijeme migracija zadržavaju se i preletnice **veliki podzviždač** (*Numenius arquata*) i **ždral** (*Grus grus*).

Trebalo bi nastaviti sustavno pratiti **kosca** i **bijelu rodu**, koristeći se postojećim Nacionalnim programima praćenja.

Stanje ostalih vrsta travnjačkih i mozaičnih staništa slabo je poznato, što jednako vrijedi za gnjezdarice; **eju livadarku** (*Circus pygargus*), **sirijskog djetlića** (*Dendrocopos syriacus*), **rusog svračka** (*Lanius collurio*), **sivog svračka** (*Lanius minor*) i **pjegavu grmušu** (*Sylvia nisoria*); kao i zimovalicu **malog sokola** (*Falco columbarius*) te preletnice **crvenonogu vjetrušu** (*Falco vespertinus*), **velikog pozviždača** (*Numenius arquata*) i **ždrala** (*Grus grus*). I na nacionalnoj razini, trendovi brojnosti i rasprostranjenosti gotovo svih ovih vrsta su još uvijek nepoznati. Stoga bi u sljedećem desetogodišnjem razdoblju trebalo intenzivirati aktivnosti usmjerene na utvrđivanje stanja ovih vrsta, te uspostaviti sustavno praćenje, pri čemu treba koristiti nacionalne monitoring programe (dosad je izrađen Nacionalni monitoring program za **rusog svračka**).

Prema podacima na nacionalnoj razini, najznačajniji pritisci i prijetnje navedenim gnjezdavicama, koji bi bili primjenjivi na područje Donje Posavine, jesu napuštanje tradicionalne poljoprivrede, lov i krivolov (**eja livadarka**, **prepelica**), intenziviranje poljoprivrede i gubitak mozaičnih staništa (**sirijski djetlić**), zarastanje travnjaka i prenamjena livada u pašnjake (**rusi** i **sivi svračak**, **pjegava grmuša**) (Dumbović Mazal i sur., 2019). Ciljne zimovalice i preletnice su pod pritiskom intenziviranja poljoprivrede ili napuštanja tradicionalne poljoprivrede, uključujući i košnju i ispašu na travnjacima. No, u sklopu utvrđivanja stanja populacija pojedinih vrsta, točnije će se procijeniti prisutnost i razmjer pritiska i prijetnji.

¹³ Depupacija je smanjivanje ukupnog broja stanovnika uvjetovano prirodnim padom stanovništva ili negativnim migracijskim saldom" (Izvor: Poveznica 10)

¹⁴ Deruralizacija ili derurizacija je smanjenje udjela stanovništva koje se bavi poljoprivredom i proces iseljavanja iz seoskih u urbana naselja" (Izvor: Poveznica 16)

Od prijetnji koje su primjećene na samom području EM Donja Posavina valja spomenuti stradavanje ptica od elektrokcije i kolizije na elektroenergetskim vodovima, te je učestalo stradavanje ptica uz koridor autoceste A3. Stradavanja je potrebno kontinuirano pratiti u suradnji s lokalnim stanovništvom, HEP-om, HOPS-om i HAC-om.

Još 2015. godine je potpisan Sporazum o suradnji na zaštiti rode od stradavanja od strujnog udara s HEP-om, koji podrazumijeva izolaciju srednjenaponskih stupova i vodova, postavljanje predložaka za gnijezda, ugradnju drvenih električnih stupova u svrhu očuvanja sela graditeljske baštine. JUPPLP je 2018. godine popisala 54 opasnih srednjenaponskih stupova u blizini naselja gdje su bila postojeća i potencijalno opasna mjesta za stradavanja mladih roda od kolizije ili elektrokcije. U suradnji s HEP-om u roku od 3 godine sanirana su sva potencijalno opasna mjesta te u 2021. godini nije bilo niti jednog stradavanja roda na srednjenaponskoj elektro-energetskoj mreži.

Također, kako bi se izbjegli negativni učinci gniježđenja roda na krovovima kuća i drugih objekata, vlasnicima nekretnina se, osim postavljanja podložaka za gnijezda roda na krovove objekata, od 2009. godine isplaćuje i naknada za održavanje krovovišta na kojima se rode gnijezde u BPŽ i SMŽ, a sredstva u jednakom omjeru sufinanciraju županije (kroz proračune JUBPŽ i JUSMŽ) i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

U sljedećim godinama planira se obilazak energetske mreže ispod dalekovoda kako bi se utvrdilo eventualno stradavanje drugih ptica od kolizije ili elektrokcije. Ovaj oblik suradnje se planira nastaviti i u sklopu provedbe ovog Plana upravljanja, te je potrebno uspostaviti bolju suradnju JUSMŽ i JU BPŽ s HEP-om, sukladno mogućnostima JU.

Temeljem prikupljenih podataka o stradavanju ciljnih vrsta ptica uz koridor autoceste A3 potrebno je pokrenuti suradnju s HAC-om, putem dostave prijedloga lokacija za postavljanje neprozirnih zaštitnih ograda uz autocestu.

Iako nisu ciljne vrste područja, vrijedi napomenuti kako u naseljenim mjestima i mozaicima kultiviranih površina obitavaju populacije lastavica i piljaka.

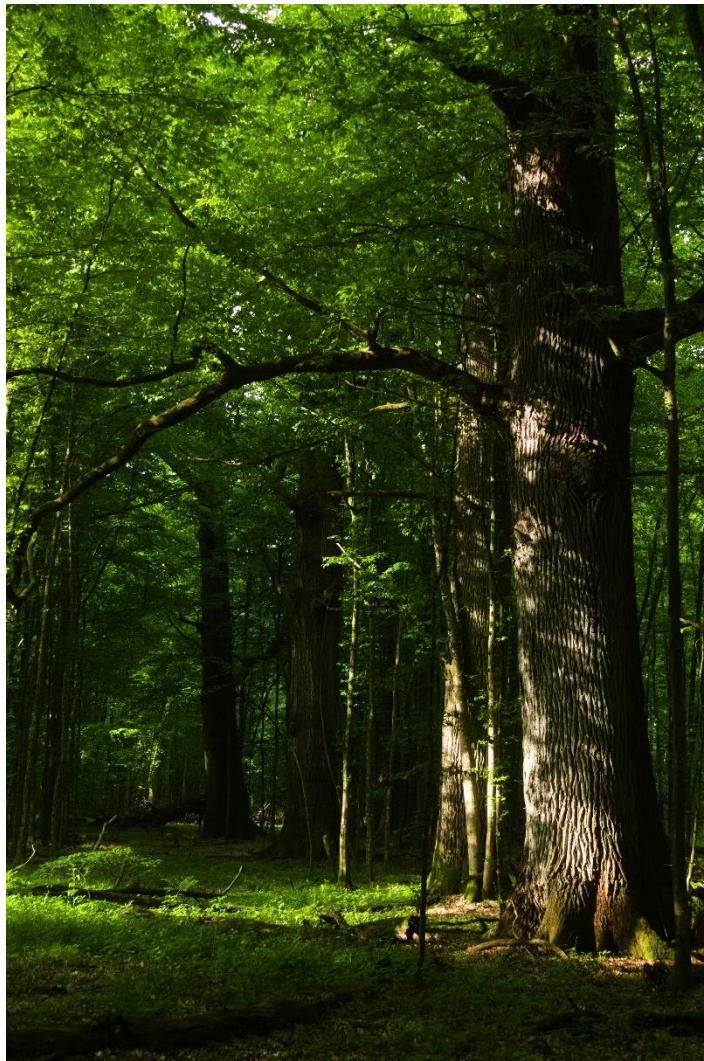
PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva

Stara sastojina hrasta lužnjaka u **PRŠV Prašnik (Slika 3.2)** jedini je izvorni ostatak glasovite slavonske šume i jedina nizinska prašuma u Hrvatskoj. Riječ je o zajednici hrasta lužnjaka i graba; Natura 2000 stanišnom tipu 9160 – Subatlantske i srednjeeuropske hrastove i hrastovo-grabove šume *Carpinion betuli* (Poveznica 31). Iako je područje u prošlosti bilo pod utjecajem ispaše stoke i prehrane pitomih svinja, stanje sastojina Prašnika rezultat je prirodnih uvjeta (Matić i sur., 1979). Utjecaj su imali kopanje kanala u neposrednoj blizini prašume i hidromelioracijski radovi u porječju rijeke Save. Područje je bilo minski sumnjivo nakon Domovinskog rata, a razminirano je 2015. godine (interni podaci JUBPŽ).

PRŠV Prašnik je i važno stanište za šišmiše, posebno za karakteristične šumske vrste koje su na globalnoj razini ugrožene zbog neadekvatnog gospodarenja šumama (Mazija, 2016). Pritom treba izdvojiti dvije Natura 2000 vrste koje su vezane uz stare sastojine: **širokouhi mračnjak** (*Barbastella barbastellus*) i **velikouhi šišmiš** (*Myotis bechsteinii*), od kojih je **velikouhi šišmiš** ugrožen i na nacionalnoj razini, odnosno uvršten je na Crveni popis ugroženih vrsta, dok za **širokouhog mračnjaka** nije bilo moguće utvrditi ugroženost na nacionalnoj razini zbog nedovoljno podataka. Ovaj podatak

ukazuje na potrebu daljnjih istraživanja i uspostavu sustavnog praćenja svih vrsta šišmiša u **Prašniku**, te potrebu daljnjeg očuvanja starih stabala u šumskim sastojinama.

Općenito, na području **Prašnika** rađena su sporadična istraživanja, a posebno otežavajuća okolnost bila je i miniranost područja za vrijeme Domovinskog rada. Nakon što je područje razminirano prva istraživanja šumskog ekosustava započela su 2015. godine, u okviru dvogodišnjeg projekta Šumarskog fakulteta u Zagrebu “Uspostava dugoročnog znanstvenog monitoringa prirodnih šumskih ekosustava u Hrvatskoj” (Poveznica 13). Uspostavljeno je 10 monitoring ploha na kojem Šumarski fakultet u Zagrebu i dalje provodi praćenje.

Slika 3.2 PRŠV Prašnik
Izvor: Fligić, D., 2019

U 2022. godini je provedeno istraživanje pod nazivom “Inventarizacija šuma i šumske vegetacije u posebnim rezervatima šumske vegetacije na području Brodsko-posavske županije” te je u tijeku obrada rezultata istraživanja.

No, **PRŠV Prašnik** je posebno ugrožen. Naime, održavanje ove stare šumske sastojine prvenstveno ovisi o razini podzemne vode, a na ovu razinu primarno utječe postojeća infrastruktura u svrhu obrane od poplava, posebice odvodni kanal. Prema informacijama prikupljenim na Drugoj dioničkoj radionici za PU 7001 – Donja Posavina, sadašnji vodni režim je nepovoljan (podzemne vode su niske) i favorizira rast običnog graba i propadanje hrasta lužnjaka. I dok je u ovom rezervatu bilježeno u prosjeku 60 – 70 stabala običnog graba, sada ga ima više od tisuću (Rezultati Druge dioničke radionice za izradu PU 7001 (PEM Donja Posavina i pridružena ZP: PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva). Iako su predstavnici Hrvatskih šuma predlagali kao jednu od mogućih mjera da se dopusti selektivno gospodarenje grabom, to može biti učinkovito kratkoročno, ali je to samo rješavanje posljedice glavnog problema. Stoga je za dugoročno rješavanje potrebno pronaći rješenje koje će osigurati dovoljnu razinu podzemne vode za opstanak hrasta lužnjaka. U tom smislu, potrebno je u suradnji s Hrvatskim vodama provesti hidrološko istraživanje radi utvrđivanja mogućnosti restauracije i poboljšanja vodnog režima u PRŠV Prašnik, te sukladno rezultatima istraživanja provesti odgovarajuće restauracijske zahvate u okolici Rezervata koji će poboljšati vodni režim na području PRŠV Prašnik, odnosno rezultirati povišenjem razine podzemnih voda na tom području.

Prijetnju za **Prašnik** predstavljaju i klimatske promjene (što se također vjerojatno odražava i na razinu vode), štetnici i invazivne strane vrste. No, još ne postoji dovoljno podataka za donošenje konkretnijih zaključaka i poduzimanje odgovarajućih mjera, zbog čega bi u budućnosti trebalo uložiti napore u praćenje zdravstvenog stanja šuma, invazivnih stranih vrsta te utjecaja klimatskih promjena. Primijećen je problem sa obnovom prašume budući da nema puno ponika hrasta lužnjaka. Razlog nije nedostatak žira budući da hrastovi redovno rode žirom. Moguć je negativan utjecaj divljači, posebno svinja koje jedu žir, iako neki znanstveni radovi sugeriraju pozitivan utjecaj divljih i domaćih svinja na očuvanje i obnovu šumskih ekosustava (Poveznica 30).

ZK Pašnjak Iva je prirodna retencija u koju se putem kanala Trnava, Draževac i Starča ulijevaju vode rijeke Save tijekom visokog vodostaja (Poveznica 3) (**Slika 3.3**). Ovaj važni travnjački lokalitet karakteriziraju nitrofilni pašnjaci i travnjaci, omeđeni poplavnom šumom hrasta lužnjaka i obrađenim poljoprivrednim česticama (Poveznica 32). Od brojnih vrsta posebno je specifična močvarna smeđa žaba (*Rana arvalis*), što je najistočniji zabilježeni nalaz u Hrvatskoj. U vrijeme plavljenja Iva postaje mrijestilište riba te hranilište mnogih vrsta ptica, uključujući crnu rodu (*Ciconia nigra*) i štekavca (*Haliaeetus albicilla*). Nakon povlačenja vode ovo područje lokalno stanovništvo koristi za ispašu stoke, posebno izvorne domaće pasmine posavskog konja, što je dobar način za sprječavanje zaraštavanja staništa. Naime, veliki problem predstavlja širenje strane invazivne vrsta čivitnjača (*Amorpha fruticosa*), koja prekriva sve veće površine pašnjaka. Stoga je najvažnije nastaviti koristiti pašnjak, odnosno osigurati stalnu ispašu stoke, posebice s izvornim pasminama kao što je već prisutni posavski konj. Uz to, potrebno je nastaviti i košnju. Redovno korištenje pašnjaka i dovoljan broj grla stoke na njemu ovisi i o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu RH u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18, 98/19, 57/22), jer za raspisivanje natječaja za zakup zajedničkog pašnjaka još nisu ostvareni preduvjeti (Općina Dragalić još nije izradila Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vl. RH, ali je nadležnoj JU izrazila spremnost za njegovu skoru izradu.). Osim čivitnjače, sve veći problem predstavlja i pojava dabra, koji pravi manje štete na Ivi (usmeno JUBPŽ, 2022). Kako bi se prikupilo što više dodatnih kvalitetnih podataka o životinjskim vrstama koje stalno ili privremeno borave na području ZK Pašnjak Iva, potrebno je provesti dodatna istraživanja i monitoringe, s naročitim fokusom na ptice i oprašivače.

Slika 3.3 ZK Pašnjak Iva

Izvor: Fotoarhiva JUBPŽ, 2022, foto: Andrić, V.

Invazivne strane vrste

Na razini Donje Posavine, stanje invazivnih stranih vrsta najbolje je poznato na području Parka prirode Lonjsko polje. Ovdje je problem invazivnih stranih vrsta posebno vezan uz napuštanje područja i tradicionalnih poljoprivrednih aktivnosti, posebno nakon Domovinskog rata. Sjeme čivitnjače (*Amorpha fruticosa*) se širilo poplavnim vodama i vrlo brzo počelo okupirati travnjake i šume, a u posljednjih 30-ak godina došlo je i do širenja drugih invazivnih stranih vrsta kao što je obalna dikica (*Xanthium strumarium*), bodljikava tikvica (*Echinocystis lobata*), te danas sve više prisutne rejnutrije (*Reynutria spp.*), prava svilenica (*Asclepias syriaca*) i žljezdasti pajasen (*Ailanthus altissima*). Invazivne strane vrste je nemoguće u potpunosti ukloniti, već samo održavati kombiniranim metodama košnje ili ispaše. U tome je velika uloga lokalnog stanovništva koje se bavi ekstenzivnim stočarstvom i koje kroz sustav mjera poticaja u poljoprivredi u ruralnom razvoju ima obvezu uklanjanja invazivnih stranih vrsta jednom godišnje.

U posljednje tri godine na nekoliko lokaliteta u PPLP su evidentirane rejnutrije, a njihova prisutnost na obalama rijeke Save i uz rukavce upućuje na činjenicu da se šire mehanizacijom u sklopu izvođenja radova održavanja na vodno-gospodarskim objektima.

3.2.1.2. Opći cilj

U Donjoj Posavini su očuvana staništa i populacije ptica te jedinstvena područja mozaičnog krajobrazu, prašume, poplavnih šuma i travnjaka.

3.2.1.3. Posebni ciljevi

Podtema AA. ŠUMSKI EKOSUSTAV

Posebni cilj podteme AA. *Poboljšano je znanje o ciljnim vrstama ptica vezanim za šumske ekosustave.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme AA.:

- Očuvana su pogodna staništa i populacije svih ciljnih vrsta ptica vezanih uz šumska staništa PEM Donja Posavina.¹⁵
- Moguća je kvalitetnija procjena stanja ciljnih vrsta ptica (ažurirani SDF-ovi i šire, na razini kontinentalne biogeografske regije).
- Poznati su višegodišnji trendovi populacija svih ciljnih vrsta ptica vezanih uz šumska staništa te pritisci i prijetnje, kao osnova za daljnje adaptivno upravljanje.

Podtema AB. VODENI EKOSUSTAV

Posebni cilj podteme AB. *Očuvana su vodena staništa i uz njih vezane ciljne vrste u povoljnom stanju očuvanosti, koje se sustavno prati.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme AB.:

- Očuvana su pogodna staništa i populacije ciljnih vrsta ptica vezanih uz vodena staništa PEM Donja Posavina.¹⁵
- Moguća je kvalitetnija procjena stanja ciljnih vrsta i stanišnog tipa (ažurirani SDF-ovi područja EM i šire, na razini kontinentalne biogeografske regije).
- Poznati su višegodišnji trendovi populacija svih ciljnih vrsta ptica vezanih uz vodena staništa te pritisci i prijetnje, kao osnova za daljnje adaptivno upravljanje.

¹⁵ Populacije i pogodna staništa za ciljne vrste ptica iz pokazatelja odnose se na populacije i pogodna staništa navedena u ciljevima očuvanja u Pravilniku o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže

Podtema AC. TRAVNJAČKA I MOZAIČNA STANIŠTA

Posebni cilj podteme AC. *Očuvana je postojeća mozaičnost travnjačkih staništa i kultiviranih površina s vezanim ciljnim vrstama u povoljnom stanju očuvanosti, koje se sustavno prati.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme AC:

- Očuvana su pogodna staništa i populacije ciljnih vrsta ptica vezanih uz travnjačka i mozaična staništa PEM Donja Posavina.¹⁶
- Moguća je kvalitetnija procjena stanja ciljnih vrsta i ciljnog stanišnog tipa (ažurirani SDF-ovi i šire, na razini kontinentalne biogeografske regije).
- Poznati su višegodišnji trendovi populacija svih ciljnih vrsta vezanih uz travnjačka i mozaična staništa te pritisci i prijetnje, kao osnova za daljnje adaptivno upravljanje.

Podtema AD. PRŠV PRAŠNIK I ZK PAŠNJAK IVA

Posebni cilj podteme AD. *PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva su istraženi i očuvani u dobrom stanju te pružaju kvalitetno stanište svim vezanim ciljnim i zaštićenim vrstama.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme AD.:

- Stanje šumske vegetacije u PRŠV Prašnik je dobro istraženo i redovno se prati.
- Temeljem suradnje sa znanstvenom zajednicom i prikupljenim podacima o podzemnim razinama voda, moguće je osmisлити prijedlog hidromelioracijskih zahvata u okolici PRŠV Prašnik koji će osigurati povoljne ekološke uvjete za ovo zaštićeno područje.
- Stanje travnjačkih zajednica na ZK Pašnjak Iva dobro je istraženo i redovno se prati čime je osigurana podloga za njegovo adaptivno upravljanje.

Podtema AE. INVAZIVNE STRANE VRSTE

Posebni cilj podteme AE.: *Prisutnost i rasprostranjenost invazivnih stranih vrsta je poznata i smanjena u odnosu na nulto stanje.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme AE.:

- Poznato je stanje invazivnih stranih vrsta te je njihova rasprostranjenost smanjena u odnosu na nulto stanje.
- Smanjen je utjecaj invazivnih stranih vrsta na ciljne i ostale vrste (kroz izvještaje o praćenju vrsta i stanišnih tipova iz podtema AA, AB, AC i AD – bit će adresirani i pritisci od invazivnih stranih vrsta – kvalitativna procjena).

¹⁶ Populacije i pogodna staništa za ciljne vrste ptica iz pokazatelja odnose se na populacije i pogodna staništa navedena u ciljevima očuvanja u Pravilniku o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže.

3.2.1.4. Aktivnosti

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
AA	ŠUMSKI EKOSUSTAV															
AA1	Istražiti veličinu populacija vrsta, stanje vrsta i utvrditi površinu staništa za ciljne vrste ptica - crna roda (<i>Ciconia nigra</i>) i štekavac (<i>Haliaeetus albicilla</i>).	Izvešće o inicijalnom istraživanju stanja populacije s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge, Hrvatske šume	1											18.000,00	
				1											7.000,00	JUSMŽ
				1											7.000,00	JUPPLP
				1											4.000,00	JUBPŽ
AA2	Istražiti veličinu populacije vrste, stanje vrste i utvrditi površinu staništa za ciljnu vrstu ptice - jastrebača (<i>Strix uralensis</i>).	Izvešće o inicijalnom istraživanju stanja populacije s georeferenciranim podacima o brojnosti navedene ciljne vrste ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu,	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, Hrvatske šume	1											15.000,00	

¹⁷ Neke od ovdje planiranih aktivnosti su za JUPPLP planirane i u sklopu drugog PU, a radi lakšeg planiranja troškova provedbe aktivnosti, to je u stupcu „Troškovi provedbe“ posebno naznačeno oznakom: „**PU 103**“ i u tom slučaju nisu planirani troškovi provedbe aktivnosti za PU 7001.

Pojasnjenje: U sklopu projekta „Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000“ (KK.06.5.2.03.0001), uz ovaj Plan upravljanja područjem ekološke mreže Donja Posavina (HR1000004) te zaštićenim područjima Posebnim rezervatom šumske vegetacije Prašnik i Značajnim krajobrazom Pašnjak Iva (PU 7001), JUPPLP koordinira izradu Plana upravljanja Parkom prirode Lonjsko polje te područjem ekološke mreže Lonjsko polje (HR2000416) (**PU 103**) te koordinira izradu Plana upravljanja područjem ekološke mreže Sava nizvodno od Hrušćice (HR2001311) (PU 003), uz sudjelovanje JUZgŽ, JUSMŽ, JUBPŽ i JUVSŽ.

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
		pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.		1											5.000,00	JUSMŽ
				1											5.000,00	JUPPLP
				1											5.000,00	JUBPŽ
AA3	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljne vrste ptice - štekavac (<i>Haliaeetus albicilla</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedenu ciljnu vrstu ptice. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedene ciljne vrste ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, , Hrvatske šume	1											-	
				1											-	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷		
AA4	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljne vrste ptice - crna roda (<i>Ciconia nigra</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedenu ciljnu vrstu ptice. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedene ciljne vrste ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, Hrvatske šume	1											-		
				1											-	JUSMŽ	
				1												-	JUPPLP
				1												-	JUBPŽ
AA5	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - crna žuna (<i>Dryocopus martius</i>), siva žuna (<i>Picus canus</i>) i crvenoglavi djetlić (<i>Dendrocopus medius</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, Hrvatske šume	1											10.000,00		

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
		preporukama za prilagodbu upravljanja.		1											-	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											10.000,00	JUBPŽ
AA6	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljne vrste ptice - bjelovrata muharica (<i>Ficedulla albicollis</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedenu ciljnu vrstu ptice. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedene ciljne vrste ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, , Hrvatske šume	1											10.000,00	
				1											-	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											10.000,00	JUBPŽ
AA7	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - orao kliktaš (<i>Aquila pomarina</i> (<i>Clanga pomarina</i>)), crna lunja (<i>Milvus migrans</i>) i škanjac osaš (<i>Pernis apivorus</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu,	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge, Hrvatske šume	1											60.000,00	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
		pritislima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.		1											20.000,00	JUSMŽ
				1											20.000,00	JUPPLP
				1											20.000,00	JUBPŽ
AA8	Analizirati rezultate SMART istraživanja te na temelju toga procijeniti potrebu za dodatnim istraživanjima određenih ciljnih vrsta ptica.	Izrađena je analiza rezultata SMART istraživanja s procjenom potrebe za dodatnim istraživanjima određenih ciljnih vrsta ptica.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, Hrvatske šume	1											-	
				1											-	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ
AB	VODENI EKOSUSTAV															
AB1	Istražiti veličinu populacija vrsta, stanje vrsta i utvrditi površinu staništa za ciljnu vrstu šljuka kokošica (<i>Gallinago gallinago</i>).	Izvješće o inicijalnom istraživanju stanja populacije s georeferenciranim podacima o brojnosti navedene ciljne vrste ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritislima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											15.000,00	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷
				1											5.000,00
				1											5.000,00
				1											5.000,00
AB2	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - orao klockotaš (<i>Aquila clanga</i> (<i>Clanga clanga</i>)) i bukoč (<i>Pandion haliaetus</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, NVO-i	1											-
				1											-
				1											-
				1											-

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
AB3	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljne vrste ptice - eja močvarica (<i>Circus aeruginosus</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedenu ciljnu vrstu ptice. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedene ciljne vrste ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											35.000,00	
				1										10.000,00	JUSMŽ	
				1										10.000,00	JUPPLP	
				1										15.000,00	JUBPŽ	
AB4	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - bjelobrada čigra (<i>Chlidonias hybrida</i>), crnogri gnjurac (<i>Podiceps nigricollis</i>) i patka njorka (<i>Aythya nyroca</i>), patka kreketaljka (<i>Anas strepera</i> (<i>Mareca strepera</i>)), patka gogoljica (<i>Netta</i>	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											30.000,00	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
	<i>rufina</i>), crna čigra (<i>Chlidonias niger</i>).			1											10.000,00	JUSMŽ
				1											10.000,00	JUPPLP
				1											10.000,00	JUBPŽ
AB5	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - čaplja danguba (<i>Ardea purpurea</i>), žuta čaplja (<i>Ardeola ralloides</i>), velika bijela čaplja (<i>Casmerodius albus</i>), mala bijela čaplja (<i>Egretta garzetta</i>) i žličarka (<i>Platalea leucorodia</i>), gak (<i>Nycticorax nycticorax</i>), mali vranac (<i>Phalacrocorax pygmeus</i> (<i>Microcarbo pygmeus</i>)).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											40.000,00	
				1											20.000,00	JUSMŽ
				1											PU 103	JUPPLP
				1											20.000,00	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
AB6	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - čapljica voljak (<i>Ixobrychus minutus</i>), riđa štijoka (<i>Porzana porzana</i>), siva štijoka (<i>Porzana parva</i> (<i>Zapornia parva</i>)), mala štijoka (<i>Porzana pusilla</i> (<i>Zapornia pusilla</i>))	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											60.000,00	
				1										20.000,00	JUSMŽ	
				1										20.000,00	JUPPLP	
				1										20.000,00	JUBPŽ	
AB7	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - mala prutka (<i>Actitis hypoleucos</i>), vodomar (<i>Alcedo atthis</i>), bregunica (<i>Riparia riparia</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											-	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
				1											-	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ
AB8	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - prutka migavica (<i>Tringa glareola</i>), pršljivac (<i>Philomachus pugnax</i>), ždral (<i>Grus grus</i>), crnoprugasti trstenjak (<i>Acrocephalus melanopogon</i>), patka lastarka (<i>Anas acuta</i>), patka žličarka (<i>Anas clypeata</i>), kržulja (<i>Anas crecca</i>), zviždara (<i>Anas penelope</i>), divlja patka (<i>Anas platyrhynchos</i>), patka pupčanica (<i>Anas querquedula</i>), lisasta guska (<i>Anser albifrons</i>), siva guska (<i>Anser anser</i>), guska glogovnjača (<i>Anser</i>	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja		1											10.000,00	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
	<i>fabalis</i>), glavata patka (<i>Aythya ferina</i>), krunata patka (<i>Aythya fuligula</i>), patka batoglavica (<i>Bucephala clangula</i>), crvenokljuni labud (<i>Cygnus olor</i>), liska (<i>Fulica atra</i>), crnorepa muljača (<i>Limosa limosa</i>), kokošica (<i>Rallus aquaticus</i>), crna prutka (<i>Tringa erythropus</i>), krivokljuna prutka (<i>Tringa nebularia</i>), crvenonoga prutka (<i>Tringa totanus</i>), vivak (<i>Vanellus vanellus</i>), veliki pozviždač (<i>Numenius arquata</i>)															
				1											10.000,00	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
AB9	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljne vrste ptice - šljuka kokošica (<i>Gallinago gallinago</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedenu ciljnu vrstu ptice. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedene ciljne vrste ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge, NVO	1											30.000,00	
				1										10.000,00	JUSMŽ	
				1											10.000,00	JUPPLP
				1											10.000,00	JUBPŽ
AB10	Provoditi zimsko prebrojavanje ptica na IWC lokalitetima unutar područja obuhvata PU.	Izvešća koja se šalju nacionalnom koordinatoru za zimsko prebrojavanje ptica. Izvešća prema Ramsarskoj konvenciji.	Znanstveno-istraživačke institucije, Bird Life International, nacionalni IWC koordinatori, lokalne škole, NVO-i	1											-	
				1											-	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷		
AB11	Analizirati rezultate SMART istraživanja te na temelju toga procijeniti potrebu za dodatnim istraživanjima određenih ciljnih vrsta ptica.	Izrađena je analiza rezultata SMART istraživanja s procjenom potrebe za dodatnim istraživanjima određenih ciljnih vrsta ptica.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR	1											-		
				1											-	JUSMŽ	
				1												-	JUPPLP
				1												-	JUBPŽ
AB12	Sudjelovati u planiranju i provedbi projekata restauracije mrtvaja Tišina Budaševo, Topolovac i Prelošćica.	Ostvarena je suradnja sa Hrvatskim vodama. Izrađen je projektni prijedlog.	Hrvatske vode, SMŽ	3											1.000,00		
				3											1.000,00	JUSMŽ	
																-	JUPPLP
																-	JUBPŽ
AC	TRAVNJAČKA I MOZAIČNA STANIŠTA																

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
AC1	Istražiti veličinu populacija vrsta, stanje vrsta i utvrditi površinu staništa za ciljne vrste ptica: sivi svračak (<i>Lanius minor</i>) i eja livadarka (<i>Circus pygargus</i>).	Izvešće o inicijalnom stanju populacija navedenih ciljnih vrsta ptica s georeferenciranim podacima o brojnosti ciljnih vrsta, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											21.000,00	
				1										7.000,00	JUSMŽ	
				1										7.000,00	JUPPLP	
				1										7.000,00	JUBPŽ	
AC2	Istražiti prisutnost vrste, veličinu populacije vrste, stanje vrste i utvrditi površinu staništa za ciljnu vrstu ptica kosac (<i>Crex crex</i>) na području BPŽ.	Izvešće o inicijalnom stanju populacija navedenih ciljnih vrsta ptica s georeferenciranim podacima o brojnosti ciljnih vrsta, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											5.000,00	
															JUSMŽ	
															JUPPLP	
				1										5.000,00	JUBPŽ	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷		
AC3	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljne vrste ptice - kosac (<i>Crex crex</i>). ¹⁸	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR	1											-		
				1											-	JUSMŽ	
				1												-	JUPPLP
				1												-	JUBPŽ
AC4	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - mali sokol (<i>Falco columbarius</i>) i eja strnjarica (<i>Circus cyaneus</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR	1											30.000,00		
				1											10.000,00	JUSMŽ	
				1												10.000,00	JUPPLP
				1												10.000,00	JUBPŽ

¹⁸ JUBPŽ će provesti ovu aktivnost ukoliko uspiju provesti planiranu aktivnost pod kodom AC2.

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
AC5	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljne vrste ptice - crvenonoga vjetruša (<i>Falco vespertinus</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedenu ciljnu vrstu ptice. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedene ciljne vrste ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											15.000,00	
				1										5.000,00	JUSMŽ	
				1										5.000,00	JUPPLP	
				1										5.000,00	JUBPŽ	
AC6	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljne vrste ptice - sirijski djetlić (<i>Dendrocopos syriacus</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedenu ciljnu vrstu ptice. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenoj ciljnoj vrsti ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											9.000,00	
				1										3.000,00	JUSMŽ	
				1										3.000,00	JUPPLP	
				1										3.000,00	JUBPŽ	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
AC7	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - rusi svračak (<i>Lanius collurio</i>) i pjegava grmuša (<i>Sylvia nisoria</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											15.000,00	
				1										5.000,00	JUSMŽ	
				1										5.000,00	JUPPLP	
				1										5.000,00	JUBPŽ	
AC8	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljne vrste ptice - roda (<i>Ciconia ciconia</i>).	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedenu ciljnu vrstu ptice. Izvešće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedene ciljne vrste ptice, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR	1											-	
				1										-	JUSMŽ	
				1										-	JUPPLP	
				1										-	JUBPŽ	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
AC9	Uspostaviti i provoditi sustavno praćenje stanja ciljnih vrsta ptica - sivi svračak (<i>Lanius minor</i>) i eja livadarka (<i>Circus pygargus</i>)	Izrađen <i>site level</i> monitoring protokol za navedene ciljne vrste ptica. Izvješće o provedenom praćenju stanja s georeferenciranim podacima o brojnosti navedenih ciljnih vrsta ptica, rasprostranjenosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama i preporukama za prilagodbu upravljanja	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	1											21.000,00	
				1										7.000,00	JUSMŽ	
				1										7.000,00	JUPPLP	
				1										7.000,00	JUBPŽ	
AC10	Isplaćivati naknade za održavanje krovišta vlasnicima objekata na kojima se gnijezdi roda.	Broj prikupljenih prijava. Broj isplaćenih naknada. Izrađeno je izvješće FZOEU.	FZOEU, SMŽ, BPŽ,	2											170.000,00	
				2										130.000,00	JUSMŽ	
				2										-	JUPPLP	
				2										40.000,00	JUBPŽ	
AC11	Sukladno rezultatima monitoringa ciljnih vrsta, sudjelovati u restauraciji travnjačkih staništa.	Projekt restauracije prijavljen na nacionalne ili EU fondove. Obnovljeno je najmanje 50 ha površine zarasle čivitnjačom ili autohtonom vegetacijom na području PPLP.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, JLS, Hrvatske vode, Euronatur, OPG-i, vanjski izvršitelj usluge	2										250.000,00		

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷		
															-	JUSMŽ	
				2											250.000,00	JUPPLP	
															-	JUBPŽ	
AC12	Analizirati rezultate SMART istraživanja te na temelju toga procijeniti potrebu za dodatnim istraživanjima određenih ciljnih vrsta ptica.	Izrađena je analiza rezultata SMART istraživanja s procjenom potrebe za dodatnim istraživanjima određenih ciljnih vrsta ptica.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR	1											-		
				1											-	JUSMŽ	
				1												-	JUPPLP
				1												-	JUBPŽ
AC13	Provoditi nacionalni program prstenovanja roda.	Izrađeno je Izvješće o provedenom prstenovanju.	HAZU, vanjski izvršitelj usluge, HEP, MINGOR												30.000,00		
				3											10.000,00	JUSMŽ	
				1											15.000,00	JUPPLP	
				2											5.000,00	JUBPŽ	
AC14	Provoditi telemetrijsko praćenje roda.	Ugrađeni su GPS transponderi na najmanje 5 roda godišnje.	ZOO Zagreb, vanjski izvršitelj usluge	3											-		
															-	JUSMŽ	
				3											-	JUPPLP	
													-	JUBPŽ			
AC15	Pratiti gniježđenje rode video kamerom.	Izrađeno je izvješće o praćenju gniježđenja rode.	MINGOR, vanjski izvršitelj usluge,											9.000,00			

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
			JLS, lokalne škole	3											3.000,00	JUSMŽ
				1											3.000,00	JUPPLP
				3											3.000,00	JUBPŽ
AC16	Dojaviti MINGOR-u pronalaska ozlijeđenih i uginulih strogo zaštićenih vrsta putem obrasca za dojavu pronalaska mrtvih, ozlijeđenih i bolesnih strogo zaštićenih životinja.	Broj pronađenih/zbrinutih jedinki. U slučaju pronalaska, svi podaci su uneseni u bazu podataka.	MINGOR, lokalno stanovništvo	1											-	
				1											-	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ
AC17	Analizirati uzroke smrtnosti strogo zaštićenih vrsta.	Izrađeno je izvješće s analizom smrtnosti strogo zaštićenih vrsta.	MINGOR, vanjski izvršitelj usluge, Veterinarski fakultet u Zagrebu, Hrvatski veterinarski institut	3											6.000,00	
				3											2.000,00	JUSMŽ
				3											2.000,00	JUPPLP
				3											2.000,00	JUBPŽ
AC18	Pratiti stradavanje ciljnih vrsta ptica na autocesti A3.	Izrađeno je izvješće s analizom smrtnosti ciljnih vrsta ptica.	MINGOR, HAC	3											-	
				3											-	JUSMŽ
				3											-	JUPPLP
				3											-	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷		
AC19	Temeljem rezultata kontinuiranog praćenja stradavanja ciljnih vrsta ptica na autocesti A3, razraditi prijedloge lokacija za postavljanje neprozirnih zaštitnih ograda te se zalagati za njihovo postavljanje kod HAC.	Izrađeno je izvješće s analizom smrtnosti ciljnih vrsta ptica. Izrađen je prijedlog za postavljanje ograda. Prijedlog je dostavljen MINGOR-u i HAC-u.	MINGOR, vanjski izvršitelj usluge, HAC	3											-		
				3											-	JUSMŽ	
				3												-	JUPPLP
				3												-	JUBPŽ
AC20	Puštati rehabilitirane ciljne vrste i strogo zaštićene vrste ptica natrag u prirodu.	Broj prstenovanih i puštenih ptica.	AWAP, ZOO, MINGOR, Centar za zbrinjavanje zaštićenih vrsta životinja u Ruščici												-		
				3											-	JUSMŽ	
				2											-	JUPPLP	
				3											-	JUBPŽ	
AC21	Jačati suradnju sa oporavilištima za ozlijeđene vrste ptica.	Održan najmanje 1 sastanak godišnje s oporavilištima za ozlijeđene vrste ptica.	AWAP, ZOO, MINGOR, Centar za zbrinjavanje zaštićenih vrsta životinja u Ruščici	3											-		
				3											-	JUSMŽ	
				3											-	JUPPLP	
				3											-	JUBPŽ	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷		
AC22	Izraditi i dostaviti podloške za gnijezda roda na krovovima lokalnom stanovništvu.	Broj zaprimljenih zahtjeva. Broj izrađenih i dostavljenih podložaka lokalnom stanovništvu.	Lokalno stanovništvo, DVD												-		
				3											-	JUSMŽ	
				1												-	JUPPLP
				3												-	JUBPŽ
AC23	Dostavljati prijedloge lokacija za zaštitu od elektrokuacije i kolizije ptica na elektroenergetsku mrežu i lokacije za postavljanje podložaka na električnim stupovima.	Broj dostavljenih prijedloga lokacija za podloške za stupove. Broj godišnje postavljenih zaštita. Broj lokacija za izolaciju žica na električnim stupovima.	HEP, HOPS, MINGOR, BIOM	1											-		
				1											-	JUSMŽ	
				1											-	JUPPLP	
				1											-	JUBPŽ	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
AD	PRŠV PRAŠNIK I ZK PAŠNJAK IVA															
AD1	Nastaviti suradnju s Fakultetom šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu u cilju razmjene informacija i provođenja dugoročnog znanstvenog monitoringa trajnih ploha u PRŠV Prašnik.	Evidencija pisane korespodencije. Minimalno 4 održana sastanaka tijekom cjelokupnog perioda provedbe PU.	Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, HŠ	2											-	
															-	JUSMŽ
															-	JUPPLP
				2											-	JUBPŽ
AD2	Provesti hidrološko istraživanje radi utvrđivanja mogućnosti restauracije i poboljšanja vodnog režima u PRŠV Prašnik.	Izvješće o provedenom hidrološkom istraživanju sa smjericama za restauraciju.	MINGOR, Hrvatske vode	2											15.000,00	
															-	JUSMŽ
															-	JUPPLP
				2											15.000,00	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷			
AD3	Temeljem provedenog hidrološkog istraživanja provesti restauraciju vodnog režima u okolnom području PRŠV Prašnik.	Izrađena projektna ideja hidromelioracijskog zahvata koji osigurava zadržavanje poplavnih voda na području PRŠV Prašnik. Poboljšan je vodni režim PRŠV Prašnik uslijed provedenih restauracija vodnog režima okolnog područja.	MINGOR, Hrvatske vode, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu	3											50.000,00			
																-	JUSMŽ	
																	-	JUPPLP
				3												50.000,00	JUBPŽ	
AD4	Uspostaviti praćenje stanja populacija šišmiša, posebno velikouhog šišmiša (<i>Myotis bechsteineii</i>) i širokouhog mračnjaka (<i>Barbastella barbastellus</i>) utvrditi stanje vrsta i veličinu njihovih populacija.	Izvešće o provedenom praćenju stanja svih vrsta šišmiša koji obitavaju na području PRŠV Prašnik, a naročito za velikouhog šišmiša (<i>Myotis bechsteineii</i>) i širokouhog mračnjaka (<i>Barbastella barbastellus</i>) s podacima o brojnosti, kvaliteti i veličini staništa za vrstu, pritiscima i prijetnjama.	Znanstveno-istraživačke institucije, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	2											10.000,00			
																-	JUSMŽ	
																-	JUPPLP	
				2												10.000,00	JUBPŽ	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷			
AD5	Uspostaviti praćenje ekoloških parametara u novoizgrađenoj znanstvenoj stanici u okolici PRŠV Prašnik.	Podaci o ekološkim parametrima javno dostupni putem web stranice JUBPŽ u stvarnom vremenu.	Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, Znanstveno-istraživačke institucije, vanjski izvršitelj usluge	3											2.000,00			
																-	JUSMŽ	
																	-	JUPPLP
				3													2.000,00	JUBPŽ
AD6	Provesti istraživanje leptira i vretenaca na području ZK Pašnjak Iva.	Izvešće o inicijalnom istraživanju leptira i vretenaca na području ZK Pašnjak Iva	Znanstveno-istraživačke institucije, NVO	2											8.000,00			
																-	JUSMŽ	
																-	JUPPLP	
				2												8.000,00	JUBPŽ	
																	-	JUSMŽ
																	-	JUPPLP
AD7	Provesti istraživanje saproksilnih kornjaša na području PRŠV Prašnik.	Izvešće o inicijalnom istraživanju saproksilnih kornjaša na području PRŠV Prašnik.	Znanstveno-istraživačke institucije, NVO	3											5.000,00			
																-	JUSMŽ	
																-	JUPPLP	
				3												5.000,00	JUBPŽ	
AD8	Uspostaviti i provoditi monitoring		MINGOR	2										-				

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
	oprašivača na ZK Pašnjak Iva.	Izvešće o provedenom monitoringu oprašivača na ZK Pašnjak Iva.													-	JUSMŽ
															-	JUPPLP
				2											-	JUBPŽ
AD9	Zagovarati izradu Programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem na području ZK Pašnjak Iva i pratiti provedbu istog.	Minimalno jedan sastanak godišnje dok se ne donese Program raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem koji uključuje ZK Pašnjak Iva. ZK Pašnjak Iva uvršten u Program raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljište Općine Dragalić.	Općina Dragalić, Udruga uzgajivača posavskog hladnokrvnjaka „Slavonac“, lokalni stočari, MINGOR, NVO-i	1											-	
															-	JUSMŽ
															-	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ
AD10	Izraditi, postaviti i održavati kućice za zlatovrane na području ZK Pašnjak Iva.	Izrađeno je i postavljeno je 5 kućica za ptice.	vanjski izvršitelj usluge	3											2.000,00	
															-	JUSMŽ
															-	JUPPLP
				3											2.000,00	JUBPŽ
AD11	Provoditi monitoring i prstenovanje ptica u postavljenim kućicama za ptice na području ZK Pašnjak Iva.	Izvešće o monitoringu i prstenovanjem pticama u postavljenim kućicama na području ZK Pašnjak Iva.	NVO-o, HAZU - Zavod za ornitologiju, MINGOR, vanjski izvršitelj usluge	3											1.000,00	
															-	JUSMŽ
															-	JUPPLP
				3											1.000,00	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷			
AD12	Restaurirati pašnjak uklanjanjem čivitnjače na području Podzone IIC Restauracije staništa - uklanjanje čivitnjače ZK Pašnjak Iva.	Minimalno 25 ha Pašnjaka Iva - Podzona IIC Restauracije staništa - uklanjanje čivitnjače je očišćeno od čivitnjače.	Udruga uzgajivača posavskog hladnokrvnjaka „Slavonac“, Općina Dragalić, vanjski izvođači	2											120.000,00			
																-	JUSMŽ	
																	-	JUPPLP
				2													120.000,00	JUBPŽ
AD13	Uklanjanje čivitnjaču na području IID Podzone restauracije mozaičnih staništa - zona mira ZK Pašnjak Iva.	Minimalno 5 ha Pašnjaka Iva - IID Podzona restauracije mozaičnih staništa - zona mira očišćeno od čivitnjače.	Udruga uzgajivača posavskog hladnokrvnjaka „Slavonac“, Općina Dragalić, vanjski izvođači	3											15.000,00			
																-	JUSMŽ	
																-	JUPPLP	
				3												15.000,00	JUBPŽ	
AE	INVAZIVNE STRANE VRSTE																	
AE1	Unositi podatke o nalazima invazivnih stranih vrsta u aplikaciju "Invazivne strane vrste Hrvatske".	Minimalno 10 unosa u aplikaciju MINGOR-a godišnje.	MINGOR	1											-			
				1											-	JUSMŽ		
				1											PU 103	JUPPLP		
				1											-	JUBPŽ		

<p>AE2</p>	<p>Sudjelovati u provedbi Planova upravljanja invazivnim stranim vrstama (prava svilenica, žlijezdasti nedirak, crvenouha kornjača i dr.).</p>	<p>Broj radionica za izradu planova upravljanja invazivnim stranim vrstama sa sudjelovanjem djelatnika JU.</p> <p>Izrađeno je godišnje izvješće o provedenim aktivnostima iz PU invazivnim stranim vrstama.</p>	<p>MINGOR, HŠ, HV, LU, LD, RU, RD, vanjski izvršitelj usluge</p>																						
-------------------	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Plan upravljanja područjem ekološke mreže Donja Posavina (HR1000004) i pridruženim zaštićenim područjima:
 Posebnim rezervatom Prašnik i Značajnim krajobrazom Pašnjak Iva (šifra: PU 7001)

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁷	
				2											-	JUSMŽ
				1											PU 103	JUPPLP
				2											-	JUBPŽ

3.2.2. Tema B. Održivost korištenja prirodnih dobara

3.2.2.1. Evaluacija teme

Za očuvanje područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina najrelevantniji gospodarski sektori jesu: šumarstvo, vodno gospodarstvo, poljoprivreda i elektroprivreda, a osim toga prisutni su industrija, lovstvo, ribarstvo te turizam.

S obzirom na to da je najveći dio šuma na području Donje Posavine u državnom vlasništvu (94 %) (Zonacija MINGOR, 2021; Poveznica 10) najvažniji subjekt u **gospodarenju šumama** jesu Hrvatske šume. Šume jesu izložene različitim pritiscima i prijetnjama, prvenstveno vezanim uz vodni režim i klimatske promjene. U posljednjih 10 godina šume poljskog jasena su pod velikim pritiskom gljivice *Chalara fraxinea*, a šume hrasta lužnjaka svake godine napada invazivna strana vrsta hrastova mrežasta stjenica - štetnik koji je došao iz Kine te svake godine smanjuje prirast i vegetativni rast lužnjaka. No, ohrabrujuće je da se način gospodarenja šumama u sve većoj mjeri prilagođava zahtjevima očuvanja ekološke mreže Natura 2000. Tako su za 10 gospodarskih jedinica koji pokrivaju čak 49% ukupne površine šuma na ovom području izrađeni Programi gospodarenja koji su ujedno planovi upravljanja PEM (Poveznica 9). JUPPLP ima dobru suradnju s Hrvatskim šumama, koja je primjerice vidljiva u provedbi odredbi Prostornog plana PPLP (Narodne novine br. 37/10) i izradi šumskogospodarskih planova, u smislu da se zone poplavnih nizinskih šuma na području Lonjskog polja prepuštaju prirodnom razvoju. Nadalje, postoji i suradnja vezana uz provedbu konkretnih mjera očuvanja ptica, sisavaca i pojasa vegetacije uz vodotokove. Primjerice, oko identificiranih gnijezda **štekavca** (*Haliaeetus albicilla*), **crne rode** (*Ciconia nigra*) i **orla kliktaša** (*Aquila pomarina* (*Clanga pomarina*)) ostavlja se *buffer* zona u radijusu od 100 metara u kojoj se ne provode radovi sječe. Također se ostavljaju stabala s dupljama, stabla voćkarica te određeni broj starih i oboreni stabla za kornjaše. Dobru suradnju s Hrvatskim šumama potrebno je stoga očuvati i proširiti i na privatne šumoposjednike, kako u domeni donošenja šumskogospodarskih planova, tako i samoj provedbi uvjeta zaštite prirode te praćenju rasprostranjenosti šumskih ptica i drugih značajnih vrsta.

Javne ustanove trebale bi aktivno surađivati s Hrvatskim šumama u praćenju stanja ciljnih šumskih vrsta, kao i ostalih značajnih vrsta te šumskih staništa u PRŠV Prašnik, provedbi mjera očuvanja te identificirati eventualne probleme i sudjelovati u osmišljavanju njihovog rješavanja. U tom smislu, postoji potreba za održavanjem zajedničkih stručnih radionica i sastanaka, vezano uz adekvatno gospodarenje šumama. Važnu ulogu u ovim aktivnostima i razvoju projekata s ciljem očuvanja ciljnih vrsta i staništa moglo bi imati i Hrvatsko šumarsko društvo koje je već surađivalo s JUBPŽ na većem broju zajedničkih projekata i različitih aktivnosti.

Jedna od najznačajnijih aktivnosti **vodnog gospodarstva** za ovo područje je provedba mjera sustava zaštite od poplava. Donja Posavina, posebno područje Lonjskog polja, ali i područje drugih retencija (Zelenik, u sklopu kojeg je Sunjsko polje, Opeka, Trstik i Mokro polje) predstavlja važan retencijski prostor, koji ima ključnu ulogu u zaštiti od poplava u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Srbiji, zbog mogućnosti prihvata velikog poplavnog vala rijeke Save. JUPPLP dobro surađuje s Hrvatskim vodama, kao glavnim subjektom za gospodarenje vodama, i to u aktivnostima na području Lonjskog polja. No, važno je da i ostale nadležne javne ustanove imaju aktivnu suradnju s Hrvatskim vodama, kao i s MINGOR-om i to primjerice kroz definiranje i provedbu uvjeta zaštite prirode vezanih uz planiranje različitih zahvata, kao što su višegodišnji programi poslova održavanja u području zaštite od štetnog djelovanja voda, ali

i vezano za izradu planova upravljanja slijevom, kao obvezu prema Okvirnoj direktivi o vodama EU. Potrebna je i veća suradnja JU s Hrvatskih vodama u planiranju projekata restauracije staništa.

Prema podacima iz ARKOD-a, 20,65% ukupnih **poljoprivrednih** površine na području obuhvata PU 7001 – Donja Posavina je sustavu poticaja. Uglavnom je riječ o pašnjacima (18,58%), a slijede livade i oranice (Poveznica 1). Pritom je svega 0,5% obuhvaćeno Mjerom 10 Programa ruralnog razvoja, a koja obuhvaća plaćanje obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama. Za ovu Mjeru najviše su prijavljivane poljoprivredne površine koje se nalaze u Sunjskom i Lonjskom polju i njihovoj neposrednoj okolici. Ukupna površina prijavljenih pašnjaka (18,58%) je obuhvaćena i mjerom 13., mjerom poticaja za prirodna ograničenja - poplava.

Ekstenzivna poljoprivreda, primarno stočarstvo, kojim se bavi lokalno stanovništvo, važan je doprinos očuvanju prirodnih vrijednosti. Pašnjački kompleksi koji su u vlasništvu Republike Hrvatske i pod ingerencijom jedinica lokalne samouprave (JLS) koriste se kao zajednički pašnjaci. Korištenje zajedničkih pašnjaka regulirano je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, prema kojem se zajednički pašnjaci daju u zakup zainteresiranim korisnicima putem javnog natječaja na razdoblje od 10 godina. Za čestice koje se daju u zakup, Programom raspolaganja propisani su uvjeti zaštite prirode, a za svaki zajednički pašnjak određuje se maksimalni broj uvjetnih grla koji se na pojedinom pašnjaku može napasati. Uzgoj izvornih pasmina poput hrvatskog posavca i hrvatskog hladnokrvnjaka je posebnost područja te su aktivne udruge uzgajivača izvornih pasmina konja.

Svi gradovi i općine koji teritorijalno ulaze u granice PPLP u suradnji s JUPPLP izradili su Program raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, uključujući raspolaganje zajedničkim pašnjacima te se očekuju javni pozivi tijekom 2023. godine. Najveći problem s kojim je suočeno ovo područje je depopulacija i deruralizacija, koja se odražava i na gospodarenje prirodnim zemljištem. Posebno je problematično održavanje pašnjaka i livada košarica koje u nedostatku aktivnog održavanja zaraštavaju invazivnim stranim vrstama poput čivitnjače i dr. Ono što bi bilo poželjno kao doprinos očuvanju i promicanju ekstenzivne poljoprivrede jest osigurati uvjete za opstanak pašarenja na ovom području. Nadalje, nužna je i bolja suradnja s poljoprivrednom savjetodavnom službom i lokalnim razvojnim agencijama te edukacija vezana uz korištenje mjera iz Programa ruralnog razvoja. Na području BPŽ Općina Dragalić, na čijem području se nalazi ZK Pašnjak Iva, nije izradila Program raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem pa stočari na ZK Pašnjak Iva ne mogu ostvariti poticaje za održavanje travnjaka.

Na području obuhvaćenom PU 7001 - Donja Posavina ustanovljeno je i 30 **lovišta**, kojima se gospodari temeljem lovnogospodarskih osnova, no javne ustanove nisu uključene u proces izrade ovih planskih dokumenata, te bi u budućnosti trebalo intenzivirati suradnju s lovoovlaštenicima i ostalim važnim subjektima u lovstvu. Također, obzirom na zabranu lova ptica (pernate divljači) u PP Lonjskom polju i zabranu korištenja olovne sačme, trebalo bi pojačati nadzor na samom području Parka, ali i cijelog područja obuhvata PU 7001, te bi bilo vrlo korisno da lovoovlaštenici uključe JU i u provođenje analize uginulih i odstrijeljenih vrsta. Obzirom na važnost i osjetljivost područja PRŠV Prašnik, bilo bi poželjno da se to područje izuzme iz lovnog područja, odnosno da se lovne aktivnosti u PRŠV Prašnik svedu na minimum, uz uklanjanje lovnogospodarskih objekata s područja PRŠV Prašnik. Među lovištima ustanovljena su i dva uzgajališta divljači (uzgoj divlje patke (*Anas platyrhynchos*) i **crne liske** (*Fulica atra*), i to na šaranskim **ribnjacima** Lipovljani i Vrbovljani (Sloboština). Opstanak ovih šaranskih ribnjaka neophodan je kako bi se očuvala važna staništa za ptice. Ribnjaci su funkcionalni, uz napomenu da na Vrbovljanima proizvodnja još nije uspostavljena u planiranom obimu, a trenutno su oba ribnjaka drži

u zakupu tvrtka PP Orahovica d.o.o. Ista tvrtka je također ovlaštenik prava lova i to za Uzgajalište Lipovljani do 2023. godine, a za Sloboštinu do 2026. godine (Poveznica 22). Nadležne javne ustanove trebale bi održavati redovitu komunikaciju i suradnju s ovlaštenicima prava korištenja/lova na šaranskim ribnjacima.

Osim uzgoja ribe, u Donjoj Posavini se odvija sportski (rekreacijski) ribolov i to temeljem ribolovnih gospodarskih osnova, no javne ustanove nisu uključene niti u izradu ovih planskih dokumenata, što bi trebalo promijeniti u budućnosti. Iako slatkovodne ribe nisu cilj očuvanja ovog područja, bilo bi korisno intenzivirati komunikaciju s ribolovnim društvima u cilju razmjene informacija vezanih za prisutnost invazivnih stranih vrsta riba. Naime, invazivne strane ribe mogu imati negativne posljedice na širi ekosustav.

Industrija i energetika je ograničena na rubne dijelove područja obuhvata PU 7001 - Donja Posavina, no može imati utjecaj na onečišćenje vode, zraka i tla. Javne ustanove imaju premalo ovlasti u kontroli načina rada industrije, no postoji potencijal za suradnjom u smislu uvođenja plaćanja za onečišćenje.

Dalekovodi, kao dijelovi **energetske** mreže, mogu imati negativan utjecaj na ornitofaunu. Posebno problematični mogu biti dalekovodi koji prolaze sjevernim dijelom PP Lonjsko polje. Kao što je već spomenuto u evaluaciji teme A, JUPPLP je ostvarila dobru suradnju s Hrvatskom elektroprivredom u cilju smanjenja ovog utjecaja.

3.2.2.2. Opći cilj

U suradnji s relevantnim sektorima, korisnicima prostora, dugoročno je osigurano održivo gospodarenje prirodnim resursima.

3.2.2.3. Posebni ciljevi

Podtema BA. ŠUMARSTVO

Posebni cilj podteme BA. *Kontinuiranom suradnjom s ključnim dionicima osigurano je održivo gospodarenje šumama.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme BA.:

- Realizirane su sve planirane aktivnosti prioriteta 1 i 2 s dionicima u području šumarstva.
- Kontinuirani nadzor provođenja mjera očuvanja u šumsko-gospodarskim planovima pokazuje da se one provode u skladu s PU 7001.

Podtema BB. VODNO GOSPODARSTVO

Posebni cilj podteme BB. *Kontinuiranom suradnjom s ključnim dionicima osigurano je povoljno stanje vodnih tijela koje osigurava stabilnost populacija ciljnih vrsta.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme BB.:

- Realizirane se sve planirane aktivnosti prioriteta 1 i 2 s dionicima u području vodnog gospodarstva.
- Kontinuirani nadzor provođenja mjera očuvanja u vodno-gospodarskim planovima pokazuje da se one provode u skladu s PU 7001.

Podtema BC. POLJOPRIVREDA

Posebni cilj podteme BC. *Kontinuiranom suradnjom s poljoprivrednicima i drugim ključnim dionicima doprinosi se povoljnom stanju prirodnih vrijednosti.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme BC.:

- Realizirane se sve planirane aktivnosti prioriteta 1 i 2 s dionicima u području poljoprivrede.
- Broj suradnji (davanje mišljenja na Pravilnike o provedbi dobrovoljnih mjera za korisnike zemljišta, sufinanciranih sredstvima EU i iz drugih izvora, i sudjelovanje u redovnim edukacijama za korištenje mjera) JU s nadležnim tijelima u sektoru poljoprivrede u porastu je u odnosu na 2022. godinu.

Podtema BD. LOVSTVO

Posebni cilj podteme BD.: *Kontinuiranom suradnjom s ključnim dionicima osigurano je održivo upravljanje lovištima s ciljem očuvanja ciljnih staništa i vezanih vrsta.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme BD.

- Realizirane se sve planirane aktivnosti prioriteta 1 i 2 s dionicima.
- Kontinuirani nadzor provođenja mjera očuvanja i uvjeta zaštite priode iz lovno-gospodarskih planova pokazuje da se provode u skladu s PU 7001.

Podtema BE. RIBOLOV

Posebni cilj podteme BE: *Kontinuiranom suradnjom s ključnim dionicima osigurano je održivo upravljanje ribolovnim vodama i ribnjakom Slobošćina kod Vrbovljana.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme BE.

- Realizirane se sve planirane aktivnosti prioriteta 1 i 2 s dionicima.
- Kontinuirani nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode i mjera očuvanja iz planskih dokumenata za upravljanje ribljim fondom iz ugovora o koncesiji i planova upravljanja ribolovnim vodama pokazuje da se provode u skladu s PU 7001.

3.2.2.4. Aktivnosti

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁹			
BA	ŠUMARSTVO																	
BA1	Sudjelovati u procesu izrade i donošenja šumskogospodarskih planova/PU PEM.	Broj održanih sastanaka. Izrađeni su zapisnici sa zaključcima sastanaka. Broj programa gospodarenja gospodarskom jedinicom s planom upravljanja područjem ekološke mreže u čijem je donošenju sudjelovala JU.	Hrvatske šume, MINGOR, Hrvatske vode, privatni šumoposjednici	1											-			
				1														
				1													PU 103	JUPPLP
				1														
BA2	Sudjelovati u nadzoru provedbe uvjeta zaštite prirode iz šumskogospodarskih planova/PU PEM/Rješenja MINGOR-a (OPEM postupak).	Broj TDI. Broj dopisa upućenih Hrvatskim šumama i privatnim šumoposjednicima.	Hrvatske šume, Državni inspektorat, Hrvatske vode, MINGOR,	1											-			

¹⁹ Neke od ovdje planiranih aktivnosti su za JUPPLP planirane i u sklopu drugog PU, a radi lakšeg planiranja troškova provedbe aktivnosti, to je u stupcu „Troškovi provedbe“ posebno naznačeno oznakom: „**PU 103**“ i u tom slučaju nisu planirani troškovi provedbe aktivnosti za PU 7001.

Pojашnjenje: U sklopu projekta “Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000” (KK.06.5.2.03.0001), uz ovaj Plan upravljanja područjem ekološke mreže Donja Posavina (HR1000004) te zaštićenim područjima Posebnim rezervatom šumske vegetacije Prašnik i Značajnim krajobrazom Pašnjak Iva (PU 7001), JUPPLP koordinira izradu Plana upravljanja Parkom prirode Lonjsko polje te područjem ekološke mreže Lonjsko polje (HR2000416) (**PU 103**) te koordinira izradu Plana upravljanja područjem ekološke mreže Sava nizvodno od Hrušćice (HR2001311) (PU 003), uz sudjelovanje JUZgž, JUSMŽ, JUBPŽ i JUVSŽ.

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁹	
			privatni šumoposjednici	1											-	JUSMŽ
				1											PU 103	JUPPLP
				2											-	JUBPŽ
BA3	Redovito razmjenjivati podatke s Hrvatskim šumama i privatnim šumoposjednicima o rasprostranjenosti šumskih ptica i lokacijama gnijezda.	Broj razmijenjenih dopisa s Hrvatskim šumama i privatnim šumoposjednicima po JU godišnje.	Hrvatske šume, MINGOR, HAZU, NVO, privatni šumoposjednici	1											-	
				1										-	JUSMŽ	
				1										-	JUPPLP	
				1										-	JUBPŽ	
BA4	Poticati održavanje i sudjelovati u organizaciji stručnih radionica, sastanaka i stručnih skupova.	Najmanje 1 održani sastanak/radionica/stručni skup godišnje po JU.	Hrvatske šume, Hrvatsko šumarsko društvo, MINGOR, JRLS, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije ZG, Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije	2											3.000,00	
				2										1.000,00	JUSMŽ	
				2										1.000,00	JUPPLP	
				2										1.000,00	JUBPŽ	
BA5	Zagovarati ishođenje dopuštenja Hrvatskih šuma za plandovanje konja u šumi u okolici ZK Pašnjak	Minimalno 1 održani sastanak godišnje.	Hrvatske šume, Udruga uzgajivača posavskog	2										-		

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁹	
	Iva u svrhu poboljšanja uvjeta za uzgoja konja na pašnjaku.		hladnokrvnjaka „Slavonac“, lokalni stočari													JUSMŽ
																JUPPLP
				2											-	JUBPŽ
BB	VODNO GOSPODARSTVO															
BB1	Sudjelovati u procesu izrade i donošenja godišnjih i višegodišnjih planskih dokumenata vezanih uz održavanje vodotokova, upravljanje vodama i dr., kako bi se osiguralo održivo korištenje voda.	Broj planskih dokumenata u čijem su donošenju sudjelovale JU za područje koje obuhvaća PU 7001	Hrvatske vode, MINGOR, JRS, Hrvatske ceste	1											-	
				1											-	JUSMŽ
				1											PU 103	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ
BB2	Sudjelovati u postupcima izdavanja akata za gradnju i/ili sanaciju nasipa i drugih vodnih građevina, te ostalih zahvata u okviru nadležnosti JU-ova.	Broj izdanih akata	Hrvatske vode, JRS, JLS, MINGOR, MPGI, Hrvatske šume	1											-	
				1											-	JUSMŽ
				1											PU 103	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ
BB3	Nadzirati provedbu uvjeta zaštite prirode iz godišnjih i višegodišnjih planskih dokumenata vezanih uz održavanje vodotokova, upravljanje vodama i dr.	Najmanje 1 TDI godišnje po JU	Hrvatske vode, Državni inspektorat, MUP, granična policija, JRLS, zakupnici ribnjaka	2											-	
				2											-	JUSMŽ
				2											PU 103	JUPPLP
				2											-	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁹	
BC	POLJOPRIVREDA															
BC1	Predlagati uvjete zaštite prirode za javne natječaje za zakup poljoprivrednog zemljišta i ribnjaka.	Broj izdanih mišljenja po JU.	MINGOR, Hrvatske vode, Hrvatske šume, JRLS, MP, PP Orahovica	1											-	
				1											-	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											-	JUBPŽ
BC2	Sudjelovati u zajedničkim projektima s dionicima PEM-a sukladno raspoloživim mjerama i sredstvima.	Broj održanih sastanaka.	MP – Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede, MINGOR, LAG-ovi, znanstveno istraživačke institucije, JRLS, NVO, Hrvatske šume, Hrvatske vode, vanjski izvršitelj usluge												10.000,00	
				2											5.000,00	JUSMŽ
				2											2.000,00	JUPPLP
				3											3.000,00	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁹		
BC3	Poticati dionike s PEM na korištenje mjera za poljoprivredne prakse prihvatljive za klimu i okoliš, odnosno potpore za očuvanje okoliša za korisnike zemljišta (OPG, PG), a koje doprinose očuvanju ciljnih vrsta ptica i zaštićenih područja.	Najmanje 1 održan sastanak tijekom razdoblja provedbe PU po JU.	MP – Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede, JRLS, OPG, PG, APPRRR, Udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvanjak a "Slavonac"												1.000,00		
				2											1.000,00	JUSMŽ	
				3												PU 103	JUPPLP
				2												-	JUBPŽ
BC4	Surađivati s nadležnim tijelima pri izradi provedbenih akata i dokumenata za provedbu mjera proizašlih iz Strateškog plana ZPP RH koje doprinose očuvanju ciljnih staništa i vrsta.	broj dostavljenih mišljenja godišnje po JU.	MP – Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede, LAG-ovi, APPRRR, MINGOR, JRLS	1											2.000,00		
				1											2.000,00	JUSMŽ	
				1											-	JUPPLP	
				1											-	JUBPŽ	
BC5	Sudjelovati u redovnim edukacijama za korištenje mjera vezanih uz održivo korištenje prirodnih resursa sufinanciranih sredstvima EU i iz drugih izvora.	Najmanje 1 sudjelovanje na edukaciji po JU godišnje.	MP – Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede												2.000,00		
				3											2.000,00	JUSMŽ	
				2											-	JUPPLP	
															-	JUBPŽ	

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁹		
BD	LOVSTVO																
BD1	Suradivati pri izradi lovnogospodarskih osnova s naglaskom na očuvanje ciljnih vrsta ptica.	Najmanje 1 održan sastanak za svaku novu LGO po JU. Najmanje 1 dostavljeno mišljenje za svaku novu LGO po JU.	Hrvatski lovački savez, Lovoovlaštenici - lovačka društva, MINGOR, MP, HŠ, JRS, PP Orahovica												-		
				1											-	JUSMŽ	
				2												PU 103	JUPPLP
				2												-	JUBPŽ
BD2	Sudjelovati u prijavi i sprječavanju ilegalnih lovnih aktivnosti kroz suradnju s Državnim inspektoratom RH i drugim dionicima.	Najmanje 1 izrađen TDI po JU godišnje. Broj prijava Državnom inspektoratu.	Državni inspektorat, Hrvatski lovački savez, lovačka društva (lovoovlaštenici), lovočuvari, zakupnici ribnjaka, NVO, HŠ												-		
				1											-	JUSMŽ	
				1											PU 103	JUPPLP	
				2												-	JUBPŽ
BD3	Zalagati se za izuzimanje PRŠV Prašnik iz lovišta Međustrugovi (lovište br. XII/9) po isteku važećih LGO, a u međuvremenu za smanjivanje lovnih aktivnosti na minimum.	Broj održanih sastanaka između JUBPŽ, lovoovlaštenika i MINGOR-a.	MP, JRLS, MINGOR - Hrvatski lovački savez, Hrvatske šume, lovoovlaštenici	1											-		
															-	JUSMŽ	
																-	JUPPLP
				1												-	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁹			
BD4	Izmjestiti iz i zabraniti postavljanje lovnogospodarskih objekata u PRŠV Prašnik.	Izmješteni su svi lovnogospodarski objekti iz PRŠV Prašnik.	MP, JRLS, MINGOR - Hrvatski lovački savez, Hrvatske šume, lovoovlaštenici	1											-			
																-	JUSMŽ	
																	-	JUPPLP
				1													-	JUBPŽ
BE	RIBOLOV																	
BE1	Surađivati s ovlaštenicima ribolovnog prava u postupcima izrade i donošenja planova upravljanja ribolovnim vodama.	Dostavljeno najmanje 1 mišljenje na nove planske dokumente u cjelokupnom periodu provedbe PU-a po JU.	MINGOR, Ribolovne savezi/udruge/društva, JRS, MP - Uprava ribarstva												-			
				2											-			
				1												PU 103		
				2													-	
BE2	Intenzivirati suradnju sa športsko-ribolovnim društvima i ostalim dionicima iz područja ribolova.	Održan najmanje 1 sastanak unutar 3 godine po JU.	MINGOR, Ribolovne udruge/društva, Hrvatski športski ribolovni savez, MP - Uprava ribarstva												-			
				3												-	JUSMŽ	
				1												PU 103	JUPPLP	
				3													-	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ¹⁹		
BE3	Organizirati edukativne radionice o vrijednostima područja, mjerama očuvanja i primjerima dobre prakse za športsko-ribolovna društva.	Održane najmanje 2 radionice tijekom provedbe PU-a po JU.	Ribolovne savezi/udruge/društva, Ovlaštenici ribolovnog prava, MP, MINGOR, NVO												4.000,00		
				3											2.000,00	JUSMŽ	
				2												PU 103	JUPPLP
				3												2.000,00	JUBPŽ
BE4	Intenzivirati i održavati suradnju sa zakupnicima ribnjaka.	Održan najmanje 1 sastanak unutar 3 godine po JU.	MINGOR, zakupnici ribnjaka, MP - Uprava ribarstva	3											-		
				3												-	JUSMŽ
				3												-	JUPPLP
				3												-	JUBPŽ
BE5	Sudjelovati u provođenju nadzora uvjeta/mjera zaštite prirode iz ugovora o koncesiji i planova upravljanja ribolovnim vodama (uključujući Rješenja MINGOR-a u OPEM postupcima) u suradnji s nadležnom inspekcijom te uvjeta/mjera zaštite prirode iz ugovora o zakupu ribnjaka.	Najmanje 1 TDI godišnje po JU.	Državni inspektorat, ribočuvari, zakupnici ribnjaka												-		
				1												-	JUSMŽ
				1												-	JUPPLP
				2												-	JUBPŽ

3.2.3. Tema C. Upravljanje posjećivanjem, interpretacija i edukacija

3.2.3.1. Evaluacija teme

Posjećivanje na području Donje Posavine je skromno i sporadično, izuzev područja Parka prirode Lonjsko polje, koji jedini posjeduje posjetiteljsku infrastrukturu i organiziraniji sustav posjećivanja (ovaj segment je detaljnije obrađen u okviru PU 103 – Lonjsko polje). Slična situacija je i s promocijom i podizanjem javne svijesti o vrijednosti Donje Posavine. Na dijelu područja u okviru BPŽ postoji određena infrastruktura u ZK Pašnjak Iva, koja uključuje vidikovac u formi čardaka iz razdoblja Vojne krajine i informativne ploče. Na Pašnjaku Iva postoje i tri bunara s đermama koja privlače posjetitelje kao dio kulturne baštine i važan element tradicijskog krajobraza, a još uvijek se koriste za napajanje stoke. PRŠV Prašnik nije namijenjen za masovno posjećivanje, no važne su buduće edukativne i informativne aktivnosti vezane uz promociju ovog jedinstvenog lokaliteta. Većinu posjetitelja ovog rezervata čine znanstvene i stručne grupe.

U tom smislu, JUBPŽ je 2017. godine počela pripremati prijedlog projekta “PRAŠNIK – PRAstara Šuma. Naš Izvor Kreativnosti” u suradnji s partnerima (Brodsko-posavska županija, Općina Stara Gradiška, Centar za tehnološki razvoj - razvojna agencija Brodsko-posavske županije, Hrvatsko šumarsko društvo i Turistička zajednica grada Nove Gradiške). Cilj projekta je povećanje privlačnosti i obrazovnog kapaciteta te uspostava boljeg upravljanja posjetiteljima odredišta prirodne baštine, pri čemu projekti moraju biti usmjereni na razvijanje javne svijesti o važnosti očuvanja bioraznolikosti i/ili georaznolikosti kroz promociju zaštićenih dijelova prirode i ekološke mreže Natura 2000. U sklopu ovog projekta u planu je i izgradnja Centra za posjetitelje izvan granica rezervata (**Slika 3.4**), opremljenog multimedijским sadržajima.

Slika 3.4 Idejno rješenje budućeg Centra za posjetitelje pored PRŠV Prašnik
Izvor: JUBPŽ, 2022.

Ideja je da posjetitelji dobiju sve potrebne informacije u centru, a zatim obiđu rubni dio prašume u kojoj se ne bi radili interpretacijski sadržaji te bi se prašuma sačuvala u izvornom izgledu, bez pretjeranog utjecaja posjetitelja. Dio projekta je i izrada plana za posjećivanje. Također, predviđena je izgradnja znanstvene stanice čija bi mjerenja bila javno dostupna u realnom vremenu putem web stranice. Ovaj segment projekta radio bi se u suradnji sa stručnjacima Šumarskog fakulteta u Zagrebu koji su provodili već spomenuta prva istraživanja u **Prašniku** nakon razminiranja. Projektom se planira i izrada aplikacije kojom bi znanstvenici mogli pristupiti podacima prikupljenim u **Prašniku** te aplikacije koja bi bila prilagođena potrebama posjetitelja. Ovaj projekt predložen je kao strateški projekt Brodsko-posavske županije za financiranje temeljem Razvojnog sporazuma ukupno pet slavonskih županija s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova EU. Trenutno se projektna dokumentacija za realizaciju Centra za posjetitelje izrađuje kroz već spomenuti projekt "Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma", koji bi trebao biti završen do kraja 2023. godine, a zatim bi se kroz nastavak projekta ostvarili svi ostali predviđeni sadržaji. Nositelj ovog projekta je BPŽ, a partneri su JUBPŽ, Općina Klakar, Općina Sibinj. Projekt je sufinanciran iz OPKK 2014. - 2020.

Na području SMŽ izvan granica PP Lonjsko polje jedini primjer posjetiteljske infrastrukture je vidikovac u Sunjskom polju (Utoličko polje) (**Slika 3.5**), koji je opremljen s info sadržajima o pticama grabljivicama (detaljnije obrađeno u PU 006). Vidikovac je ključni objekt u provedbi Ornitološko-volonterskog programa za školsku djecu i odrasle i sastavni dio infrastrukture vezane za promatranje ptica na području Donje Posavine, s ciljem uključivanja aktivnosti promatranja ptica u turističku ponudu.

Također, ovim područjem prolaze 2 dvije županijske cikloturističke rute: SMŽ 01 i SMŽ 02 sa svojim dionicama. No, postoji potencijal za boljom organizacijom posjećivanja, kao važnog elementa u promociji prirodnih vrijednosti područja.

Slika 3.5 Vidikovac u Sunjskom polju
Izvor: Fotoarhiva JUSMŽ, 2022, foto: Butina, Z.

Općenito, u budućem razdoblju trebalo bi unaprijediti postojeću i razvijati novu turističku infrastrukturu, te intenzivirati aktivnosti promocije područja te pripadajućih edukativnih i informativnih sadržaja, uključujući i veću integraciju u lokalne školske programe.

Kulturna baština i tradicijski krajobraz povezani su s ciljnim vrijednostima Donje Posavine i to prvenstveno tradicijska, graditeljska baština (posebice na području PP Lonjsko polje pa je ovaj segment obrađen u PU 103 – Lonjsko polje te na području Sunjskog polja – dio obrađen u PU 006 – Sunjsko polje). Naselja s tradicijskim kućama stanište su bijele rode, a tradicijski krajobraz je važan za opstanak ostalih vrsta ptica. Općenito, graditeljska baština područja Donje Posavine još je uvijek prisutna, ali nažalost većina građevina je danas ugrožena zbog propadanja i urušavanja. Posljedica je to izoliranosti, depopulacije, zanemarivanja seoskih prostora te neulaganja u infrastrukturu i razvojne programe. Javne ustanove bi trebale iskoristiti segment kulturne baštine u promociji prirodnih i tradicijskih vrijednosti područja te pritom surađivati i s predstavnicima kulturnog sektora u pronalaženju rješenja za očuvanje tradicijske baštine. Isto tako, i segment nematerijalne baštine i tradicionalnih običaja također mogu poslužiti za promociju vrijednosti područja. U tom smislu posebno je važna i suradnja s lokalnim tradicijskim udrugama i kulturno-umjetničkim društvima. Razne lokalne manifestacije mogu se iskoristiti za promociju starih zanata i običaja, uključujući i tradicijsku gastronomsku ponudu te istovremeno i prirodnih vrijednosti područja.

Javne ustanove već ostvaruju određenu suradnju s lokalnom zajednicom i to vezano uz određene edukativne i informativne aktivnosti, provedbu zajedničkih projekata, te u slučaju JUPPLP i aktivnosti vezane uz održavanje zajedničkih pašnjaka i sl. No, ne postoji sustavnija suradnja u upravljanju ovim područjem, niti je lokalna zajednica informirana da je Donja Posavina dio ekološke mreže Natura 2000 i što ta činjenica točno znači. U tom smislu, trebalo bi intenzivnije raditi na informiranju lokalne zajednice, ali i na daljnjem uključivanju u zajedničke upravljačke aktivnosti. Na području PP Lonjsko polje svojevremeno su bila aktivna tzv. Suradnička vijeća, no JUPPLP u budućnosti planira održavati aktivniju suradnju s lokalnom zajednicom kroz tematske radne grupe. Suradnička vijeća uspostavljena su i za 4 zaštićena područja kojima upravlja JUSMŽ, od kojih su za područje obuhvata PU 7001 relevantna vijeća za Sunjsko i susjedno Odransko polje. Kako bi se poboljšala relativno slaba aktivnost ovih vijeća, JUSMŽ u budućnosti planira intenzivirati suradnju s članovima suradničkih vijeća, što će uvelike ovisiti o kapacitetima kojima raspolaže JUSMŽ.

3.2.3.2. Opći cilj

Posjetitelji Donje Posavine mogu uživati u doživljaju jedinstvene prirode, tradicijskog krajobraza i tradicionalnog načina života. Sveobuhvatni edukativni programi, interpretacijski sadržaji i posjetiteljska infrastruktura koje razvijaju javne ustanove u suradnji s dionicima i lokalnom zajednicom, pomažu jačanju svijesti o važnosti očuvanja prirodnih i kulturnih vrijednosti.

3.2.3.3. Posebni ciljevi

Posebni cilj teme C.: *Razvoj sustava posjećivanja, aktivnosti interpretacije i edukacije provedene u suradnji s lokalnom zajednicom i dionicima pomažu jačanju svijesti o važnosti očuvanja prirodne i kulturne baštine područja EM i ZP.*

Pokazatelji posebnog cilja teme C.

- Realizirane sve planirane zajedničke aktivnosti prioriteta 1 i 2.
- Broj realiziranih suradnji i zajedničkih projekata s lokalnom zajednicom na temu očuvanja prirodne i kulturne baštine u porastu je u odnosu na razdoblje prije donošenja PU.
- Novoizgrađena posjetiteljska infrastruktura i razrađeni edukativni programi rezultiraju porastom broja posjetitelja na području EM Donja Posavina u odnosu na razdoblje prije donošenja PU.

3.2.3.4. Aktivnosti

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ²⁰	
C1	Unaprijediti postojeću i izgraditi novu turističku infrastrukturu (poučne staze, biciklističke staze, vidikovci, postaje za promatranje ptica) te je redovno održavati.	Izgrađena je infrastruktura za promatranje ptica na Ribnjacima Lipovljani. Izgrađena je dodatna infrastruktura kod vidikovca "Roda" u Čigoču (nadstrešnica). Održavana je postojeća posjetiteljska infrastruktura.	JRS, JLS, TZ, lokalne udruge, Hrvatske šume, Hrvatske vode, APPRRR, LAG-ovi	3											15.000,00	
				3										5.000,00	JUSMŽ	
				3										5.000,00	JUPPLP	
				3										5.000,00	JUBPŽ	

²⁰ Neke od ovdje planiranih aktivnosti su za JUPPLP planirane i u sklopu drugog PU, a radi lakšeg planiranja troškova provedbe aktivnosti, to je u stupcu „Troškovi provedbe“ posebno naznačeno oznakom: „**PU 103**“ i u tom slučaju nisu planirani troškovi provedbe aktivnosti za PU 7001.

Pojašnjenje: U sklopu projekta "Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000" (KK.06.5.2.03.0001), uz ovaj Plan upravljanja područjem ekološke mreže Donja Posavina (HR1000004) te zaštićenim područjima Posebnim rezervatom šumske vegetacije Prašnik i Značajnim krajobrazom Pašnjak Iva (PU 7001), JUPPLP koordinira izradu Plana upravljanja Parkom prirode Lonjsko polje te područjem ekološke mreže Lonjsko polje (HR2000416) (**PU 103**) te koordinira izradu Plana upravljanja područjem ekološke mreže Sava nizvodno od Hrušćice (HR2001311) (PU 003), uz sudjelovanje JUZgŽ, JUSMŽ, JUBPŽ i JUVSŽ.

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ²⁰		
C2	Izgraditi Centar za posjetitelje "Prašnik" s multimedijским sadržajima, virtualnom stazom i znanstvenom stanicom te ih redovno održavati.	Izgrađeni su Centar za posjetitelje "Prašnik" s multimedijским sadržajima, virtualnom stazom i znanstvenom stanicom te su redovno održavani.	BPŽ, Općina Stara Gradiška, TZ Grada Nova Gradiška, CTR - razvojna agencija BPŽ, Hrv. šumarsko društvo	1											2.500.000,00		
															-	JUSMŽ	
																-	JUPPLP
				1												2.500.000,00	JUBPŽ
C3	Izraditi edukativne i promotivne materijale na temu prirodnih i kulturnih vrijednosti PEM Donja Posavina, PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva, te ih po potrebi nadopunjavati i prilagođavati.	Objavljuje se, tiska i distribuira edukativni materijal od čega najmanje 1000 primjeraka za program "Bijela roda" u Čigoču, 1000 primjeraka za program "Ptica kosac" Izraditi i otisnuti priručnik "Ptice Donje Posavine", tiskano je 300 primjeraka koji se	Vanjski izvršitelj usluge, TZ	2										30.000,00			

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ²⁰	
		redovno distribuiraju.		2											10.000,00	JUSMŽ
				2											10.000,00	JUPPLP
				2											10.000,00	JUBPŽ
C4	Obnoviti postojeće, te osmisliti, postaviti i redovno održavati nove info-edukativne lokacije (info-točke).	Postavljeno je 20 ploča na Koščevoj stazi; obnovljene su postojeće info-table u Repušnici; obnovljene su postojeće informativne ploče u Prašniku i Pašnjaku Ivi.	Vanjski izvršitelj usluga, JLS, TZ, LAG-ovi	2											15.000,00	
				2											5.000,00	JUSMŽ
				2											5.000,00	JUPPLP
				2											5.000,00	JUBPŽ
C5	Provoditi edukativne programe za predškolske i školske uzraste, studente i ostale posjetitelje.	Provedeno je minimalno 200 radionica sukladno edukativnim programima tijekom provedbe PU-a.	JLS, predškolske, osnovnoškolske, srednjoškolske i visokoškolske ustanove, lokalni vodiči, TZ, turističke agencije	1											13.000,00	
				1											10.000,00	JUSMŽ
				1											-	JUPPLP
				1											3.000,00	JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ²⁰		
C6	Organizirati i sudjelovati na događanjima s ciljem podizanja javne svijesti o području ekološke mreže.	Pojedina JU je sudjelovala ili organizirala i provela minimalno 1 manifestaciju godišnje ("Dan sela roda" u Čigoču, Dan Općine Stara Gradiška).	MINGOR, škole, NVO, JRLS, lokalna zajednica, Euronatur, ostala sela roda, TZ	1											30.000,00		
				1											5.000,00	JUSMŽ	
				1												20.000,00	JUPPLP
				2												5.000,00	JUBPŽ
C7	Uključivati se u izradu, prijavu i provedbu projekata na temu prirodne i kulturne baštine s lokalnim i drugim dionicima.	Broj ostvarenih suradnji i prijavljenih projekata.	Razvojne agencije, LAG-ovi, NVO, JLS, JRS, JU za upravljanje zaštićenim područjima, TZ, Muzej Grada Nova Gradiška	3											2.000,00		
				3											1.000,00	JUSMŽ	
				3											-	JUPPLP	
				3											1.000,00	JUBPŽ	
C8	Izraditi program razvijanja ornitološkog turizma.	Izrađen je program obilaska zanimljivih lokacija za promatranje ptica	TZ SMŽ, TZ JLS, vanjski izvršitelj usluge	3										20.000,00			

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR) ²⁰	
		na PEM Donja Posavina		3											20.000,00	JUSMŽ
															-	JUPPLP
															-	JUBPŽ
C9	Uspostaviti i održavati suradnju s agencijama i udruženjima za organizirano promatranje ptica (birdwatching).	Ostvarena je minimalno 1 suradnja sa stranim agencijama ili udruženjima za promatranje ptica.	NVO, MINGOR, TZ, turističke agencije, HLS, HŠRS, HŠ, zakupnici ribnjaka												1.000,00	
				1											1.000,00	JUSMŽ
				2											-	JUPPLP
				3											-	JUBPŽ
C10	Uspostaviti kamp za prstenovanje ptica.	Izrađen je program sustava prstenovanja u PEM; Osnovan je kamp za prstenovnanje; proveden je 1 program godišnje.	BIOM, HDZPP, MINGOR, volonteri, HAZU	3											10.000,00	
															-	JUSMŽ
				3											10.000,00	JUPPLP
															-	JUBPŽ

3.2.4. Tema D. Razvoj kapaciteta javnih ustanova za upravljanje područjem

3.2.4.1. Evaluacija teme

Za upravljanje područjem obuhvaćenim PU-om 7001 – Donja Posavina nadležne su tri javne ustanove, od kojih JUPPLP unutar granica Parka prirode Lonjsko polje u dijelu koje se preklapa s područjem, a JUSMŽ i JUBPŽ prema mjesnoj nadležnosti (Uredba o ekološkoj mreži). JUBPŽ upravlja i zaštićenim područjima obuhvaćenim ovim planom: PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva. Pritom je JUPPLP dobila zadatak i koordiniranja izrade PU 7001, dok ostale JU imaju ulogu sudjelujućih ustanova.

Sve JU primarno su osnovane i kapacitirane radi upravljanja određenim zaštićenim područjima, a nadležnost za upravljanje ekološkom mrežom je određena naknadno, odnosno još 2013. godine kada je donesena prva Uredba o ekološkoj mreži. Ove obveze nije pratilo adekvatno jačanje kapaciteta. Javne ustanove su potkapacitirane i za svoju izvornu djelatnost, a to dolazi još više do izražaja kod upravljanja ekološkom mrežom. Pritom je osjetna razlika između JUPPLP i županijskih JU, prvenstveno po kapacitetima u smislu broja zaposlenika, ali i po iskustvu, s obzirom na to da JUPPLP djeluje od 1996. godine, te financijama.

Sama JUPPLP ima trenutno 24 zaposlenika, što je gotovo trostruko više nego ostale dvije JU zajedno, s obzirom na to da JUSMŽ broji 5, a JUBPŽ 4 zaposlenika. Nesrazmjer postojećih kapaciteta vidljiv je na grubom primjeru usporedbe površine kojom JU upravlja i broja zaposlenika. Primjerice, JUSMŽ je sa svojih 5 zaposlenika nadležna za upravljanje s gotovo 45.000 ha zaštićenih područja i 195.962, 84 ha područja ekološke mreže, dok JUPPLP ima 24 zaposlenika koji upravljaju s 50.650 ha područja. Pritom, ako gledamo broj radnih mjesta predviđenih postojećim Pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu, on je s jedne strane značajno podcijenjen u odnosu na stvarne potrebe, a niti taj podcijenjeni broj nije realiziran u praksi. Primjerice, JUPPLP trenutno ima 33,8 % popunjenosti sistematiziranih zaposlenika. JUPPLP je trenutno u procesu izrade novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu, kojim bi se broj sistematiziranih radnih mjesta povećao s 52 na 71, pri čemu se uspostavlja poseban odjel tehničkih poslova, a jačaju ustrojstvene jedinice zadužene za posjećivanje i opće poslove.

Najčešći način kojim JU nastoje nadoknaditi nedostatak kapaciteta je zapošljavanje na određeno vrijeme u okviru projekata, no to nije trajno niti sustavno rješenje.

Vezano uz ustrojstvo, treba naglasiti da sve ustanove imaju funkcionalna upravna vijeća i ravnatelje, no samo JUPPLP ima popunjeno mjesto stručnog voditelja. Jedan od razloga je i činjenica da je pozicija stručnog voditelja mandatna pozicija (4 godine), a kod pojedinih JU ima i manji koeficijent plaće, pa ulogu stručnog voditelja u stvarnosti često imaju stručni savjetnici. To je problem koji bi se trebao rješavati na razini cijelog sektora zaštite prirode. Većina JU ima više ustrojstvenih jedinica, primjerice stručnu i čuvarsku službu, izuzev JUBPŽ koja djeluje kao jedna ustrojstvena jedinica. JUBPŽ također nema zaposlenog čuvara prirode.

Kada je riječ o kompetencijama, ne postoji sustavna analiza na razini JU u ovom području, no ipak je identificiran nedostatak znanja o upravljanju ekološkom mrežom Natura 2000, s obzirom na to da je to novi mehanizam koji se primjenjuje u praksi, zbog čega bi trebalo raditi na dodatnom educiranju o raznim aspektima upravljanja.

Izuzev JUPPLP, sjedišta javnih ustanova su uglavnom u iznajmljenim prostorima, koji u najvećoj mjeri ne odgovaraju potrebama poslovanja, u smislu veličine, infrastrukture ili položaja. Sjedište JUPPLP je u

Krapju, u obnovljenim tradicijskim kućama. U budućnosti se planira kupnja nekretnina u cilju proširenja poslovnih kapaciteta za rad djelatnika Ustanove (sjedište). Opremljenost Ustanove je zadovoljavajuća, ali postoji potreba za novim terenskim vozilima i zaštitna odjeća i obuća za teren. Važan problem vezan uz svakodnevno poslovanje, ali i posjetiteljske aktivnosti je slaba internetska veza. U ovom segmentu JUPPLP može kontaktirati tele-operatere, no u tome bi bila važna i podrška resornog Ministarstva.

JU SMŽ obavlja svoju djelatnost novoizgrađenom prostoru Edukativno-prezentacijskog centra u Petrinji koji bi znatno trebao doprinijeti kvalitetnijem radu. Kroz različite projektne aktivnosti JU SMŽ je nabavila dio opreme koja doprinosi aktivnostima praćenja stanja zaštićenih dijelova prirode i redovnom radu djelatnika. Oprema koja nedostaje za optimalan rad je: dron za praćenje močvarnih područja, čamac za veća vodena područja i još jedno vozilo.

JUBPŽ ima sjedište u Slavonskom Brodu, u zgradi u vlasništvu BPŽ koja pokriva i režijske troškove prostora. Poslovni prostor prikladan je za postojeći broj zaposlenika. Od nekretnina JU koristi i posjetiteljski centar na Gajni izgrađen 2013. godine u skupu Projekta integracije u EU Natura 2000 (NIP). Centar je dostupan u dijelu godine bez poplava. JU posjeduje vozilo i čamac s motorom pribavljene u sklopu projekta „Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000“ (KK.06.5.2.03.0001). To su ujedno jedina i prva vozila u vlasništvu JU. Uredska oprema je zadovoljavajuća, ali većina terenske opreme je starija od 10 godina te je pribavljena kroz različite projekte. Budući da je glavnina zaštićenih područja i velik dio NATURA područja u BPŽ smještena uz rijeku Savu (tj. granicu s Bosnom i Hercegovinom) i udaljena od naselja, i ovdje je teško osigurati stabilnu internetsku vezu.

Gledano prema petogodišnjem prosjeku prihoda prema raznim izvorima (razdoblje od 2016. do 2020.), najbolju dizervifikaciju prihoda imaju JUPPLP i JUSMŽ, od kojih JUPPLP ostvaruje 39 % prihoda iz Državnog proračuna RH (nadležnog), a JUSMŽ 55% iz županijskog proračuna, dok ostali dio prvenstveno povlače od EU sredstava. Samo JUBPŽ u prihodovnoj strani prvenstveno ovisi o županijskom proračunu (97%). Stoga bi u budućnosti JUBPŽ posebno trebala raditi na boljem povlačenju sredstava iz EU. Naravno, uz korištenje EU sredstava treba voditi računa o osiguravanju sufinanciranja, ali i potrebnim ljudskim kapacitetima za provedbu projekata.

Nadalje, potrebno je usklađivati opće akte sa strateškim dokumentima javnih ustanova, a za potrebe učinkovitog upravljanja područjima u okviru svojih nadležnosti. Tome će svakako doprinijeti i ovaj Plan upravljanja, koji bi trebao biti usvojen 2023. godine.

Organizacija prostora uređena je prostornim planovima, koji su usvojeni na razini svih županija, kao i prostorni planovi nižeg reda. S obzirom na to da su organizacija i korištenje prostora izuzetno složeni, važna je suradnja javnih ustanova i prostornih planera kod izrade nove generacije Prostornih planova područja. Točnije, potrebno je aktivno uključivanje JU u postupke donošenja planskih dokumenata poput prostornih planova, ali i ostalih planskih dokumenata poput programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i slično.

Osim toga, JU planiraju izraditi podzakonske akte koji su neophodni za kvalitetno upravljanje dijelovima područja obuhvaćenim PU 7001 – Donja Posavina. To se prije svega odnosi na Pravilnik o zaštiti i očuvanju za PP Lonjsko polje (obrađeno u PU 103 – Lonjsko polje) i Pravilnik o zaštiti i očuvanju za PRŠV Prašnik. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode, navedenim podzakonskim aktima pobliže se propisuju mjere zaštite, očuvanja, unapređenja i korištenja te upravljačka zonacija zaštićenih područja.

Specifičnost upravljanja područjem obuhvaćenim PU 7001 – Donja Posavina potreba je koordinacije i zajedničkog upravljanja, što je novina za sve javne ustanove na ovom području. U tom smislu, trebat će pronaći najbolje modele suradnje za učinkovito upravljanje. Za potrebe izrade PU definirano je da JUPPLP ima koordinirajuću ulogu, što je razumljivo s obzirom na to da je ona puno bolje kapacitirana u odnosu na ostale JU. No, pitanje je koliko je to realno u budućnosti. Kako god se taj segment organizirao, bit će potrebno uspostaviti neformalno upravljačko tijelo, koje će činiti predstavnici svih JU i koji će nadzirati provedbu ovog Plana upravljanja, kao prvog dokumenta koji na ovo područje gleda kao jedinstvenu cjelinu.

Međunarodna suradnja je u najvećoj mjeri ostvarena kroz postojeću mrežu *SavaParks Network* i provedbu međunarodnih projekata te djelomično i kroz kontakte s Ramsarskom konvencijom (JUPPLP). No, u budućnosti je potrebno poboljšati i intenzivirati međunarodnu suradnju i to kroz aktivniji angažman JU u radu međunarodnih tijela te zajedničko pripremanje i provedbu projekata.

3.2.4.2. Opći cilj

Javne ustanove raspolažu adekvatnim ljudskim, organizacijskim kapacitetima i materijalnim resursima potrebnim za učinkovito i kvalitetno zajedničko upravljanje područjem Donje Posavine, u suradnji sa svim relevantnim dionicima i uz kvalitetnu međunarodnu suradnju.

3.2.4.3. Posebni ciljevi

Podtema DA.: RAZVOJ INDIVIDUALNIH I INSTITUCIONALNIH KAPACITETA (ORGANIZACIJSKA STRUKTURA, OPREMLJENOST, FINANCIRANJE, AKTI JU)

Posebni cilj podteme DA.: *Javne ustanove su odgovarajuće organizacijski ustrojene i materijalno kvalitetno opremljene za učinkovito upravljanje PEM. Djelatnici posjeduju i redovito usavršavaju svoje vještine, čime su osigurani kapaciteti za učinkovito upravljanje PEM.*

Pokazatelji posebnog cilja podteme DA.:

- JU ima na raspolaganju djelatnike sa svim kompetencijama potrebnim za samostalnu realizaciju aktivnosti planiranih ovim PU.
- Financijska i materijalna sredstva na raspolaganju Javnim ustanovama dostupna su za učinkovito upravljanje.
- Sve aktivnosti prioriteta 1 i 2 ovog Plana uspješno se provode.
- Broj ostvarenih suradnji JU s partnerskim institucijama i dionicima na upravljanju područjem rastu u odnosu na razdoblje prije donošenja PU
- Interni akti JU u skladu su sa zakonskim obvezama te se redovno ažuriraju sukladno potrebama upravljanja područjem

Podtema DB. ZAJEDNIČKO UPRAVLJANJE I SURADNJA JU

Posebni cilj podteme DB. *Javne ustanove koordinirano upravljaju područjem EM Donja Posavina.*

Pokazatelj posebnog cilja DB:

- Sve zajedničke aktivnosti prioriteta 1 i 2 se provode.
- Realiziran je planirani broj zajedničkih sastanaka.

3.2.4.4. Aktivnosti

3.2.4.4.1 Aktivnosti – JUSMŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
DA1	Nastaviti razvijati komunikaciju i koordinaciju s ministarstvom nadležnim za zaštitu prirode.	Broj održanih koordinacijskih sastanaka. Održan najmanje 1 koordinacijski sastanak godišnje.	MINGOR, druge JU	1											900,00
DA2	Nastaviti razvijati mrežu partnerskih odnosa, razmjenu iskustava i dobrih praksi te suradnju s domaćim i stranim partnerskim institucijama.	Najmanje dva sudjelovanja na događanjima za razmjenu iskustava i znanja godišnje te razvoj zajedničkih inicijativa. Broj suradničkih mreža u radu kojih JU aktivno sudjeluje.	razne partnerske institucije	2											1.500,00
DA3	U okviru čuvarske službe JU je osigurala 10 % radnog vremena za potrebe provedbe ovog PU-a.	Povećan je broj djelatnika čuvarske službe.		1											10.620,00
DA4	U okviru stručne službe JU je osigurala 10 % radnog vremena za potrebe provedbe ovog PU-a.	Povećan je broj djelatnika stručne službe.		1											15.925,00

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
DA5	Redovno održavati i nadopunjavati opremu potrebnu za rad djelatnika JU na provedbi aktivnosti ovog PU (u prvom redu opremu za praćenje stanja).	Djelatnici JU raspolažu s potrebnom opremom za provedbu aktivnosti PU. Kupljen je 1 motorni čamac. Kupljen je 1 dron.	SMŽ, MINGOR, BIOM, HEP, HDZPP, HAZU- Zavod za ornitologiju, EURONATUR	2											5.000,00
DA6	Osigurati dodatna sredstva za trošak korištenja i održavanja vozila potrebnih za provedbu aktivnosti ovog PU.	Vozila su na raspolaganju djelatnicima za provedbu aktivnosti PU.	SMŽ, MINGOR, FZOEU,	1											30.000,00
DA7	Osigurati kontinuiranu edukaciju svih djelatnika u skladu s potrebama njihovih poslova za provedbu aktivnosti ovog PU.	Provedene su najmanje 3 interne ili vanjske edukacije tijekom razdoblja provedbe JU. Broj sudjelovanja na edukacijama.	SMŽ, BIOM, HEP, HDZPP, MINGOR, HAZU- Zavod za ornitologiju, EURONATUR	1											5.000,00
DA8	Sudjelovati na edukaciji/ama za certificiranog prstenovača ptica, praćenje stanja ptica.	Najmanje 1 djelatnik je prošao edukaciju i ima certifikat za prstenovanje ptica; Najmanje 1 djelatnik je sudjelovalo na edukaciji za praćenje stanja ptica po zaprimljenom pozivu na edukaciju	BIOM, HEP, HDZPP, MINGOR, HAZU- Zavod za ornitologiju, EURONATUR	2											2.000,00

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
DA9	Razvijati mehanizme dotoka novih izvora financiranja (vlastiti prihodi, donacije, sponzorstva, razvoj projektnih ideja i prijava na nacionalne i međunarodne natječaje i programe i sl.).	Broj prijavljenih projekata. Broj odobrenih projekata. Broj ostvarenih donacija.	FZOEU, MKM, MINGOR, vanjski suradnici, vanjski izvršitelj usluge, NVO-i	2											20.000,00
DA10	Surađivati s JLS i nadležnim tijelima Županije na izradi planova davanjem mišljenja, smjernica i preporuka u dijelu prostornoplanske dokumentacije koji se odnosi na zaštitu prirode.	Broj procesa na kojima je ostvarena suradnja tijekom razdoblja provedbe PU.	JRS, JLS, Županijski zavodi za prostorno planiranje, Zavod za prostorni razvoj	2											1.000,00
DA11	Prilikom redovnog nadzora provjeravati poštivanje dopuštenja, propisanih mjera i uvjeta zaštite prirode te mjera očuvanja ciljnih vrsta, evidentirati eventualna kršenja i o tome izvještavati nadležne institucije i inspekciju.	Minimalno 3 TDI godišnje	Državni inspektorat, MINGOR, SMŽ	1											-

3.2.4.4.2 Aktivnosti – JUPPLP

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
DA12	Osigurati kontinuiranu edukaciju svih djelatnika u skladu s potrebama njihovih poslova za provedbu aktivnosti ovog PU.	Djelatnici JUPPLP su sudjelovali na najmanje 5 edukacija za samostalno provođenje monitoringa ciljnih vrsta tijekom razdoblja provedbe PU. Najmanje 5 djelatnika JUPPLP je educirano za samostalno provođenje monitoringa ciljnih vrsta tijekom razdoblja provedbe PU.	Vanjski izvršitelj usluge, MINGOR	1											4.000,00
DA13	Povećati ljudske resurse zapošljavanjem djelatnika sukladno važećem Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu (1 biolog-ornitolog).	Zaposlen je 1 djelatnik biolog-ornitolog na neodređeno.	MINGOR, HZZ	1											600,00
DA14	Sudjelovati na edukaciji/ama za certificiranog prstenovača ptica.	Najmanje 1 djelatnik je prošao edukaciju i ima certifikat za prstenovanje ptica.	BIOM, HEP, HDZPP, MINGOR, HAZU- Zavod za	2											1.000,00

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
			ornitologiju, EURONATUR												
DA15	Sudjelovati na edukaciji/ama za praćenje stanja ptica.	Najmanje 1 djelatnik je sudjelovalo na edukaciji za praćenje stanja ptica po zaprimljenom pozivu na edukaciju.	BIOM, HEP, HDZPP, MINGOR, HAZU- Zavod za ornitologiju, EURONATUR	2											1.000,00
DA16	Nabaviti opremu za praćenje stanja ciljnih vrsta ptica.	Kupljeni su: 1 durbin, 2 stalka Swarovski, najmanje 5 dalekozora, kupnja najmanje 200 prstenova za prstenovanje roda godišnje.	vanjski izvršitelj usluge	1											10.000,00
DA17	Osigurati dodatna sredstva za trošak korištenja, održavanja i obnavljanja vozila i plovila potrebnih za provedbu aktivnosti ovog PU.	Vozila i plovila su na raspolaganju djelatnicima za provedbu aktivnosti PU.	MINGOR	2											30.000,00
DA18	Održavati opremu za videoprijenos praćenja roda u Čigoču.	Plaćena je usluga live streaming-a.	vanjski izvršitelj usluge	1											11.000,00
DA19	Postaviti opremu za videoprijenos za praćenje gnijezda štekavca.	Oprema za praćenje gnijezda štekavca je nabavljena i u funkciji.	vanjski izvršitelj usluge	3											5.000,00

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
DA20	Razvijati mehanizme dotoka novih izvora financiranja (vlastiti prihodi, donacije, sponzorstva, razvoj projektnih ideja i prijava na nacionalne i međunarodne natječaje i programe i sl.).	Broj prijavljenih projekata. Broj odobrenih projekata. Broj ostvarenih donacija.	FZOEU, Euronatur, MKM, MINGOR, vanjski suradnici, vanjski izvršitelj usluge	2											20.000,00
DA21	Suradivati s JLS i nadležnim tijelima Županije na izradi planova davanjem mišljenja, smjernica i preporuka u dijelu prostornoplanske dokumentacije koji se odnosi na zaštitu prirode.	Broj procesa na kojima je ostvarena suradnja tijekom razdoblja provedbe PU.	JRS, JLS, Županijski zavodi za prostorno planiranje, Zavod za prostorni razvoj	2											-
DA22	Prilikom redovnog nadzora provjeravati poštivanje dopuštenja, propisanih mjera i uvjeta zaštite prirode te mjera očuvanja ciljnih vrsta, evidentirati eventualna kršenja i o tome izvještavati nadležne institucije i inspekciju.	Minimalno 3 TDI godišnje	Državni inspektorat, MINGOR	1											PU 103

3.2.4.4.3. Aktivnosti – JUBPŽ

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
DA23	Osigurati zaposlenje 1 čuvara prirode koji će 15 % radnog vremena provoditi na provedbi ovoga PU.	Zaposlen je 1 čuvar prirode.	BPŽ	1											24.000,00
DA24	Osigurati zaposlenje 1 novog djelatnika u stručnoj službi koji će 10 % radnog vremena provoditi na provedbi ovoga PU	Zaposlen je 1 djelatnik u stručnoj službi.	BPŽ	1											20.000,00
DA25	Nastaviti redovito usklađivati pravne akte JU sa zakonima i potrebama upravljanja.	Pravni akti su usklađeni sa zakonskim propisima i potrebama upravljanja.	BPŽ, MINGOR	1											-
DA26	Osigurati odgovarajući uredski prostor za potrebe rada JU i sredstva za održavanje Centra za posjetitelje "Prašnik".	JU raspolaže odgovarajućim uredskim prostorom za sve djelatnike. Osigurana su sredstva za održavanje Centra za posjetitelje "Prašnik".	BPŽ	2											60.000,00

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
DA27	Nastaviti razvijati komunikaciju i koordinaciju s Ministarstvom nadležnim za zaštitu prirode.	Broj održanih koordinacijskih sastanaka.	MINGOR, druge JU	1											-
DA28	Nastaviti razvijati mrežu partnerskih odnosa, razmjenu iskustava i dobrih praksi te suradnju s domaćim i stranim partnerskim institucijama.	Najmanje 3 sudjelovanja na događanjima za razmjenu iskustava i znanja	razne partnerske institucije	3											-
DA29	Osigurati kontinuiranu edukaciju svih djelatnika u skladu s potrebama njihovih poslova za provedbu aktivnosti ovog PU.	Provedene su najmanje 5 interne ili vanjske edukacije tijekom razdoblja provedbe JU. Broj sudjelovanja na edukacijama.	BPŽ, MINGOR	1											4.000,00
DA30	Redovno održavati i nadopunjavati opremu potrebnu za rad djelatnika JU na provedbi aktivnosti ovog PU (opremu za rad novih djelatnika i dodatnu opremu za	Djelatnici JU raspoložu s potrebnom opremom za provedbu aktivnosti PU. Nabavljena je oprema za rad novih djelatnika 2 prijenosna računala, skener i printer).	BPŽ, vanjski izvođač	2											4.000,00

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
	terenski rad (obuča, uniforma)														
DA31	Osigurati dodatna sredstva za trošak korištenja, održavanja i obnavljanja vozila potrebnih za provedbu aktivnosti ovog PU.	Vozila su na raspolaganju djelatnicima za provedbu aktivnosti PU.	BPŽ	2											25.000,00
DA32	Razvijati mehanizme dotoka novih izvora financiranja (vlastiti prihodi, donacije, sponzorstva, razvoj projektnih ideja i prijava na nacionalne i međunarodne natječaje i programe i sl.).	Broj prijavljenih projekata. Broj odobrenih projekata. Broj ostvarenih donacija.	FZOEU, Euronatur, MKM, MINGOR, vanjski suradnici, vanjski izvršitelj usluge, CTR - Razvojna agencija BPŽ	2											20.000,00
DA33	Suradivati s JLS i nadležnim tijelima Županije na izradi planova davanjem mišljenja, smjernica i	Broj procesa na kojima je ostvarena suradnja tijekom razdoblja provedbe PU.	JRS, JLS, Zavod za prostorno uređenje BPŽ	2											-

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
	preporuka u dijelu prostornoplanske dokumentacije koji se odnosi na zaštitu prirode.														
DA34	Nabaviti opremu za praćenje stanja ciljnih vrsta i vrsta u prašumi Prašnik	1 ornitološki teleskop od 80 mm sa stativom, 4 ornitološka dalekozora, 1 ornitološki teleskop od 50 mm sa stativom, stereo lupa, 2 stacionarna ultrazvučna snimača s odgovarajućim softwareom i 2 stacionarna audio snimača s odgovarajućim softwareom, 6 kamera za monitoring sisavaca	BPŽ, vanjski izvođač	1											20.000,00
DA35	Prilikom redovnog nadzora provjeravati poštivanje dopuštenja, propisanih mjera i uvjeta zaštite prirode te mjera očuvanja ciljnih vrsta, evidentirati eventualna kršenja i o tome izvještavati	Minimalno 3 TDI godišnje	Državni inspektorat, MINGOR	2											-

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
	nadležne institucije i inspekciju.														
DA36	Izraditi prijedloge odluka o mjerama zaštite i očuvanja za zaštićena područja PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva.	Izrađen prijedlog odluke o mjerama zaštite i očuvanja za zaštićena područja za PRŠV Prašnik, Izrađen prijedlog odluke o mjerama zaštite i očuvanja za zaštićena područja za ZK Pašnjak Iva	MINGOR, BPŽ, JLS, HŠ, lokalno stanovništvo, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, Općina Dragalić, Udruga uzgajivača posavskog hladnokrvnjaka „Slavonac“, Hrvatsko šumarsko društvo	1											4.000,00
DA37	Nadzirati provođenje odredbi Odluke o mjerama zaštite i očuvanja za PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva	Minimalno 3 TDI godišnje	Državni inspektorat, MINGOR	2											-

3.2.4.5. Aktivnosti

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
DB	ZAJEDNIČKO UPRAVLJANJE I SURADNJA JU														
DB1	Uspostaviti način vođenja i razmjene podataka o provedenim aktivnostima istraživanja, nadzora i praćenja stanja PEM te redovito ažurirati i nadopunjavati bazu literaturnih podataka relevantnih za upravljanje.	Uspostavljena je baza podataka te su u njoj podaci o provednim aktivnostima praćenja stanja PEM ažurirani minimalno jednom 1 godišnje, a literarni/ istraživački podaci minimalno jednom godišnje.	MINGOR, Hrvatske vode, Hrvatske šume, MP (Uprava ribarstva), znanstveno-istraživačke institucije, NVO, ostale JU	1											3.000,00
DB2	Organizacija redovitih sastanaka predstavnika svih JU s ciljem koordinacije aktivnosti.	Zapisnici održanih sastanaka (minimalno jednom godišnje). Broj provedenih koordiniranih aktivnosti.	MINGOR	1											2.000,00
DB3	Prema potrebi, provesti reviziju PU 7001.	Evaluacija provedbe PU 7001 i potrebe za revizijom. Prema potrebi, provedena revizija PU 7001.	MINGOR, JRS, vanjski suradnici, ostale JU	1											15.000,00

KOD	AKTIVNOSTI	POKAZATELJI (provedbe aktivnosti)	SURADNICI	Prioritet	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Trošak provedbe (EUR)
DB4	Izraditi PU za sljedeće plansko razdoblje.	Evaluacija provedbe starog PU. Proveden proces i izrađen novi PU.	MINGOR, JRS, svi dionici, vanjski suradnici, ostale JU	1											20.000,00

3.3. Upravljačka zonacija

Upravljačko zoniranje jedan je od osnovnih alata u planiranju upravljanja područjem, u cilju očuvanja prirode i ostalih relevantnih vrijednosti područja. Kroz postupak zoniranja utvrđuju se pojedine prostorne cjeline, odnosno izdvajaju područja očuvanja pojedinih vrijednosti uz razmatranje stupnja očuvanosti i odgovarajućih potreba za upravljanjem.

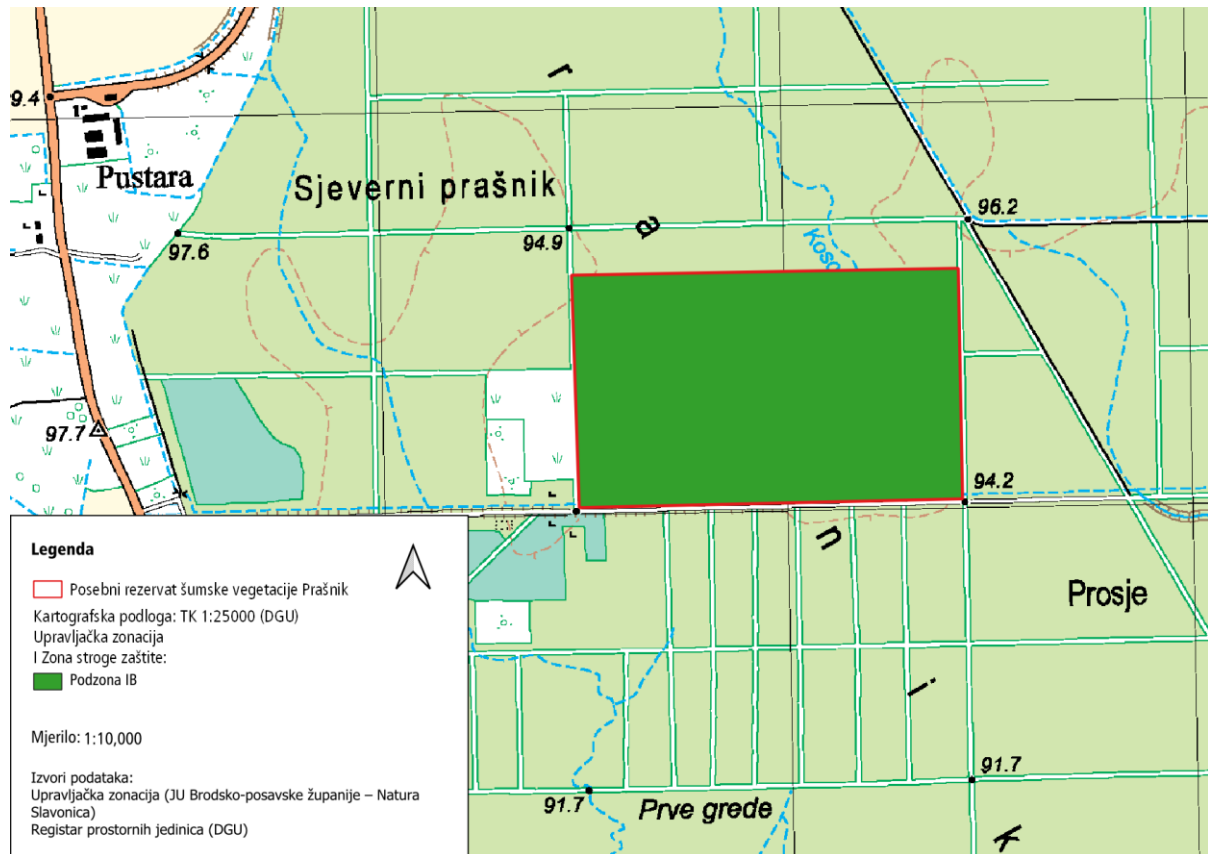
Upravljačka zonacija za ovaj PU rađena je sukladno Smjernicama za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i/ili područjima ekološke mreže (MINGOR, 2020) (dalje Smjernice) koje predviđaju tri glavne zone, u rasponu od zone gdje nije prisutan gotovo nikakav ljudski utjecaj (I zona stroge zaštite) pa do zone u kojoj prirodni prostor može biti znatno izmijenjen ljudskim utjecajem (III zona korištenja). Redoslijed zona ne ukazuje na vrijednost nekog područja, već odražava potrebe za upravljanjem u svrhu očuvanja bioraznolikosti, georaznolikosti i krajobrazne raznolikosti. Sukladno obilježjima područja i potrebama upravljanja, unutar područja obuhvata PU 7001 utvrđene su tri zone: Zona stroge zaštite (Zona I), Zona usmjerene zaštite (Zona II) i Zona korištenja (Zona III). Upravljačka zonacija unutar područja koje obuhvaća PU 7001, odnosi se na dva zaštićena područja, Posebni rezervat šumske vegetacije Prašnik i Značajni krajobraz Pašnjak Iva, te je izrađena temeljem akata o proglašenjima zaštićenih područja, dostupnih prostornih i drugih relevantnih podataka, primarno o prirodnim i kulturnim vrijednostima i načinima korištenja.

3.3.1 Posebni rezervat šumske vegetacije Prašnik

Zona stroge zaštite

Prema Smjernicama, zona stroge zaštite obuhvaća područja prirodnih ekosustava u kojima obilježja i stanje očuvanosti staništa nisu izmijenjeni utjecajem čovjeka te za njihovo očuvanje nije potrebno provoditi aktivne mjere upravljanja. Ovdje mogu biti uključena i područja ekosustava u kojima obilježja i stanje očuvanosti staništa jesu izmijenjeni (primjerice kao posljedica elementarnih nepogoda ili dr.), ali se prepuštaju prirodnom razvoju te za njihov oporavak nije potrebno provoditi aktivne mjere upravljanja (MINGOR, 2020).

Na području obuhvata PU 7001 zona stroge zaštite (Zona I), **podzona IB**, odnosi se na cjelokupnu površinu (100%) zaštićenog područja Posebni rezervat šumske vegetacije Prašnik (**Slika 3.1, Tablica 3.1**). Cilj upravljanja je očuvanje jedinog izvornog ostatka glasovite slavonske šume u RH i jedine nizinske prašume u Hrvatskoj, odnosno očuvanje povoljnih stanišnih uvjeta koji podržavaju opstanak prašume hrasta lužnjaka. Prašumu Prašnik tvore dvije fitocenoze: tipična šuma hrasta lužnjaka i običnog graba (*Carpino betuli - Quercetum roboris typicum* Rauš 1971.) i šuma hrasta lužnjaka s velikom žutilovkom i rastavljenim šašem (*Genisto elatae-Quercetum roboris caricetosum remotae* Horv. 1938.).

Slika 3.1 Upravljačka zonacija Posebnog rezervata šumske vegetacije Prašnik unutar obuhvata PU 7001

Tablica 3.1. Upravljačka zona Posebnog rezervata šumske vegetacije Prašnik

Zona	Podzona	Površina (ha)	Udio u površini zaštićenog područja (%)	
I	Zona stroge zaštite	IB	54,464	100
SVEUKUPNO		54,464	100	

U podzoni IB dozvoljeno je:

- provođenje znanstvenih istraživanja i praćenje stanja uz prethodno odobrenje nadležnog ministarstva i informiranje JU
- provođenje nadzora od strane nadležnih institucija
- provođenje intervencija u hitnim situacijama (npr. lokaliziranje požara, saniranje šteta nastalih zbog ekstremnih događaja poput onečišćenja, havarija i slično)
- moguć je ograničen i usmjeren prolaz ljudi kroz prašumu u smislu posjećivanja vrlo niskog intenziteta od strane znanstvene i/ili stručne javnosti, a isključivo pod nadzorom i vođenjem djelatnika nadležne JU i/ili nadležne šumarije ili uprave šuma,

- posjete školske djece i javnosti (osim stručnih i znanstvenih posjeta) odvijaju se također pod nadzorom i vođenjem djelatnika nadležne JU i/ili nadležne šumarije ili uprave šuma, ali uz obavezu korištenja postojeće šumske ceste uz rub rezervata i bez prolaska zonom;

U podzoni IB zabranjeno je:

- ekstrakcijsko korištenje prirodnih dobara bilo kojeg tipa (gospodarsko, rekreacijsko ili za osobne potrebe)
- gospodarska i sanitarna sječa i svi šumsko-gospodarski radovi
- izvlačenje mrtve drvene mase
- oštećivanje stabala
- neovlašteni ulazak i kretanje
- neovlašteni ulazak i kretanje motornim vozilima i biciklima
- istraživanja za koja nije izdano dopuštenje nadležnog tijela
- fotografiranje u komercijalne svrhe bez pribavljenog dopuštenja nadležnih tijela
- postavljanje hranilišta za divljač i drugih lovnih objekata
- postavljanje posjetiteljske infrastrukture
- žirovanje i plandovanje stoke
- odlaganje otpada
- izvođenje šumarskih radova
- paljenje vatre
- zadržavanje ili kretanje bez pratnje djelatnika nadležne JU i/ili nadležne šumarije ili uprave šuma
- prikupljanje gljiva
- prikupljanje žira (osim u znanstvene svrhe uz obavezno dopuštenje ministarstva nadležnog za zaštitu prirode)
- svi ostali zahvati za koje nije izdano dopuštenje/uvjeti zaštite prirode nadležnog tijela

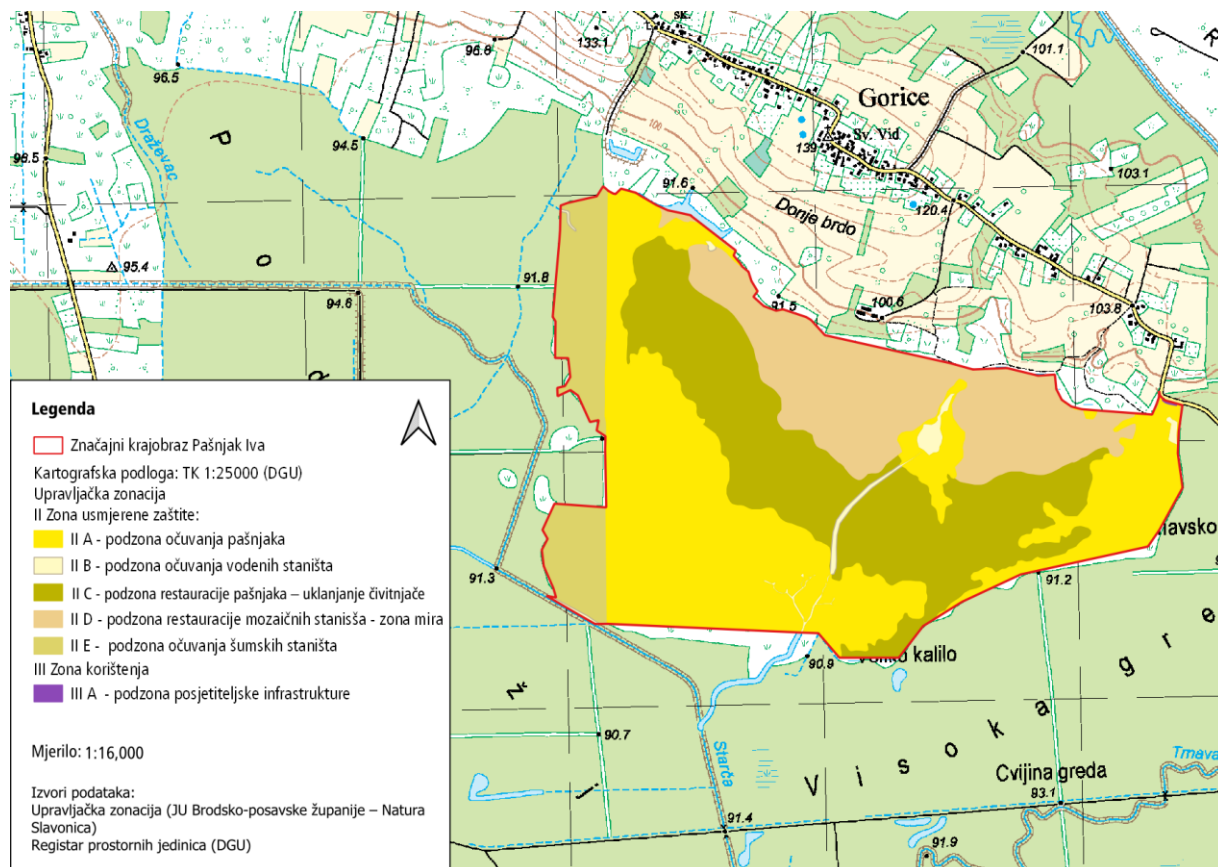
3.3.2 Značajni krajobraz Pašnjak Iva

Zona usmjerene zaštite

Prema Smjernicama, zona usmjerene zaštite obuhvaća doprirodne ekosustave, geolokalitete i izdvojene lokalitete kulturne baštine koji u svrhu dugoročnog očuvanja zahtijevaju provedbu aktivnih upravljačkih mjera održavanja ili obnove (MINGOR, 2020). Radi se o područjima u kojima je prisutnost ljudi dovela do promjena u ekosustavima pa je radi očuvanja njihove bioraznolikosti potrebno provoditi određene aktivne mjere upravljanja. To su u prvom redu doprirodna staništa, nastala kao posljedica tradicijskih oblika korištenja zemljišta, koja bez utjecaja čovjeka postupno prirodnim procesima prelaze u primarni prirodni oblik i nestaju (MINGOR, 2020).

Cilj upravljanja u ovoj zoni je očuvati i/ili unaprijediti stanje bioraznolikosti šumskih, travnjačkih, mozaičnih i vodenih staništa, raznolikosti krajobrazu te kulturne baštine. Što se tiče kulturne baštine, na Pašnjaku Ivi su prije Domovinskog rata postojala tri tradicijska slavonska bunara sa stumbolom i đermom koja su se koristila za napajanje stoke. Đerme su uništene u ratu, a na dva bunara su obnovljene poslije rata. Obnovljeni bunari su smješteni u podzoni II A – podzona očuvanja pašnjaka.

Zona usmjerene zaštite na području Značajnog krajobraza Pašnjak Iva obuhvaća 99,97 % zaštićenog područja (268,044 ha) i podijeljena je u pet podzona, usmjerenih na očuvanje i/ili unaprjeđenje određenih ekosustava (Slika 3.2, Tablica 3.2).

Slika 3.2 Upravljačka zonacija Značajnog krajobraza Pašnjak Iva unutar obuhvata PU 7001

Tablica 3.2. Upravljačka zona Značajnog krajobraza Pašnjak Iva

Zona	Podzona	Površina (ha)	Udio u površini zaštićenog područja (%)
IIA	Zona usmjerene zaštite IIA podzona očuvanja pašnjaka	104,123	38,84
IIB	Zona usmjerene zaštite IIB podzona očuvanja vodenih staništa	3,639	1,36
IIC	Zona usmjerene zaštite IIC podzona restauracije pašnjaka – uklanjanje čivitnjače	77,699	28,98
IID	Zona usmjerene zaštite IID podzona restauracije mozaičnih staništa – zona mira	57,353	21,39
IIE	Zona usmjerene zaštite IIA podzona očuvanja šumskih staništa	25,226	9,41
II	Zona usmjerene zaštite ukupno	268,040	99,97

Zona		Podzona	Površina (ha)	Udio u površini zaštićenog područja (%)
IIIA	Zona korištenja	IIIA podzona posjetiteljske infrastrukture	0,070	0,03
III	Zona korištenja ukupno		0,070	0,03
SVEUKUPNO			268,110	100,00

U zoni usmjerene zaštite dopušteno je:

- istraživanje i praćenje stanja prirodnih vrijednosti te nadzor područja od strane Javne ustanove
- provođenje aktivnih mjera usmjerenih na očuvanje i poboljšanje stanja ekosustava, vrijedna obilježja krajolika i kulturne baštine (obnova staništa, uklanjanje invazivnih stranih vrsta, saniranje šteta nastalih uslijed eko incidenta, gašenje požara, mjere sprječavanja pojave i širenja zaraznih bolesti/epidemija među stokom i pticama)
- provođenje poljoprivrednih, lovnih i šumsko-gospodarskih aktivnosti koje se odvijaju u skladu s ciljevima očuvanja prirodnih i kulturnih vrijednosti te uz poštivanje propisanih uvjeta zaštite prirode i mjera očuvanja
- posjećivanje uz poštivanje posebnih propisa JU i njima propisanih odgovarajućih uvjeta ovisno o ciljevima zaštite
- radi smanjenja pritiska na prirodne i kulturne vrijednosti moguće je uspostavljanje minimalnih interpretativnih i edukativnih sadržaja te poučnih staza koje ne zahtijevaju uređivanje
- za potrebe istraživanja i praćenja stanja ciljnih i zaštićenih vrsta ptica moguće je postavljanje kućica za ptice na prikladnim lokacijama

Nije dopušteno pregrađivanje pašnjaka trajnim ogradama, ali je moguće postavljanje električnih pastira u dogovoru s JU. Također nije dopušteno fotografiranje u komercijalne svrhe bez pribavljenog dopuštenja nadležnih tijela.

IIA podzona očuvanja pašnjaka

U ovu podzonu uključene su sve travnjačke površine na kojima trenutno nije raširena invazivna strana vrsta čivitnjača (*Amorpha fruticosa*) i na kojima se trenutno provodi ispaša stoke (**Slika 3.2**).

Podzona IIA obuhvaća najveći udio ZK Pašnjak Iva, odnosno 38,83 % ovog zaštićenog područja (**Tablica 3.2**).

Aktivne mjere upravljanja u ovoj podzoni usmjerene su na očuvanje vlažnih nitrofilnih travnjaka i njihove bioraznolikosti, a odnose se na prikladne oblike održavanja odnosno ispašu, ekstenzivno stočarenje i po potrebi košnju. Dozvoljene aktivnosti obuhvaćaju istraživanje, praćenje stanja i nadzor, provođenje aktivnih mjera upravljanja usmjerenih na očuvanje travnjaka, odnosno ispašu stoke i košnju te posjećivanje niskog intenziteta. Sukladno rezultatima praćenja stanja, a primarno vezano uz potencijalno širenje čivitnjače, dozvoljena je restauracija značajnije izmijenjenih dijelova pašnjaka. U

ovoj podzoni potrebno je osigurati poštivanje svih zakonskih odredbi i propisanih uvjeta zaštite prirode za korištenje travnjačkih staništa posebice pašnjaka.

U *podzoni IIA* nije dozvoljeno: prenamjena pašnjaka u oranične površine, vodnogospodarske regulacije koje bi ugrozile opstanak staništa poplavnih travnjaka, paljenje vatre osobito u razdoblju od 1. ožujka do 15. srpnja, uznemiravanje ptica i stoke, kretanje pašnjakom izvan postojećih staza, uništavanje infrastrukture na pašnjaku (poučne i informativne ploče, električni pastir, bunari i dr.).

IIB podzona očuvanja vodenih staništa

U ovoj podzoni uključena su vodena staništa, tj. bare koje ostaju na pašnjaku nakon poplava i koje ne presušuju veći dio godine. Poplave nastaju kada okolnim kanalima Trnava, Draževac i Starča savska voda u vrijeme visokih vodostaja ulazi na pašnjak (**Slika 3.2**).

Podzona IIB obuhvaća 1,36 % ZK Pašnjak Iva. (**Tablica 3.2**).

Aktivne mjere upravljanja u ovoj podzoni usmjerene su na očuvanje vodenih staništa i ključnih prirodnih procesa, na planirana i potencijalna održavanja staništa radi sprječavanja sukcesije i eutrofikacije. Dozvoljene aktivnosti uključuju: znanstvena istraživanja, praćenje stanja, nadzor, bilježenje i kontrolu invazivnih stranih vrsta, uklanjanje obraštajne vegetacije, održiv način korištenja putem djelatnosti stočarstva, restauracijske aktivnosti temeljene na znanstveno-stručnim studijama, aktivnosti u svrhu zaštite od štetnog djelovanja voda i ograničeno posjećivanje uz poštivanje utvrđenih uvjeta. Također je dozvoljeno korištenje ovih zona za napajanje stoke, a u mjeri koja ne ugrožava očuvanje staništa. U ovoj podzoni potrebno je osigurati poštivanje svih zakonskih odredbi i propisanih uvjeta zaštite prirode za korištenje vodotoka.

U *podzoni IIB* nije dozvoljeno: vodnogospodarske regulacije koje bi ugrozile opstanak staništa poplavnih travnjaka, melioracijski zahvati, zatrpavanje vodenih površina, upuštanje voda niže kvalitete nego što su vode recipijenta, isušivanje, unos stranih i invazivnih stranih vrsta riba, rakova, gmazova i dr., te ribolov.

IIC podzona restauracije pašnjaka – uklanjanje čivitnjače

Ova podzona obuhvaća sve travnjačke površine koje su trenutno ugrožene širenjem invazivne strane vrste čivitnjača (*Amorpha fruticosa*) (**Slika 3.2**).

Podzona IIC obuhvaća 28,98 % ZK Pašnjak Iva. (**Tablica 3.2**).

Aktivne mjere upravljanja u ovoj podzoni usmjerene su na eradicaciju i sprječavanje širenja invazivne strane vrste čivitnjače. Dozvoljeno je provoditi znanstvena istraživanja, praćenje stanja i nadzor, kontrolu i uklanjanje invazivne strane vrste čivitnjača (*Amorpha fruticosa*) i drugih invazivnih vrsta, provoditi aktivne mjere upravljanja usmjerne na očuvanje travnjaka, odnosno ispašu stoke i košnju te posjećivanje niskog intenziteta.

U *podzoni IIC* nije dozvoljeno: prenamjena pašnjaka u oranične površine, vodnogospodarske regulacije koje bi ugrozile opstanak staništa poplavnih travnjaka, paljenje trave osobito u razdoblju od 1. ožujka do 15. srpnja, te uznemiravanje ptica i stoke.

IID podzona restauracije restauracije mozaičnih staništa – zona mira

Podzona IID obuhvaća dijelove ZK Pašnjak Iva na kojima je pristuna raznolika drvenasta grmolika vegetacija (uključujući i invazivnu stranu vrstu čivitnjača (*Amorpha fruticosa*)) i koji se aktivno ne koriste za ispašu stoke duži niz godina, a koji su stanište mnogobrojnim ciljnim i strogo zaštićenim vrstama ptica (**Slika 3.2**). Cilj restauracije je očuvanje ove podzone za gniježđenje ptica. Posjećivanje treba svesti na minimum, a druge gospodarske aktivnosti (ispašu, lov) izuzeti iz ove podzone.

Podzona IID obuhvaća 21,39 % ZK Pašnjak Iva. (**Tablica 3.2**).

Aktivne mjere upravljanja u ovoj podzoni usmjerene su na eradikaciju invazivne strane vrste čivitnjače i ponovnu uspostavu mozaičnih staništa. Dozvoljeno je provoditi kontrolu i uklanjanje invazivne strane vrste čivitnjača (*Amorpha fruticosa*), provoditi znanstvena istraživanja, praćenje stanja i nadzor, te postavljati kućice za ptice na prikladnim lokacijama rubnog dijela podzone za potrebe istraživanja i praćenja stanja ciljnih i zaštićenih vrsta ptica.

U podzoni IID nije dozvoljeno: prenamjena pašnjaka u oranične površine ili građevinsko zemljište, paljenje trave ili grmolike vegetacije, uznemiravanje ptica, bilo koje aktivnosti kojima bi se narušila obilježja mozaičnog staništa. Do sada zbog teške prohodnosti nije bilo lovnih aktivnosti u ovome području, a poželjno je takvu praksu i nadalje zadržati.

IIE podzona očuvanja šumskih staništa

Ovom su podzonom obuhvaćeni zapadni dijelovi ZK Pašnjak Iva na kojima se prostiru šume najmlađeg dobrog razreda u odsjecima 5c, 5d, 6c, 6d, 7a i 7b gospodarske jedinice Podložje kojom upravlja Šumarija Stara Gradiška Uprave šuma Nova Gradiška. Sjeveroistočni rubni dio ZK Pašnjak Iva također je dio zone IIE (**Slika 3.2**). Ovo rubno šumsko područje nije pod upravom HŠ jer se granica odsjeka 25b gospodarske jedinice Podložje u potpunosti poklapa s granicom zaštićenog područja. Ovaj rubni šumski dio, kao i dio izvan ZK pod upravom HŠ, koristi stoka kao plandište te je mogući predmet sukoba lokalnih stočara i HŠ.

Podzona IIE obuhvaća 9,41 % ZK Pašnjak Iva. (**Tablica 3.2**).

Aktivne mjere upravljanja u ovoj podzoni usmjerene su na očuvanje šumskih staništa i njihove bioraznolikosti, prema definiranim potrebama. Potrebno je provoditi načela i mjere propisane u okviru certifikacije šuma te pratiti stanje i voditi brigu o ugroženim vrstama, posebice pticama gnjezdavicama (štekavac, crna roda, orao kliktaš i dr.). Dozvoljeno je: provoditi znanstvena istraživanja, praćenje stanja i nadzor, uklanjati invazivne strane vrste, provoditi ograničeno i usmjereno posjećivanje uz poštivanje utvrđenih uvjeta te gospodariti šumama sukladno šumskogospodarskim planovima.

U podzoni IIE nije dozvoljeno: ilegalno korištenje prirodnih dobara bilo kojeg tipa, šumarski radovi u odjelima s aktivnim gnjezdima u razdoblju razmnožavanja (prosinac – srpanj) u krugu od 500 m i lovne aktivnosti tijekom gniježđenja strogo zaštićenih te ciljnih vrsta ptica.

Zona korištenja

IIIA podzona posjetiteljske infrastrukture

Prema Smjernicama, zona korištenja obuhvaća one dijelove prostora unutar zaštićenog područja u kojima je priroda značajno izmijenjena prisutnošću određenog stupnja korištenja ili dijelove prostora koji su izdvojeni kao najprikladniji lokaliteti za različite dopuštene oblike korištenja visokog intenziteta, a sve u skladu s ciljevima zaštite područja, kao svojevrsan kompromis između zaštite prirode i korištenja. Opći cilj upravljanja u ovoj zoni je održivost prisutnog i planiranog korištenja prostora u skladu s ciljevima upravljanja zaštićenim područjem (MINGOR, 2020).

Cilj upravljanja u ovoj zoni je održivost prisutnog i planiranog korištenja prostora u skladu s ciljevima upravljanja zaštićenim područjem.

Zona korištenja - *IIIA podzona posjetiteljske infrastrukture* na području Značajnog krajobraza Pašnjak Iva obuhvaća 0,03 % zaštićenog područja, odnosno 0,08 ha (**Slika 3.2, Tablica 3.2**) i obuhvaća promatračnicu za posjetitelje u formi vojnog čardaka iz doba Vojne krajine i odmorište za posjetitelje. Unutar ove zone prvenstveno je potrebno osigurati poštivanje svih zakonskih odredbi i propisanih uvjeta zaštite prirode kojima se sprječavaju negativni utjecaji korištenja na ekosustave i krajobraz zaštićenog područja. Nije dozvoljen nikakav oblik zloupotrebe ili oštećivanja posjetiteljske infrastrukture.

3.4. Relacijska tablica između ciljeva, mjera očuvanja i aktivnosti upravljanja

Tablica 3.1 Relacijska tablica između ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih i aktivnosti upravljanja za područjem EM značajnao za očuvanje ptica HR1000004 Donja Posavina

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Acrocephalus melanopogon</i>	crnoprugasti trstenjak	1		P		Očuvana populacija i pogodna staništa (trščaka i rogozika, šaranski ribnjaci s trščacima) za održanje značajne preletničke populacije	Održavati povoljni hidrološki režim na područjima velikih trščaka i rogozika; očuvati povoljan omjer trščaka i rogozika i otvorene vodene površine; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5 % ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB8, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Actitis hypoleucos</i>	mala prutka	2	G			Očuvana populacija i pogodna staništa (riječni sprudovi, otoci i obale) za održanje gnijezdeće populacije od 1-5 p.	održavati povoljni hidrološki režim za očuvanje staništa za gniježđenje; očuvati povoljnu strukturu i konfiguraciju obale vodotoka te dopustiti prirodne procese, uključujući eroziju; osigurati dovoljnu	BB1, BB2, BB3,

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							površinu riječnih otoka za gniježđenje ciljne populacije;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB7, BE2, BE3, DA11, DA22, DA35
<i>Alcedo atthis</i>	vodomar	1	G			Očuvana populacija i staništa (riječne obale, područja uz spore tekućice i stajaće vode) za održanje gnijezdeće populacije od 60-80 p.	na vodotocima očuvati strme i okomite dijelove obale bez vegetacije, pogodne za izradu rupa za gniježđenje; na područjima na kojima je zabilježena prisutnost vodomara zadržati što više vegetacije u koritu i na obalama vodotoka, a radove uklanjanja drveća i šiblja provoditi samo ukoliko je protočnost vodotoka narušena na način da predstavlja opasnost za zdravlje i imovinu ljudi i to u razdoblju od 1. rujna do 31. siječnja te ne provoditi istodobno na obje strane obale, već naizmjenično;	BB1, BB2, BB3,
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB7, BE2, BE3, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Anas strepera</i>	patka kreketaljka	2	G			Očuvana populacija i staništa (vode s bogatom močvarnom vegetacijom - naročito riječni rukavci, šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 4-6 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; košnju obalne vegetacije (trska i rogoz) te uklanjanje i košnju plutajuće vegetacije obavljati izvan sezone gniježđenja od 15. kolovoza do 15. travnja, izuzev hranidbenih linija koje je potrebno održavati tijekom cijele vegetacijske sezone i to na način da se ne uništavaju gnijezda čigri;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB4, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Aquila clanga</i>	orao klokotaš	1			Z	Očuvana populacija i pogodna staništa (otvorena područja s močvarnim staništima) za održanje značajne zimujuće populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na	BB1, BB2, BB3, BC3, BC4

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB2, BC5, BD1, BD2, DA11, DA22, DA35
<i>Aquila pomarina</i>	orao kliktaš	1	G			Očuvana populacija i pogodna staništa (nizinske šume s okolnim močvarnim staništima i vlažnim travnjacima) za održanje gnijezdeće populacije od 40-50 p.	oko evidentiranih gnijezda provoditi monitoring u razdoblju od 1. travnja do 31. svibnja; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 m oko svih evidentiranih gnijezda; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 15. kolovoza iste godine; u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na	BA1, BA2, BA3, BC3, BC4

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na sredjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA7, BC5, BD1, BD2, DA11, DA22, DA35
<i>Ardea purpurea</i>	čaplja danguba	1		P		Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare i šaranski ribnjaci s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Ardea purpurea</i>	čaplja danguba	1	G			Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare i šaranski ribnjaci s prostranim tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 7-20 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; ribnjačarske table na kojima su prethodnih godina gnijezdile kolonije ptica (čaplji, ibisa, žličarki ili malog vranca) u razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza moraju biti pune vode;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Ardeola ralloides</i>	žuta čaplja	1		P		Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare i šaranski ribnjaci s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Ardeola ralloides</i>	žuta čaplja	1	G			Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare i šaranski ribnjaci s tršćacima) za održanje značajne gnijezdeće populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; ribnjačarske table na kojima su prethodnih godina gnijezdile kolonije ptica (čaplji, ibisa, žličarki ili malog vranca) u razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza moraju biti pune vode;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Aythya nyroca</i>	patka njorka	1		P	Z	Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB4, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Aythya nyroca</i>	patka njorka	1	G			Očuvana populacija i staništa (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 70-200 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; košnju obalne vegetacije (trska i rogoz) te uklanjanje i košnju plutajuće vegetacije obavljati izvan sezone gniježđenja od 15. kolovoza do 20. travnja, izuzev hranidbenih linija koje je potrebno održavati tijekom cijele vegetacijske sezone i to na način da se ne uništavaju gnijezda čigri;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB4, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Casmerodius albus</i>	velika bijela čaplja	1		P	Z	Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11,

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
								DA22, DA35
<i>Casmerodius albus</i>	velika bijela čaplja	1	G			Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare i šaranski ribnjaci s tršćacima) za održanje značajne gnijezdeće populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlad i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; ribnjačarske table na kojima su prethodnih godina gnijezdile kolonije ptica (čaplji, ibisa, žličarki ili malog vranca) u razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza moraju biti pune vode;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Chlidonias hybrida</i>	bjelobrada čigra	1		P		Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB4, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11,

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
								DA22, DA35
<i>Chlidonias hybrida</i>	bjelobrada čigra	1	G			Očuvana populacija i staništa (močvare i šaranski ribnjaci s razvijenom vodenom i močvarnom vegetacijom) za održanje gnijezdeće populacije od 500-800 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlad i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; košnju obalne vegetacije (trska i rogoz) te uklanjanje i košnju plutajuće vegetacije obavljati izvan sezone gniježdenja od 31. srpnja do 20. travnja, izuzev hranidbenih linija koje je potrebno održavati tijekom cijele vegetacijske sezone i to na način da se ne uništavaju gnijezda čigri;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB4, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Chlidonias niger</i>	crna čigra	1		P		Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci) za održanje	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
						značajne preletničke populacije	mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
						<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB4, BD1, BD2, BE2,	

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
								BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Ciconia ciconia</i>	roda	1	G			Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, mozaične poljoprivredne površine, močvarna staništa, šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 400-500 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je	AC11, AC23, BC1, BC3, BC4, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<p>proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; provesti zaštitne mjere na stupovima s gnijezdima protiv stradavanja ptica od strujnog udara; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokuacije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokuacije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;</p>	
							<p><i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i></p>	AC8, AC13, AC14, AC15, AC18, AC19,

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
								AC22, BC5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Ciconia nigra</i>	crna roda	1		P		Očuvana populacija i staništa (močvarna staništa, šaranski ribnjaci) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<p>proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokuacije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokuacije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;</p>	
							<p><i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i></p>	<p>AA1, AA4, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35</p>

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Ciconia nigra</i>	crna roda	1	G			Očuvana populacija i staništa (stare šume s močvarnim staništima, često u blizini šaranskih ribnjaka) za održanje gnijezdeće populacije od 60-80 p.	oko evidentiranih gnijezda provoditi monitoring u razdoblju od 1. travnja do 31. svibnja; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 m oko svih evidentiranih gnijezda; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 15. kolovoza iste godine; u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora	BA1, BA2, BA3, BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA1, AA4, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11,

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
								DA22, DA35
<i>Circus aeruginosus</i>	eja močvarica	1	G			Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima, vlažni travnjaci, šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 8-12 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno	BB1, BB2, BB3, BC1, BC3, BC4, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; košnju obalne vegetacije (trska i rogoz) te uklanjanje i košnju plutajuće vegetacije obavljati izvan sezone gniježđenja od 15. kolovoza do 15. ožujka, izuzev hranidbenih linija koje je potrebno održavati tijekom cijele vegetacijske sezone i to na način da se ne uništavaju gnijezda čigri;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB3, BC5, BD1, BD2, BE2, BE3,

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
								BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica	1			Z	Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektroekucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektroekucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	AC11, AC23, BC3, BC4
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AC4, AC18, AC19, BC5, BD1, BD2, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka	1	G			Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 2-3 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	AC11, AC23, BC3, BC4
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AC1, AC9, AC18, AC19, BC5, BD1, BD2, DA11, DA22, DA35
<i>Crex crex</i>	kosac	1	G			Očuvana populacija i pogodna staništa (vlažni travnjaci, prvenstveno košarice) za održanje	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; košnju inundacija i obala kanala (u ingerenciji Hrvatskih voda) obavljati u razdoblju 15. kolovoza do 15. ožujka;	AC11, BB1, BB2, BB3, BC3, BC4

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
						gnijezdeće populacije od 60-200 pjevajućih mužjaka		
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AC2, AC3, AC18, AC19, BC5, DA11, DA22, DA35
<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	1	G			Očuvana populacija i pogodna struktura hrastove šume za održanje gnijezdeće populacije od 1800-2200 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;	BA1, BA2, BA3
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA5, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Dendrocopos syriacus</i>	sirijski djetlić	1	G			Očuvana populacija i stanište (mozaični seoski krajobraz s obiljem stabala, stari voćnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 10-20 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;	AC11, BC3, BC4
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AC6, AC18, AC19, BC5, DA11, DA22, DA35
<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna	1	G			Očuvana populacija i pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od 30-50 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;	BA1, BA2, BA3
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA5, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Egretta garzetta</i>	mala bijela čaplja	1		P		Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5 BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Egretta garzetta</i>	mala bijela čaplja	1	G			Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare i šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeća populacije od 120-260 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici);	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; ribnjačarske table na kojima su prethodnih godina gnijezdile kolonije ptica (čaplji, ibisa, žličarki ili malog vranca) u razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza moraju biti pune vode;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Falco columbarius</i>	mali sokol	1			Z	Očuvana populacija i staništa (mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje značajne zimujuće populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	AC11, AC23, BC3, BC4
,							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AC4, AC18, AC19, BC5, BD1, BD2, DA11, DA22, DA35
<i>Falco vespertinus</i>	crvenonoga vjetruša	1		P		Očuvana populacija i staništa (travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN)	AC11, AC23, BC3, BC4

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AC5, AC18, AC19, BC5, BD1, BD2, DA11, DA22, DA35
<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	1	G			Očuvana populacija i pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od 10000-25000 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;	BA1, BA2, BA3
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA6, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Gallinago gallinago</i>	šljuka kokošica	2	G			Očuvana populacija i staništa (močvarna staništa, vlažne livade, šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 8-12 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno	BB1, BB2, BB3, BC1, BC3, BC4, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlad i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; košnju obalne vegetacije (trska i rogoz) te uklanjanje i košnju plutajuće vegetacije obavljati izvan sezone gniježdenja od 15. kolovoza do 15. ožujka, izuzev hranidbenih linija koje je potrebno održavati tijekom cijele vegetacijske sezone i to na način da se ne uništavaju gnijezda čigri;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB1, AB9, BC5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Grus grus</i>	ždral	1		P		Očuvana populacija i pogodna staništa (vlažni travnjaci, oranice) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe	BB1, BB2, BB3, BC3, BC4

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB8, BC5, DA11, DA22, DA35
<i>Haliaeetus albicilla</i>	štekavac	1	G			Očuvana populacija i staništa (stare šume, vodena staništa, šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 28-30 p.	oko evidentiranih gnijezda štekavca provoditi monitoring u razdoblju od 1. siječnja do 31. ožujka; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 m oko svih evidentiranih gnijezda štekavca; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 m oko stabla na kojem se gnijezdo štekavca nalazi, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 30. lipnja iste godine; obnovu šume u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo štekavca provoditi nakon što je gnijezdo neaktivno pet godina, a ako se gnijezdo nalazi u sastojinama starijim od 140 godina, obnovu na cijeloj površini provoditi nakon utvrđenog	BA1, BA2, BA3, BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							postojanja alternativnog gnijezda; u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne	

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							nasađuje mlad i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA1, AA3, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak	1		P		Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima i šaranski ribnjaci) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB6, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak	1	G			Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima i šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 80-200 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici);	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; ribnjačarske table na kojima su prethodnih godina gnijezdile kolonije ptica (čaplji, ibisa, žličarki ili malog vranca) u razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza moraju biti pune vode;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB6, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	1	G			Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 15000-18000 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;	AC11, BC3, BC4
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AC7, AC18, AC19, BC5, DA11, DA22, DA35
<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	1	G			Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična poljoprivredna staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 30-50 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije; po potrebi provesti kontrolirano paljenje i /ili krčenje (čišćenje) prezaraslih travnjačkih površina;	AC11, BC3, BC4
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AC1, AC9, AC18, AC19, BC5, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Milvus migrans</i>	crna lunja	1	G			Očuvana populacija i pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od 30-40 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokuacije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokuacije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica; mjere očuvanja hranilišta (ribnjaci, poljoprivredna staništa) provode se kao mjere očuvanja za druge vrste koje obitavaju na tim staništima;	BA1, BA2, BA3
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA7, DA11, DA22, DA35
<i>Netta rufina</i>	patka gogoljica	2	G			Očuvana populacija i staništa (vode s bogatom močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od najmanje 2-3 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<p>proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; košnju obalne vegetacije (trska i rogoz) te uklanjanje i košnju plutajuće vegetacije obavljati izvan sezone gniježđenja od 15. kolovoza do 15. ožujka, izuzev hranidbenih linija koje</p>	

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							je potrebno održavati tijekom cijele vegetacijske sezone i to na način da se ne uništavaju gnijezda čigri;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB4, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Numenius arquata</i>	veliki pozviždač	1		P		Očuvana populacija i staništa (riječne plićine, šaranski ribnjaci s ispuštenim i plitkim tablama) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB8, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Nycticorax nycticorax</i>	gak	1		P		Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci) za održanje	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
						značajne preletničke populacije	ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Nycticorax nycticorax</i>	gak	1	G			Očuvana populacija i staništa (močvare, šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 80-300 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<p>proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; ribnjačarske table na kojima su prethodnih godina gnijezdile kolonije ptica (čaplji, ibisa, žličarki ili malog vranca) u razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza moraju biti pune vode;</p>	
							<p><i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i></p>	<p>AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35</p>
<i>Pandion haliaetus</i>	bukoč	1		P		Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa, šaranski ribnjaci) za održanje značajne	<p>očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom</p>	<p>BB1, BB2, BB3, BC1, BE5</p>

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
						preletničke populacije; omogućen nesmetani prelet tijekom selidbe	ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; elektroenergetsku	

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB2, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš	1	G			Očuvana populacija i pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od 25-35 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokcije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od	BA1, BA2, BA3

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							kolizije i/ili elektrokcije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradanja ptica;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA7, DA11, DA22, DA35
<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	mali vranac	1	G			Očuvana populacija i staništa (veće vodene površine obrasle tršćacima i vrbama; šaranski ribnjaci) za održanje značajne gnijezdeće populacije	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<p>proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; ribnjačarske table na kojima su prethodnih godina gnijezdile kolonije ptica (čaplji, ibisa, žličarki ili malog vranca) u razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza moraju biti pune vode;</p>	
							<p><i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i></p>	<p>AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35</p>
<i>Philomachus pugnax</i>	pršljivac	1		P		Očuvana populacija i staništa (riječne plićine, šaranski ribnjaci s ispuštenim i plitkim tablama) za održanje	<p>očuvati povoljne stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina</p>	<p>BB1, BB2, BB3, BC1, BE5</p>

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
						značajne preletničke populacije	ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB8, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Picus canus</i>	siva žuna	1	G			Očuvana populacija i pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od 130-180 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;	BA1, BA2, BA3
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA5, DA11, DA22, DA35
<i>Platalea leucorodia</i>	žličarka	1		P		Očuvana populacija i staništa (močvare s plitkim otvorenim vodama, šaranski ribnjaci) za održanje	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
						značajne preletničke populacije	ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Platalea leucorodia</i>	žličarka	1	G			Očuvana populacija i staništa (vodena staništa s tršćacima, rogozicima i/ili niskom vrbama; šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 70-140 p.	očuvati povoljni hidrološki režim i stanišne uvjete močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<p>proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; ribnjačarske table na kojima su prethodnih godina gnijezdile kolonije ptica (čaplji, ibisa, žličarki ili malog vranca) u razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza moraju biti pune vode;</p>	
							<p><i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i></p>	<p>AB5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35</p>
<i>Podiceps nigricollis</i>	crnogri gnjurac	1	G			Očuvana populacija i staništa (vode s bogatom močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci) za održanje	<p>očuvati povoljne stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom</p>	<p>BB1, BB2, BB3, BC1, BE5</p>

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
						gnijezdeće populacije od najmanje 10 p.	ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; košnju obalne vegetacije	

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							(trska i rogoz) te uklanjanje i košnju plutajuće vegetacije obavljati izvan sezone gniježdenja od 15. kolovoza do 20. travnja, izuzev hranidbenih linija koje je potrebno održavati tijekom cijele vegetacijske sezone i to na način da se ne uništavaju gnijezda čigri;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB4, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Porzana parva</i>	siva štijoka	1		P		Očuvana populacija i staništa (močvare i šaranski ribnjaci s trščacima) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici);	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB6, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Porzana parva</i>	siva štijoka	1	G			Očuvana populacija i staništa (močvare i šaranski ribnjaci s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 10-50 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; košnju obalne vegetacije (trska i rogoz) te uklanjanje i košnju plutajuće vegetacije obavljati izvan sezone gniježdenja od 15. kolovoza do 15. ožujka, izuzev hranidbenih linija koje je potrebno održavati tijekom cijele vegetacijske sezone i to na način da se ne uništavaju gnijezda čigri;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB6, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Porzana porzana</i>	riđa štijoka	1		P		Očuvana populacija i staništa (močvare i šaranski ribnjaci s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB6, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Porzana porzana</i>	riđa štijoka	1	G			Očuvana populacija i staništa (močvare i šaranski ribnjaci s tršćacima, poplavni travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 10-30 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati	BB1, BB2, BB3, BC1, BC3, BC4, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine; očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB6, BC5, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Porzana pusilla</i>	mala štijoka	1		P		Očuvana populacija i staništa (močvare i šaranski ribnjaci s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici);	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB6, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35
<i>Riparia riparia</i>	bregunica	2	G			Očuvana populacija i staništa (prvenstveno strme	održavati povoljni hidrološki režim za očuvanje staništa za gniježđenje; očuvati povoljnu strukturu i	BB1, BB2, BB3

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
						odronjene riječne obale) za održanje gnijezdeće populacije od 50-100 p.	konfiguraciju obale vodotoka te dopustiti prirodne procese, uključujući eroziju;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB7, BE2, BE3, DA11, DA22, DA35
<i>Strix uralensis</i>	jastrebača	1	G			Očuvana populacija i pogodna struktura hrastove šume za održanje gnijezdeće populacije od 20-25 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; elektroenergetsku infrastrukturu planirati, obnavljati i graditi na način da se spriječe kolizije ptica na visokonaponskim (VN) dalekovodima i elektrokucije ptica na srednjenaponskim (SN) dalekovodima; na dionicama postojećih dalekovoda te na stupnim mjestima na kojima se utvrdi povećani rizik ili stradavanja od kolizije i/ili elektrokucije provesti tehničke mjere sprečavanja daljnjih stradavanja ptica;	BA1, BA2, BA3

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AA2, DA11, DA22, DA35
<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša	1	G			Očuvana populacija i otvorena mozaična staništa za održanje gnijezdeće populacije od 70-150 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;	AC11, BC3, BC4
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AC7, AC18, AC19, BC5, DA11, DA22, DA35
<i>Tringa glareola</i>	prutka migavica	1		P		Očuvana populacija i staništa (riječne pličine, šaranski ribnjaci s ispuštenim i plitkim tablama) za održanje značajne preletničke populacije	očuvati povoljne stanišne uvjete; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
							močvarnom vegetacijom (tršćaci, rogozici); vegetaciju tršćaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB8, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja

HR1000004 DONJA POSAVINA

Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica (patka lastarka <i>Anas acuta</i> , patka žličarka <i>Anas clypeata</i> , kržulja <i>Anas crecca</i> , zviždara <i>Anas penelope</i> , divlja patka <i>Anas platyrhynchos</i> , patka pupčanica <i>Anas querquedula</i> , patka kreketaljka <i>Anas strepera</i> , lisasta guska <i>Anser albifrons</i> , divlja guska <i>Anser anser</i> , guska glogovnjača <i>Anser fabalis</i> , glavata patka <i>Aythya ferina</i> , krunata patka <i>Aythya fuligula</i> , patka batoglavica <i>Bucephala clangula</i> , crvenokljuni labud <i>Cygnus olor</i> , liska <i>Fulica atra</i> , šljuka kokošica <i>Gallinago gallinago</i> , crnorepa muljača <i>Limosa limosa</i> , patka gogoljica <i>Netta rufina</i> , kokošica <i>Rallus aquaticus</i> , crna prutka <i>Tringa erythropus</i> , krivokljuna prutka		2				Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, šaranski ribnjaci, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2000 jedinki	očuvati povoljne stanišne uvjete vodenih i močvarnih staništa; osigurati uvjete za obavljanje proizvodnje na šaranskim ribnjacima uz očuvanje njihove ornitološke vrijednosti; na svakom šaranskom ribnjačarstvu: najmanje jedna trećina ukupne proizvodne površine tijekom cijele godine mora biti u potpunosti ispunjena vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodnih tabli vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše sukladno posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda; najmanje 5% ukupne proizvodne površine mora biti prekriveno močvarnom vegetacijom (trščaci, rogozici); vegetaciju trščaka i rogozika uklanjati košnjom; na ribnjacima većim od 500 ha najmanje jedna tabla minimalne površine 20 ha mora biti primarno neproizvodna te najmanje 85% njene površine mora biti ispunjeno vodom. Iznimno, ispunjenost proizvodne table vodom može biti i manja ako je proglašena prirodna nepogoda zbog suše prema posebnom propisu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. (Primarno neproizvodnom tablom smatra se tabla u koju se ne nasađuje mlađ i ne obavlja hranidba); na najmanje 80	BB1, BB2, BB3, BC1, BE5

Pregled ciljeva i mjera očuvanja te pridruženih aktivnosti za ciljne vrste i stanišne tipove prema području ekološke mreže obuhvaćenih planom upravljanja								
HR1000004 DONJA POSAVINA								
Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	K*	Status vrste**			Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Kod aktivnosti
			G	P	Z			
<i>Tringa nebularia</i> , crvenonoga prutka <i>Tringa totanus</i> , vivak <i>Vanellus vanellus</i> , veliki pozviždač <i>Numenius arquata</i>)							% od ukupne proizvodne površine održavati proizvodnju ribe od minimalno 500 kg do najviše 1200 kg svih vrsta i uzgojnih kategorija po hektaru takve proizvodne površine;	
							<i>Ostale aktivnosti koje doprinose postizanju cilja očuvanja</i>	AB1, AB9, AB4, AB8, BD1, BD2, BE2, BE3, BE4, DA11, DA22, DA35

Legenda:

* Kategorija za ciljnu vrstu

** G-gnjezdarica; P – preletnica; Z – zimovalica

4. LITERATURA

1. Andrić, V., Pavičić, M. (2015). Monitoring kolonija bregunica *Riparia riparia* L. u Brodsko-posavskoj županiji za 2015. godinu. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije–Natura Slavonica. Slavonski Brod, Republika Hrvatska.
2. Andrić, V., Pavičić, M., Jurić, R. (2012). Monitoring kolonija bregunica *Riparia riparia* L. u Brodsko-posavskoj županiji za 2012. godinu. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije–Natura Slavonica. Slavonski Brod, Republika Hrvatska.
3. Brodsko-posavska županija (2021). Plan razvoja Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021. – 2027. godine. Slavonski Brod, Republika Hrvatska.
4. Budinski, I., Zec, M., Dender, D., Korša M., Mikulić, K., Turkalj, J., Čulig, P., Grgić, M., Kapelj, S. (2021). Izvješće o procjeni utjecaja Pilot mjere za zaštitu ptice kosca (*Crex crex*) iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. na očuvanje vrste uz prijedlog poboljšanja provedbe za 2021. godinu; Udruga Biom, Obrt SKUA; Zagreb, Republika Hrvatska; 113 str.
5. Centar za razvoj Brodsko-posavske županije (2021). Plan razvoja Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021. - 2027. godine. Slavonski Brod, Republika Hrvatska.
6. Ćiković, D. (2013). Program monitoringa crne žune (*Dryocopus Martius*) u Hrvatskoj - EUROPEAID/129747/D/SER/HR - NATURA 2000 MANAGEMENT AND MONITORING – NATURA MANMON CROATIA. Državni zavod za zaštitu prirode Program izrađen u okviru projekta.
7. Direktiva 2000/60/EC Europskog parlamenta i Vijeća kojom se uspostavlja okvir za djelovanje zajednice na području politike voda, od 23. listopada 2000 (Okvirna direktiva EU o vodama). Hrvatske vode, Zavod za vodno gospodarstvo, Zagreb, Republika Hrvatska.
8. Državni zavod za zaštitu prirode (2009). Značajni krajobraz „Pašnjak Iva“ - Stručna podloga za zaštitu. Zagreb, Republika Hrvatska.
9. Dumbović Mazal V. (2015). Program monitoringa crne žune (*Dryocopus martius*) u Hrvatskoj. Državni zavod za zaštitu prirode. Zagreb
10. Dumbović Mazal V., T. Mikuška (2017). Praćenje brojnosti kosaca (*Crex crex*) u Parku prirode Lonjsko polje. Izvješće za 2017. godinu. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu i Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, Zagreb, Republika Hrvatska.
11. Dumbović Mazal, V., Pintar, V., Zadavec, M. (2019). Prvo izvješće o brojnosti i rasprostranjenosti ptica u Hrvatskoj sukladno odredbama Direktive o pticama. Zagreb, Republika Hrvatska.
12. Eko Invest d.o.o za BPŽ (2018). Strateška studija utjecaja na okoliš, Nacrt prijedloga županijske razvojne strategije Brodsko-posavske županije do 2020. godine
13. Engelen, A., Thomas Taylor, L. (2021). Izvješće o procjeni utjecaja Pilot mjere za zaštitu ptice kosca (*Crex crex*) iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. na očuvanje vrste.
14. Gugić, G. (1996). Die Hudewirtschaft der Sava-Niederung (Kroatien). In: MATTHES, Heide Dörte (Hrsg.): 2. Lenzener Gespräche. Landschaftspflege mit Nutztieren und nachhaltige Landbewirtschaftung. Dummerstorf, 1996
15. Gugić, G., Hima, V., Posavec, Z., Bogović, E., Ivaštinović, D. & Petrić, K. (2008). Park prirode Lonjsko polje - Živući krajobraz i poplavni ekosustav Srednje Posavine - Plan upravljanja. Bilten parka prirode Lonjsko polje, 10. (1 i 2), 161-41, 75, 105.

16. Horvat I. (1938). Biljosociološka istraživanja šuma u Hrvatskoj. Glasnik za šumske pokuse, 6: 127–279.
17. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (2018). Izvješće o provedbi i analizi upitnika za procjenu učinkovitosti upravljanja Parkom prirode Lonjsko polje - METT (2012.-2016. godina).
18. Hrvatske šume - Časopis za popularizaciju šumarstva (2015). Razminiran rezervat šumske vegetacije Prašnik. Hrvatske šume d.o.o. Zagreb, Republika Hrvatska, 226: 8 – 9.
19. Hrvatske šume (2017). Šumskogospodarska osnova, Uređajni zapisnik, vrijedi od 2016. do 2025. godine. Zagreb, Republika Hrvatska.
20. Hrvatske vode (2011). Izvješće o kakvoći voda II. reda u 2011. godini na području Sisačko-moslavačke županije. Zagreb
21. Hrvatske vode (2020). Plan monitoringa stanja voda u Republici Hrvatskoj u 2019. godini. Zagreb
22. Hrvatske vode (2021). Rezultati kakvoće vode u rijeci Savi i na području Parka prirode Lonjsko polje. Zagreb, Republika Hrvatska.
23. Hrvatske vode, pravna osoba za upravljanje vodama (2016). Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. Zagreb, Republika Hrvatska.
24. Hubak, A. (2018). Ptice močvarice u Lonjskom polju. Završni rad. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Republika Hrvatska.
25. Ires ekologija d.o.o. za Sisačko-moslavačku županiju (2019). Program zaštite okoliša Grada Siska 2019. – 2022. godine. Zagreb, Republika Hrvatska.
26. Ires Ekologija d.o.o. za zaštitu prirode i okoliša za Sisačko-moslavačku županiju (2019). Studija krajobraznih vrijednosti Sisačko moslavačke županije - krajobrazna osnova s procjenom karaktera i osjetljivosti krajobraza. Zagreb, Republika Hrvatska.
27. JUBPŽ "Natura Slavonica" (2022). Godišnji program zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja za 2022. godnu. Slavonski Brod, Republika Hrvatska.
28. Komatina, Đ., Zlatić-Jugović, J. (2010). Prekogranična suradnja u slivu rijeke Save u oblasti upravljanja vodama. Izlaganje sa znanstvenog skupa. Hrvatske vode 18 (2010) 73 249-258
29. Kostadinović, N. (2013). Gniježđenje bijele žličarke *Platalea leucorodia* L. u Posebnom ornitološkom rezervatu Krapje Đol, Park prirode Lonjsko polje tijekom 2013. godine. Diplomski rad. Sveučilište J.J. Strossmayera, Odjel za biologiju, Osijek
30. Kralj, J. (2013). MONITORING PROGRAMME for RED-BACKED SHRIKE *Lanius collurio*. Institute of Ornithology, CASA.
31. Kralj, J., Barišić, S., Tutiš, V., Ćiković, D. (2013). Atlas selidbe ptica Hrvatske (*Croatian Bird Migration Atlas*). Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za prirodne znanosti, Zavod za ornitologiju, Zagreb, Republika Hrvatska.
32. Krnjeta, D. (2011). MOTRENJE GNIJEZDEĆE POPULACIJE PATKE NJORKE (*Aythya nyroca*) NA RIBNJAKULIPOVLJANI OD 2010. – 2011. Hrvatsko ornitološko društvo, Zagreb, Republika Hrvatska.
33. Krnjeta, D. (2013). Opažanja ptica u Poganovom polju. Izvješće za 2013. godinu. Krapje, Republika Hrvatska.
34. Krnjeta, D., Krnjeta I. (2014). Izvješće o rezultatima monitoringa ptica preletnica tijekom jeseni na ribnjacima Draganići, Pisarovina, Crna Mlaka i Lipovljaniza. Zagreb, Republika Hrvatska.
35. Lončarić, D. (2020). Stanje populacije orla štekavca (*Haliaeetus albicila*) u Sunjskom polju. Diplomski rad. Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet, Zagreb, Republika Hrvatska.

36. Ljepoja I. (2020). Popunjeni terenski obrazac za monitoring crne žune (*Dryocopus martius*) na području Lonjskog polja. Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje, Krapje, Republika Hrvatska.
37. Matić I sur. (1979). Rezervati šumske vegetacije Prašnik i Muški bunar, šumsko gospodarstvo "Josip Kozarac", Nova Gradiška, Republika Hrvatska.
38. Mazija M. (2016). Istraživanje šišmiša u četiri zaštićena područja u Brodsko-posavskoj županiji, Završni izvještaj o provedbi projekta, 15 pp.
39. Međunarodna komisija za sliv rijeke Save (2014). Plan upravljanja slivom rijeke Save. Zagreb, Republika Hrvatska.
40. Mikuska, T. (2014b). Nacionalni program monitoringa za bijelu rodu (*Ciconia ciconia*). Državni zavod za zaštitu prirode. Zagreb.
41. Mikuška, A., Mikuška, T., Horvat, D., Tomik, A. (2017). Impact of hunting on strictly protected species in Croatia, Proceedings of the Second Adriatic Flyway Conference in Durrës, Albania, 1 – 3 October 2014 / Sackl, P., Ferger, S. W. (urednik) , Radolfzell, Njemačka : EURONATUR, str. 45-52
42. Mikuška, T. (2013). Nacionalni program monitoringa za crnu rodu (*Ciconia nigra*). Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, Republika Hrvatska.
43. Mikuška, T. (2014a). Nacionalni program monitoringa za štekavca (*Haliaeetus albicilla*). Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, Republika Hrvatska.
44. Mikuška, T. i Grlica, D.I. (2013). Istraživanje bregunice (*Riparia riparia*) i kulika sljepčica (*Charadrius dubius*) na rijeci Savi uz Park prirode Lonjsko polje, od 467 rkm – utok Struga u Savu do 592 rkm – utok Kupe u Savu u Sisku. Konačno izvješće. Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, Osijek, Republika Hrvatska.
45. Mikuška, T. i Hucaljuk, M. (2017). Izvješće o gniježdenju čaplji i bijele žličarke u mješovitoj koloniji u Posebnom ornitološkom rezervatu Krapje Đol. Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, Osijek, Republika Hrvatska. 11 str.
46. Mikuška, T. i Hucaljuk, M. (2018). Izvješće o gniježdenju čaplji i bijele žličarke u mješovitoj koloniji u Posebnom ornitološkom rezervatu Krapje Đol. Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, Osijek, Republika Hrvatska. 11str
47. Mikuška, T. i Hucaljuk, M. (2019). Izvješće o gniježdenju čaplji i bijele žličarke u mješovitoj koloniji u Posebnom ornitološkom rezervatu Krapje Đol tijekom 2019. godine. Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, Osijek, Republika Hrvatska. 12str
48. Mikuška, T.; Šetina, M.; Šetina, N.; Andrić, V.; Hucaljuk, M.; Pavičić, M. (2012). Monitoring populacije orla štekavca *Haliaeetus albicilla* u Brodsko-posavsko županiji. Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, Osijek, Republika Hrvatska.
49. MINGOR (2021). Literarni podaci i podaci o opažanjima pojedinih vrsta prikupljeni u razdoblju od 2011. do 2016. godine. MINGOR dostavio za potrebe izrade PU 7001 u 2021. Godini. Zagreb, Republika Hrvatska.
50. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2020). Smjernice za planiranje upravljanja zaštićenim područjima i/ili područjima ekološke mreže. Verzija 1.1. UNDP, Republika Hrvatska.
51. Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine (Narodne novine br. 13/21)
52. Nikolić, T. (2010). Flora Croatica Database. On-Line (<http://hirc.botanic.hr/fcd>). Botanički zavod, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

53. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije - Natura Siavonica, KLASA: 021-01/14-01/81, URBROJ: 2178/1-01-14-1
54. Odluka o osnivanju Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Brodsko-posavske županije, KLASA: 351-01/04-01/3, URBROJ: 2178/1-01-04-1
55. Odluka o osnivanju Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Sisačko-moslavačke županije, KLASA: 351-04/05-01/03, URBROJ: 2176/01-01-05-3
56. Oikon d.o.o. (2018). Usluga kartiranja staništa Parka prirode Lonjsko polje koja obuhvaća kartiranje vodenih i travnjačkih staništa sukladno Nacionalnoj klasifikaciji staništa (NKS): A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa, bez voda tekućica; C. Travnjaci, cretovi i visoke zeleni. Oikon za Javnu ustanovu „Park prirode Lonjsko polje”, Zagreb, Republika Hrvatska.
57. Oikon d.o.o. (2019). Stručna podloga za akcijski plan upravljanja posjetiteljima Parka prirode Lonjsko polje. Zagreb, Republika Hrvatska.
58. Oikon d.o.o. (2020). Strateška studija o utjecaju Masterplana prometnog razvoja Sisačko-moslavačke županije na okoliš. Knjiga I. Zagreb, Republika Hrvatska
59. Općina Lipovljani (2017). Nacrt strateškog plana programa razvoja Općine Lipovljani za razdoblje 2017 – 2022. Lipovljani, Hrvatska.
60. Orkić, I. (2013). Gniježđenje i dinamika populacija kolonijalnih vrsta čaplji (*Ardeidae*) u Posebnom ornitološkom rezervatu Krapje Đol, Park prirode Lonjsko polje. Diplomski rad. Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, Odjel za biologiju, Osijek, Republika Hrvatska.
61. Particip GmbH za Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2021). Rezultati Druge dioničke radionice za izradu PU 7001 (PEM Donja Posavina i pridružena ZP: PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva) u okviru projekta “Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000”. Stara Gradiška, Republika Hrvatska.
62. Particip GmbH za Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2021). Rezultati Prve dioničke radionice za izradu PU 7001 (PEM Donja Posavina i pridružena ZP: PRŠV Prašnik i ZK Pašnjak Iva) u okviru projekta “Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000”. Sisak, Republika Hrvatska.
63. Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje od 2016. do 2021. (Narodne novine br. 66/16).
64. Pravilnik o granicama i površini ribolovnih područja i ribolovnih zona za slatkovodni ribolov te o dopuštenosti i ograničenjima ribolova (Narodne novine br. 14/22).
65. Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (Narodne novine br. 80/13, 43/14, 27/15)
66. Pravilnik o načinu uporabe lovačkog oružja i naboja (Narodne novine br. 37/2019)
67. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica (KLASA: 351-01/14-01/59, URBROJ:2178/01-27-01-14-3 od 11. srpnja 2014.).
68. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove za upravljanje prirodnim vrijednostima Sisačko-moslavačke županije (KLASA: 023-04/16-01/01, URBROJ: 2176-134-16-19, Popovača, 16.08.2016.).
69. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje (KLASA: 003-05/18-01/5, Urbroj: 2176-144-01/01-18-1 od 11.1.2019.).
70. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje (KLASA: 003-05/21-01/1, Urbroj: 2176-144-01/01-21-2 od 1.3.2022.)

71. Pravilnik o uređivanju šuma, Narodne novine br. 97/18
72. Program zaštite okoliša Grada Siska 2019. – 2022 (2019). Zagreb
73. Prostorni plan uređenja područja posebnih obilježja Parka prirode Lonsko polje (Narodne novine br. 37/10)
74. Puljić, M. (2016). Ptice grabljivice Parka prirode Lonjsko polje. Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb, Republika Hrvatska.
75. Radović, D. (2013). Završno izvješće za monitoring Bjelobrede Čigre (*Chlidonias hybrida*) u Donjoj Posavini, Poilovlju i Pokupskom bazenu tijekom 2012 godine. Konačno izvješće. Hrvatsko ornitološko društvo, Zagreb, Republika Hrvatska, 19 str
76. Rauš Đ., Prpić B., Matic S., Vranković A. (1979). Rezervati šumske vegetacije Prašnik i Muški bunar. Studija ekološko-uzgojnih osobina. ŠG „Josip Kozarac“ Nova Gradiška.
77. Rauš, Đ. (1971). Rasprostranjenost bukve (*Fagus sylvatica* L.) u nizinskim šumama hrasta lužnjaka u Hrvatskoj. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Šumarski simpozij prigodom 300. godišnjice Sveučilišta u Zagrebu i 50. godišnjice šumarske fakultetske nastave u Zagrebu, Zagreb, str. 19–30.
78. Ravlić, N. (2015). *Uspješnost gniježđenja crne rode na području Parka prirode Lonjsko polje u 2014. godini* (Završni rad). Preuzeto s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:128:178424> (pristupljeno 2.5.2022.)
79. Razvojna agencija Sisačko-moslavačke županije SIMORA d.o.o. (2014). Strategija razvoja turizma Sisačko – moslavačke županije za razdoblje 2014. – 2020., Sisak, Republika Hrvatska.
80. Razvojna agencija Sisačko-moslavačke županije SIMORA d.o.o. (2017). Operativni plan razvoja cikloturizma u Sisačko-moslavačkoj županiji 2017. - 2020. Sisak, Republika Hrvatska.
81. Rješenje Ministarstva kulture od 3.5.2007., (Klasa: UP/I-612-08/08-06/0214, Ur.br. 532-04-02-02/2-07-2, od 3.5.2007.)
82. Rješenje o uvjetima zaštite prirode Ministarstva kulture od 3.11.2005., (Klasa: UP/I 612-07/05-33/384; Ur.br: 532-08-02-1/10-05-11).
83. Rješenje o uvjetima zaštite prirode Ministarstva kulture, Klasa: UP/I 612-07/05-33/384; Ur.br: 532-08-02-1/10-05-11
84. Salopek, D., Petrić, K., Mlinar, A., Horvat, M., Mavar, Z., Rajković, V., Gugić, G. (2006). Posavska tradicijska drvena kuća, priručnik za obnovu. Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Ministarstvo kulture, Zagreb, Republika Hrvatska.
85. Schneider-Jacoby, M. (1996). Brutbestand des Seeadlers *Haliaeetus albicilla* und des Schreiadlers *Aquila pomarina* in den Save-Auen (Kroatien), pp.149-163. In: Meyburg, B.-U. & R. D. Chancellor (eds.): Eagle Studies. World Working Group on Birds of Prey, Berlin, London, Paris.
86. Schwarz, U. (2016). Sava White Book. The River Sava: Threats and Restoration Potential. Radolfzell/Wien: EuroNatur/Riverwatch.
87. Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije (2018). Program razvoja lovstva na području Sisačko-moslavačke županije za razdoblje od 2018. do 2022. godine, broj 36/18
88. Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije (Narodne novine br. 4/01,12/10, 10/17, 12/19 i 23/19 – pročišćeni tekst)
89. Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije, broj 1/06
90. Službeni vjesnik Brodsko-posavske županije (Narodne novine br. 04/01, 06/05, 11/07, 14/08 – pročišćeni tekst, 05/10, 09/12, 39/20, 45/20 – pročišćeni tekst).

91. Statut Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje (Oznaka: I-547/14-DO-R od 26. rujna 2014., Izmjene i dopune Klasa: 003-08/20-01/1, Urbroj: 2176-144-01/01-20-4 od 17.03.2020.)
92. Statut Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije - Natura Slavonica (KLASA: 023-01/14-01/246, URBROJ: 2178/1-11-01-14-1 od 11. srpnja 2014. godine.)
93. Statut Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije (pročišćeni tekst) (KLASA: 023-04/17-01/01, URBROJ: 2176-134-17-25, Popovača, 24.07.2017.)
94. Strategija i akcijski plan zaštite prirode RH za razdoblje od 2017. do 2025. godine (Narodne novine br. 72/17)
95. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Narodne novine br. 46/20)
96. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997). Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje, Zagreb, Republika Hrvatska.
97. Suić, J., Čižmek, K., Šarić, M., Homen, Z., Mišura, A. (2011). Gospodarski ribolov na slatkim vodama Republike Hrvatske u 2009. i 2010. godini. *Ribarstvo*, 69,2011., (4), 153 – 167
98. Tomik, A. (2014). Program monitorina za orla kliktaša (*Aquila pomarina*). Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, Republika Hrvatska.
99. Tutiš, V. (2013). Monitoring Programme for Corncrake *Crex crex* in Croatia. Institute of Ornithology, Croatian Academy of Sciences and Arts, Zagreb
100. Tutiš, V. (2013). Monitoring Programme for The Ural Owl *Strix Uralensis*. Institute of Ornithology, Croatian Academy of Sciences and Arts.
101. Tutiš, V., Kralj, J., Radović, D., Čiković, D., Barišić, S. (ur.) (2013). Crvena knjiga ptica Hrvatske. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 258 str.
102. Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (Narodne novine br. 80/19).
103. Uredba o objavi Protokola o upravljanju nanosom uz Okvirni sporazum o slivu rijeke Save (2015). (Narodne novine br. 6/2015)
104. Uredba o osnivanju Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje (Narodne novine br. 36/96).
105. Velić, I., Vlahović, I. (2009). Tumač geološke karte Hrvatske 1:300.000 (Explanatory Text for Geologic Map of Croatia – in Croatian). Hrvatski geološki institut, Zagreb, Republika Hrvatska.
106. Zabrana ustanovljavanja lovišta temelji se na Zakonu o lovstvu (Narodne novine br. 99/18, 32/19 i 32/20) i Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19).
107. Zakon o lovstvu, Narodne novine br. 99/2018, 32/19, 32/20
108. Zakon o proglašenju parka prirode „Lonjsko polje“, Narodne novine br. 11/90
109. Zakon o šumama, pročišćeni tekst zakona, Narodne novine br. 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20
110. Zakon o zaštiti prirode, Narodne novine br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19
111. Zelena infrastruktura (2020). Krajobrazna studija s idejnim rješenjem uređenja lijeve obale rijeke Save u naselju Krapje u Parku prirode Lonjsko polje. Zagreb

Internet literatura

1. ARKOD, APPRRR, <https://arkod.apprrr.hr/> (pristupljeno 31.1.2021.)
2. Biologer.hr, <https://biologer.hr/hr/groups/17/species/6694> (pristupljeno 21.12.2021.)
3. BIOM, objave za medije, <https://www.biom.hr/konacno-zaustavimo-trovanje-vlaznih-stanista-olovom/> (pristupljeno 17.6.2022.)
4. Bioportal hr., <http://www.bioportal.hr/gis/> (pristupljeno 3.1.2022.)
5. DANUBEPARKS – Network of Protected Areas, <https://danubeparks.org/> (pristupljeno 31.1.2022.)
6. DHMZ, <https://meteo.hr/> (pristupljeno 12.12.2021.)
7. Digitalna Pedološka karta Hrvatske, "Pedološka karta RH - Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet, Zavod za pedologiju", http://pedologija.com.hr/iBaza/DPK-Hr_2021/index.html (pristupljeno 26.1.2022.)
8. Državna geodetska uprava, Katastar u pokretu, <https://www.katastar.hr/#/> (pristupljeno 7.6.2022.)
9. Geoportal Hrvatskih šuma, <http://javni-podaci.hrsume.hr/> (pristupljeno 19.1.2022.)
10. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021., <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=14627> (pristupljeno 26.11.2021.)
11. Hrvatske šume - javni uvidi - <https://www.hrsume.hr/index.php/hr/javni-uvид> (pristupljeno 14. 1. 2022.)
12. Hrvatske vode, <https://www.voda.hr/hr/ustroj> (pristupljeno 11.10.2021.)
13. Javna ustanova BPŽ, službena Internet stranica, <https://natura-slavonica.hr/hr/> (pristupljeno 25.1.2022.)
14. Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje, službena Internet stranica, <https://pp-lonjsko-polje.hr/> (pristupljeno 21.12.2021.)
15. Javna ustanova SMŽ, službena Internet stranica <https://zastita-prirode-smz.hr/> (pristupljeno 5.11.2021.)
16. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Portal hrvatske tehničke baštine <https://tehnika.lzmk.hr/plovila-unutarnje-plovidbe/> (pristupljeno 20.1.2022.)
17. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ekološka mreža Natura 2000 u RH, <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-zastitu-prirode-1180/ekoloska-mreza-natura-2000/ekoloska-mreza-natura-2000-u-republici-hrvatskoj/1211> (pristupljeno 6.2.2022.)
18. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Invazivne strane vrste, <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-zastitu-prirode-1180/strane-i-invazivne-strane-vrste/invazivne-strane-vrste/5512> (pristupljeno 26.1.2022.)
19. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Provedba praćenja stanja, <http://www.haop.hr/hr/tematska-podrucja/prirodne-vrijednosti-stanje-i-ocuvanje/pracenje-stanja-prirode/provedba-pracenja> (pristupljeno 8.6.2022.)
20. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, provedba praćenja stanja, <http://www.haop.hr/hr/tematska-podrucja/prirodne-vrijednosti-stanje-i-ocuvanje/pracenje-stanja-prirode/provedba-pracenja> (pristupljeno 7.3.2022.).

21. Ministarstvo kulture i medija, Posavska tradicijska drvena kuća, <https://min-kulture.gov.hr/izdvojeno/kulturna-bastina/izdavacka-djelatnost/arhiva-publikacija/posavska-tradicijska-drvena-kuca-16473/16473> (pristupljeno 17.6.2022.)
22. Ministarstvo poljoprivrede (2022). Središnja lovna evidencija, Aktivna lovišta, <https://sle.mps.hr/huntingGroundPublic/index> (pristupljeno 3.1.2022.)
23. Ministarstvo turizma i sporta, Arhiva, <https://mint.gov.hr/javni-pozivi-i-natjecaji-11414/t-u-r-i-z-a-m/arhiva-22866/22866> (pristupljeno 17.6.2022.)
24. Popis stanovništva, kućanstava i stanova (2022): Prvi rezultati popisa 2021. god, Web portal Državnog zavoda za statistiku. <https://popis2021.hr/> (pristupljeno 21.01.2022.)
25. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Državnog zavoda za statistiku, <https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/censuslogo.htm> (pristupljeno 12.12.2021.)
26. Program ruralnog razvoja, <https://ruralnirazvoj.hr/> (pristupljeno 28.12.2021.)
27. Ramsarsko područje 584, <https://rsis.ramsar.org/ris/584> (pristupljeno 21.12.2021.)
28. Registar prostornih jedinica DGU, <https://dgu.gov.hr/registar-prostornih-jedinica-172/172> (pristupljeno 21.1.2022.)
29. Ribar Hrvatske, <https://www.ribahrvatske.hr/udio-i-struktura-ulova-sportskih-ribica-prema-zupanijama-na-ribolovnom-podrucju-sava/> (pristupljeno 13.11.2022.)
30. Sava TIES, Projekti, https://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/45/e7b610d154b18c89533e8956610df53ab357df42.pdf (pristupljeno 17.6.2022.)
31. SavaParks Network, <http://savaparks.eu/tko-smo-mi-1060> (pristupljeno 31.1.2022.)
32. SavaParks Network, Posebni rezervat Prašnik, <https://savaparks.eu/posebni-rezervat-prasnik-592> (pristupljeno 13.4.2022.)
33. SDF obrazac za PEM Donja Posavina <http://natura2000.dzsp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR1000004> (pristupljeno 26.1.2022.)
34. Središnji savez udruga uzgajivača hrvatskog hladnokrvnjaka, <http://www.ssuuhh.hr/content/struktura-i-%C4%8Dlanice> (pristupljeno: 28.12.2021.)
35. Središnji savez uzgajivača konja hrvatski posavac, <https://www.sshp.hr/o-nama/clanice/> (pristupljeno: 28.12.2021.)
36. The Parks Dinarides network, parksdinarides.org (pristupljeno 31.1.2022.)
37. Turistička zajednica Sisačko-moslavačke županije – turističke informacije SMŽ, https://turizam-smz.hr/wp-content/uploads/2020/05/Turisticke_informacije.pdf (pristupljeno 3.1.2022.)
38. Ždralovi - seoba i zimovanje, <http://www.ptice.net/zdralovi-seoba-i-zimovanje/> (pristupljeno 17.6.2022.)

5. PRILOZI

Prilog 1 Popis gospodarskih jedinica u granicama područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina
Izvor: Poveznica 9

Redni broj	UŠP	Naziv šumarije	Broj GJ	Naziv GJ	Ukupna površina (ha)	Površina GJ unutar granica PU 7001 (ha)	Vlasništvo
1.	Nova Gradiška	Jasenovac	136	GREDE KAMARE	490.336,00	490.336,00	državno
2.	Nova Gradiška	Jasenovac	137	KRAPJE - ĐOL	166.433,00	144.563,00	državno
3.	Nova Gradiška	Jasenovac	138	ŽABARSKI BOK	82.311,00	82.311,00	državno
4.	Nova Gradiška	Novska	135	TRSTIKA	190.925,00	154.643,00	državno
5.	Nova Gradiška	Novska	151	ZELENIKA	369.204,00	361.122,00	državno
6.	Nova Gradiška	Stara Gradiška	131	LJESKOVAČ A	155.285,00	155.285,00	državno
7.	Nova Gradiška	Stara Gradiška	132	MEĐUSTRUGOVI	277.044,00	273.568,00	državno
8.	Nova Gradiška	Stara Gradiška	156	PODLOŽJE	153.310,00	153.081,00	državno
9.	Nova Gradiška	Stara Gradiška	130	PRAŠNIK	143.668,00	143.668,00	državno
10.	Nova Gradiška	Stara Gradiška	970	SAVA, STARA GRADIŠKA - SL.BROD	47.805,00	4.924,00	državno
11.	Sisak	Hrvatska Dubica	403	POSAVSKE ŠUME - DUBICA	530.027,00	494.879,00	državno
12.	Sisak	Petrinja	389	PETRINJSKI LUG - PIŠKORNJA Č	81.541,00	38.089,00	državno
13.	Sisak	Sisak	380	BREZOVIC A	449.393,00	420.515,00	državno
14.	Sisak	Sisak	402	LEKLAN	56.633,00	56.633,00	državno
15.	Sisak	Sisak	411	SAVA, SISAK - NOVSKA	129.876,00	97.595,00	državno
16.	Sisak	Sunja	387	LONJA	207.948,00	207.948,00	državno
17.	Sisak	Sunja	395	POSAVSKE ŠUME - SUNJA	487.784,00	473.950,00	državno
18.	Zagreb	Kutina	141	KUTINSKE NIZINSKE ŠUME	319.316,00	319.316,00	državno

Redni broj	UŠP	Naziv šumarije	Broj GJ	Naziv GJ	Ukupna površina (ha)	Površina GJ unutar granica PU 7001 (ha)	Vlasništvo
19.	Zagreb	Kutina	142	KUTINSKE PRIGORSKE ŠUME	328.631,00	6.175,00	državno
20.	Zagreb	Lipovljani	139	JOSIP KOZARAC	580.129,00	553.735,00	državno
21.	Zagreb	Novoselec	146	ŽUTICA	624.629,00	45,00	državno
22.	Zagreb	Popovača	144	POPOVAČKE NIZINSKE ŠUME	506.780,00	379.359,00	državno
23.	Zagreb	Kutina	G85	KUTINSKE BRDSKE ŠUME	72.724,00	10.999,00	privatno
24.	Sisak	Hrvatska Dubica	H20	ŽIVAJA	112.875,00	9.999,00	privatno
25.	Nova Gradiška	Nova Gradiška	P04	NOVOGRADIŠKE ŠUME	151.301,00	132.022,00	privatno
26.	Zagreb	Lipovljani	G12	LIPOVLJANSKE ŠUME	51.703,00	8.287,00	privatno
27.	Nova Gradiška	Novska	P01	LIPOVLJANSKONOVLJANSKE ŠUME	115.626,00	9.184,00	privatno
28.	Sisak	Hrvatska Dubica	H05	DUBIČKE ŠUME	80.157,00	17.126,00	privatno
29.	Sisak	Sunja	H04	SUNJSKE ŠUME	182.890,00	68.733,00	privatno
30.	Nova Gradiška	Okučani	P02	OKUČANSKE ŠUME	73.388,00	12.904,00	privatno
31.	Sisak	Sisak	H03	LIJEVA LUKA - GUŠĆE	47.643,00	42.022,00	privatno
32.	Sisak	Sisak	H02	SISAČKE ŠUME	115.939,00	121.996,00	privatno

Prilog 2 Popis lovišta u granicama područja obuhvaćenog PU 7001 – Donja Posavina

Izvor: Poveznica 22

Redni broj	Lovište	Lovoovlaštenik	Površina lovišta unutar granica PU 7001 (ha)	Vlasništvo
1.	III/9 - Grede Kamare	Hrvatski lovački savez (HLS)	1.213.965,00	državno
2.	III/28 - Posavske šume	Hrvatske šume d.o.o.	1.118.489,00	državno

Redni broj	Lovište	Lovoovlaštenik	Površina lovišta unutar granica PU 7001 (ha)	Vlasništvo
3.	XII/9 - Međustrugovi	LU Nazime Gređani	1.116.754,00	državno
4.	III/31 - Šašna Greda	LD Jelen Sisak	899.218,00	državno
5.	III/120 - Sunja	LU Posavina Sunja	782.022,00	zajedničko/ županijsko
6.	III/39 - Opeke II	Sveučilište u Zagrebu, Fakultet šumarstva i drvne tehnologije	733.314,00	državno
7.	III/19 - Lonja	LU Lonjsko polje Mužilovčica	693.056,00	državno
8.	III/36 - Višnjički Bok	Karlović obrt, vl. Karlović Marijan	592.228,00	državno
9.	III/10 - Gušće	LU Jelen, Samobor	527.855,00	državno
10.	III/3 - Brezovica	LU Siscia Sisak	487.045,00	državno
11.	III/4 - Bukova Greda	Bukova Greda d.o.o. Husain	463.537,00	državno
12.	III/118 - Puska	LD Posavski lovac Krapje	426.206,00	zajedničko/ županijsko
13.	III/37 - Crnčina II	LD Kuna Osekovo	326.468,00	državno
14.	XII/14 - Podložje - Ključevi	LU Podložje - Ključevi Nova Gradiška	316.707,00	državno
15.	III/113 - Lipovljani	LD Srnjak Lipovljani	306.549,00	zajedničko/ županijsko
16.	III/7 - Crnčina I	vl. Vugić Dragan	295.085,00	državno
17.	III/112 - Gojlo	LU Fazan Kutina	229.441,00	zajedničko/ županijsko
18.	III/32 - Trstika	LU Trstika Slavonski Brod	227.253,00	državno
19.	III/110 - Ciglenica	LU Jelen Ciglenica	177.425,00	zajedničko/ županijsko
20.	III/117 - Jasenovac	LD Patak Jasenovac	173.999,00	zajedničko/ županijsko
21.	III/109 - Voloder	LU Fazan Voloder	170.243,00	zajedničko/ županijsko

Redni broj	Lovište	Lovoovlaštenik	Površina lovišta unutar granica PU 7001 (ha)	Vlasništvo
22.	III/119 - Piškornjač	LD Stari Gaj Sisak	137.890,00	zajedničko/ županijsko
23.	III/121 - Staza	LD Staza Staza	133.359,00	zajedničko/ županijsko
24.	III/111 - Kutina	LU Vepar Kutina	128.158,00	zajedničko/ županijsko
25.	III/17 - Lipovica	LD Fazan Topolje	114.430,00	državno
26.	III/108 - Popovača	LD Šljuka Popovača	88.344,00	zajedničko/ županijsko
27.	III/18 - Lipovljani	PP Orahovica d.o.o. Orahovica	727.35	državno
28.	III/122 - Hrvatska Dubica	LD Jelen Hrvatska Dubica	696.82	zajedničko/ županijsko
29.	XII/3 - Slobostina	PP Orahovica d.o.o. Orahovica	430.31	državno
30.	III/115 - Muratovica	LD Jelen Novska	165.50	zajedničko/ županijsko

Prilog 3 Popis dionika koji su se uključili u izradu PU 7001 – Donja Posavina

Razina	Institucija /organizacijska jedinica	Način uključivanja
Lokalna	Grad Novska	Dionička radionica
	Hrvatske šume, Šumarija Sisak	Dionička radionica
	Hrvatske šume, Šumarija Stara Gradiška	Dionička radionica
	Hrvatske šume, Šumarija Kutina	Dionička radionica
	Hrvatske vode, VGI „Lonja – Trebež“	Dionička radionica
	Hrvatske vode, VGI za mali sliv „Šumetlica-Crnac“	Dionička radionica
	Komunalac Sisak d.o.o.	Dionička radionica
	Općina Stara Gradiška	Dionička radionica

	OPG „Bunjevac“	Dionička radionica
	OPG „Dragutin Marjanović“	Dionička radionica
	OPG „Renata Čović“	Dionička radionica
	OPG „Željko Trnka“	Dionička radionica
	OPG „Zvonko Domazetović“	Dionička radionica
	OPG „Vjekoslav Barta“	Dionička radionica
	ŠRD „Šaran“ Lipovljani	Dionička radionica
	Turistička zajednica Grada Siska	Dionička radionica
Regionalna	Državni inspektorat Republike Hrvatske, Ispostava Sisak	Dionička radionica
	Hrvatska gorska služba spašavanja, Stanica Novska	Dionička radionica
	Hrvatske šume, UŠP Nova Gradiška	Dionička radionica
	Hrvatske šume, UŠP Sisak	Dionička radionica
	Hrvatske šume, UŠP Zagreb	Dionička radionica
	Hrvatske vode, VGO za srednju i donju Savu	Dionička radionica
	LAG Moslavina	Dionička radionica
	PP Orahovica d.o.o.	Dionička radionica
	Policijska uprava brodsko-posavska	Dionička radionica
	Sisačko moslavačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode	Dionička radionica
	Sisačko moslavačka županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i obnovu	Dionička radionica
	Središnji savez uzgajivača konja Hrvatski posavac	Dionička radionica
	Turistička zajednica SMŽ	Dionička radionica
	Zavod za prostorno uređenje Sisačko-moslavačke županije	Dionička radionica
Županijska uprava za ceste Sisačko-moslavačke županije	Dionička radionica	
Nacionalna	Hrvatska poljoprivredna komora	Dionička radionica
	Hrvatski lovački savez	Dionička radionica

	Hrvatski športsko-ribolovni savez	Dionička radionica
	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske, Zavod za zaštitu okoliša i prirode	Dionička radionica
	Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine	Dionička radionica
	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zavod za prostorni razvoj	Dionička radionica
	Udruga BIOM	Dionička radionica